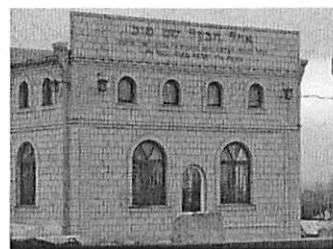

Torah of Rav Moshe Weinberger Shlit'a

תשע"ה ERETZ YISROEL AND UKRAINE

ובא לציון גואל

א. [כת"י יט מחרת אוטונגרף, לפנ']
תרת' 1944]
בתוך זכרן זה בין שבועות [תקופת'] לראש
השנה, [...] גם ספר אחד המעשה מהרב
שהיה [ה] לו בן יחיד וכו'.

ב. [שה שריף קודש, תשמ"ז, 1987]^[2]
 סיפורו מהרב ובן יחיד היה סיפור אמת
 ומעשה שהוא. וכשנצע פעם כוורתה
 [=מורנו הרב ר' נתן] אל רבינו פגש באבינו
 של הבן היחיד שהוזר מורה ברכיו על אובדן
 בנו.

בספר של ר' יצחק בנור, *ילתות חן*,
[תשס"ט, 2009] נוספ':
והגמ שיש שאמרורים שווידעים מי היה הרוב
אין אלו רק השערות, ולא נודע אליה רב
ההוכן רבנן.

1. ר' בצת מגירוב כת' עי מהרנית כת' שוקן נס0027). דף 6 ע"ב מובא גם ב"עי מהרנית". ליבורן תולין, חלק א, דף טו ערך (בדפוסים מאוחרים יותר כ"ג).

2. שיח שרפִי קודש, חלק ב. ירושלים תשכ"ח.
אות ש"ט מוגבאים בסוף לוח ז... משוער
గרב החסיד ר' לוי יצחק נונר, סופו מס' 1.
מהוזורת אבן שתיה. פירע עלית תשס"ט. עכו
עה.

ברב אחר שלא היה לו נזק. אמר ר' קהיליה לו בן חידר, גיגל אותו, והשא
וינה ישב בבלילה ולמד כרך אגאל נזכרים. וינה למד וגיחפלת פמיד,
ונזק מוגבש בעצמו שחר לאייה חסרון - ואשי יודע מוה, ולא היה כריש
בכמלה מהו ונבחפהו. ופבר לרבי שני אששים בבי הגערם, ונתנו לו עזת
פעסע לאחורה ציריך. ואחורה בן תב"ל עשה מצחה שכא על קהila לבחייתן "מאוד
טבל". וילך והויה המכ חידר וספר לאכין: באשר שארין מוגבש עסם בעבדנו
אליל, וחסר לו ואשי יודע מהו, בגין והוא רוזה לנבע לאחורה ציריך. והשיכר לו
בכין, אך דקהה בא לנבע אלילו ולדא אפקה לאמן יתיר מפשׂ ומייחס יתר מפשׂ.
ו נאה לה לך לנבע אליל, מלך מיריך וזה, עד שפנעה אומן ליטען. והוא ל' מהדר, ושוב
ויביאש חפרון בע"ל, והחוץ שוכב עם אומן האגאנשים היל, ויעש אוחו במקום
פעסע לאכין, ושוב הילך לאכין, והפעה אוחו אכין ומגעו הילו בע"ל; ובכ הוה
זה פעםיהם.

בבב ג' נב' ל' היה מרבייש שתחרר לו, והוא מתגעגע מזאך למלאות חסרון - ולא דעתו הוא בצל'ן. ובא עוד לאכבי והפיצר בו, עד שהכבה אביו לבעע עמו, כי לא רציה ביגיה אותו לבעע לבביה, חחמת שרהה בן יחיד. ואמר לו אביו: קולא תורה שאפעע קוק - וואאה לך שאין בו מפלש; ואסרו המופבה ונושע. אמר לו אביו: בבה אסתה: צ'ינטיגג כסדר - הוא מן השמיים, ראמ' לאו - אויטן דשלמים, גונחו. תסענו וכאו ישריך קפוץ, וופל סוט אחר, והמופבה תיהפה, בcumט בעבו. אמר לו אביו: הוה השאנט מותנגן בסדר, אין הגסעה מן השמיים: חזון. חזון הבון ולמולו, רשותה הוה חסרון שטרר לו ואיטי ייעז. חזור והפיצר בקביי בע'ל, והכחיה לבעע עמו חיין. ובלצעשע העמיד אביו גנטשיין ביבא אשונה, אם יונונג פסדר. ווונטונג בלעדי עליים ומולגה לנו לבעע, כי אם זה דרכך רעכע שי'שתפכדי שי' האקסיז' וכבר מהים מגונגן לנו לבעע, כי אם זה דרכך רעכע שי'שתפכדי שי' האקסיז' וכבר

ג"ז "מוהר", "שחוות הש"כות לتورות", כ"ט, עמ' עג.

ספר סיפורי מעשיות, אסטרטגיה תקנית, בפועל צא בשנות התקען); ספר סופרים ורומנים ספרות פוליטית (הנואם, חטוי), נarracia צייר בשנות תר"ג (הנואם ר' רחנן מטולשצ'ין); ספר סופרי מתחים קדומים, ירושלים תשעים. ספר סופרי מעשיות, מהדורות אבן' שיתתי, בהר עליית גבעון

אנו יכולים לבקש לבטל אותם, כי פיו שיקחו כל ישראל נכאים או אין חישש שאמרו שקר נבא היבוא, פיו שיקחו כל ישראל נכאים דעתם שבחמתה נבא היבוא רק שתגידים שקיי בדרך קדם ביאת הגואל בטלו זה הגרה.

משה ורביינו אמר זמי יתן כל עם ה' נביאים' שאז יוכל לבטל אפיקו
גזרות שנכתבו

והגה והוא ש� אפרק למשה 'כלאם' מושם שגען
משה מות יהושע מקנישין, ולבטל אי
אפשר (מן מפה) מהמת שכתב בתורה, להא אמר
לו משה 'שי יתנו' (וודה) כל עם ה' נבאים, בלבוט
כשיהיו כל ישראל נבאים או יוכלו לבטל הגורא
אפשרו אם נכתב, פון של ישראל והיו נבאים
יבינו וזה שזקדים יוכלו לבטל התורה אפשר אם
ונאמר לתוביה מן ה' החזקדים יוכלו לבטל, וזה
שפרק רוז'ל (דינרי ט' יט') על פסוק אתה עבר הים
את תירדן' כ' (דינרי ט' ט') שפונה פתח לך פתח
שוויקשו עלי רהמים שפנס לארכין', אף שאמר
(ט' יט') 'הגה אנני מות', הבנו שבגביות מושה

三

באגד צדיק מושל יראת אלוהים, הקדוש ברוך הוא מושל
ומי מושל בהקדוש ברוך הוא צוקין, דאייה גור גורה
מכבטלון. וכוסוכה (ה), ביראה הגמורה שפדרקטם מכבלם ומכב-
על דיו תפליהם, וממהcum עתרו של הקדוש ברוך הוא
אדוריות למות חמונות, והוא מה שיביא בעינן השרך
שבדיעון סדרם עליונים, שאך פל פי שבני עולם נידוני
דין של מעלה ואויאים בכל עונשים, יכולון החthonים
כל אהו הדין העונש לטובה, וזה אמר צדיק מושל
אלכסנדר, ופרשו בז, כי מושל כז, צדיק, שאנו גור גורה
מכבלת, כה, ועוד, בעשה שיש צדיק בעולם שהוא דאיו
בחפהו ולהתבונן עד עולם הארץ וההרים, אן כל צדיק
גוייה בכתה דין של מעלה, שאותה תפליה של אהו צדיק
עד היכתר או נפתחם שער עולם הרחמים, וכשייפיר
אתם הדינים שנגנוו מוחבלם לפי שפראות רוחדים
ונתמלם כל הספירות והרמות ממי שער רכה ואצילו
בכל הספירות באותה שעשה מוקם שהייתה מוקם דין
מידה מוקחת בעס ורוגן, לפיו שהאל עצם בשמה ובוגרתו
כל פין ועם ונהפכו כל בעיל היין להרים.
סא. בגמרא (פמ"ג א) אמר רבכה שאנו רבה לאו
המשיח מפני חבלו של משיח, אך אמר רב אלעזר
וורה ומילוט סדרם ניצלים מהבלו של משיח,
החתא. וכן אמר רב כיון שארין אמרו לרואת בבאת
פנוי בבדת שרבבת (בגלא נ) שאלן אן דרא מס

② ארץ ישראל, וזה עלי האדמה' יי':

בקשות משה הינה בו בלב הטעמים מורה על בחינתו, והנה ישראל רצוי בכאן בשה, וזה מורה על הatzmut, וכחינת הatzmut היה בארץ ישראל, וזה שרמו על האחדות קלופר באוטו. בבחינה גם רוצים מפנו באשר היה בבחינת

ביאורים והערות

לעתה מושה ובניו כיצד יביא את ישראל אל הארץ אשר נשבע לאבותינו.
ג. ראה בזפנחת פענח (לט פ' חטף): כי ראש הדור הוא צינור

בנאותו והוא למלעה נקרה יותר. הנה, מכוון ובאזור במזרח הארץ יושב רבי יוסי ברבי יהודה אומנה, שהלא הונגים טובים עמדו מזרחה של המשא והארון מרים, בשל תנותן טביה נתנו על דם, ואלו הן דבר ענן ומון, בארכות מרין, עמדו ענן בוכות אהרון, בן בוכת משה.

בג. אליי כוונתו כיון שארץ ישראל היא בחינת מלכותו (ואלה פ"ז י"ג), והחינת הוצאות הוא בן בחינת מלכתה בחינה דין.
אלילך (רב) מ"ס ד"ה מהא מ"ט: וזה אמר הפסוק שאמר

נ. פרוש כוונת מה רבו דבריו רהה, שבקשה ישראל לאכל בשור איה בחינת צמץם בארץ ישראל, וזה מה שאמ' באשר שא האזון היה על האדרש שבנה לאכזרין, צוואה הוא נובל לשבועות רביה וחוותים, בוג' שנאצערן ווקל (ב) עזרית אה ברכ' כו', ואמר הקדוש בריך הוא ז'אתה,

שמשך במחנה הרץן אשר בו נכללו כל מיני טוכות, לכן היה מהפרק למל מני טעמים אשר תאטה נאות פוש וישראל, שהו איה לכל נפש שמתהכני לעיל, כי בחינת הרץן כולן כל הטעות וכל העצמות כבר לא עיר, ומה שבת רוחן אף הוא מקודם ובעני משא רע, רצח לומר שערו למשה רעה, שאור דלות ורוממות רוחו הקדוש ומוריגתו העלונה יצטרך להמשיך בהם שפ' בשבר של במחנה החוץ, הנחיתם בלתי מוכנים לקבל השפ' קדוש, והם גם בס' רב שאן אין קוסט דרכו של משה אש האלוהים, מה שאן אין המ שירה להם מן השמים מוקדם וכמעט ריריה הआיל, ולבן חחה לו העיב.

בגברה (ויקיך ז) דרשו: אמר אלהי ישראל לי דבר צור ישאל מושל באמת דעתך מושל ריאת אלהים' (משנה ב' ג, २). מי אמרה, אמר רב כי אהבו ה' כי אמרה, אמר אלהי ישראל שאין דבר צור ישראלי, אין יושל באגדם, מי יושל בצדך, שאין מועללה ההונאה, ובינו לבין רב ריש דשא ולפ' שיש מה שבעל דין ונושא שאן בו איזה, היינו הבירור שקביל לגביה דירין מורה נבואה משה לשאר נבאים, כי שאר נבאים קכלו ונובאות

מתקנה, ולא הפטגנה עצמה שנותן לו. וזה גבי
השם יתברך גם כן שיקרכו לנוים לאבזרות
יתברך, מה בצע לו בנים, אלא מלחני ויחלו כל
ישוב תבל וכל רפואי מעלה עופרים אליו ביטחה
ובקראה לאשות רצון קונים ותפין צוקם. רק חביב
אצלו יתברך מה שעלה בדעתו לחתוך
לאבזרות יתברך, וזה י' נתנים נזנים נפה ליל
מתוך כי כי הפטגנה שלום שעלה בדעתם
שיירכו ויפסרו לאבזרות זה חשוב קתינה אצלו
כפייל, לא הפטגנה עצמה רק הרצון שב שפטן
מנוגן וחריב אל הפורה.

יעל פי זה יבאר משלגה דאבות (פ"ג מ"ה) **ונווי זניר**
במצאות כליה בבחומרה שאון אהה יודע מופן

ביאורים והערות

ראשונה הנקראת מאיריה, וזה ואדמונין בגמara משה וככינו עלי
השלום ראה באספקלילא המאריה, כי כאמור הוא קיבל שפּע
נבואות מורה ראשונה, וכל הבאים קובל בכואות מורה
תחנונה אשר המה אמתה מפלת שפּע מזומות כל העולמות
סמהה העולמות, אשר ממהה הלוויינה המאריה והאת קיבל משא
רכינו עלי השלים שפּע נבואות.

עג. שצצ'ת המסתור הליריים עלברות ד' נחשב להם כנניה לה',
מן פּני שאינו מחשב את המתנה אלא את הרען. וראה בספר
חובות הלבנה (עמ' מאתיים ושמיניות) שבאי' שעני' עבורות ד' נח
לקל עליון בגדודו לאלה הפשעה, וזה: כי הבודוא' יברך וגדי
ברשותה בהדרות עבדתו והמורו כמו שתכתב (ונשים נ' עבורה)
בחסיט, ולא הגי' השלמת משמעה. עבדתו ובכידורה
אלא בטxicותיהם חם ווון, מודמנות בקטת העיתים ונמנערו
בקצפתם, ואם ייכת על האלים בכחיהם בכורות, ואמר אל בכותה
ולא איזון עשות לולם מפּרחות הכרוא עד שיבחר ליל
מן לא, כבר תען מרדך הישרה ומעד רגלי' מופיע הנקנו, כי
הכרוא יתברך כרב ירינו לבועה במעשה הכהונה, וכי
בשתולות והכסמה וכבל שלם לשמו הגוזל, והודיעו, שהודיעו,
אופי' הנקנו לנו בעלום הוה ובועלם הכהן, ואם לדומם תוביון
וירחן מארך המשגה בכורות, אשר קומה בחזרתו בה, יייזה
השכר הנדרול על הבחרה עבדתו ועל הכוונה לעשותה וע
בפסים שטר טהור והשוחל לחשון, הא שיחיה האודם עטב
רק למפען אשר כבדו של האבן ברין הוא יעד רוכבה, היה
אדור שתוכבב באכחיה ליל' יברכה, יהי' הווד ותואנה א
הגולת כבדו, ומצעטו על כל שימעת ממנה, כי או יעבד עבדתו
תכליתה זו, שפּרחות מזויה היה בכורו יברך בוגלן וויאתוא
השלום ראה באספקלילא המאריה, כי כאמור הוא קיבל שפּע

ווחור, עד כבשיו לא ניתן לו רשות להנגןותאות. וראה מה שביי
ברא בירת אלקיים (עמ' פ' מומחה פ''): כי משה ריבתו עליו השול
הוא דודך ורבנן של נגידאים למל'ן מן המוחש מן הקבלת
ויה, והרי אמרו חז"ל כי כל הגבאים שבאו אחר משה ריבתו
עליו השולן כול' קבל' נגידאים מס'ין, רוצחים ייל' כה וכ'
שפע' תגבירים בגבאים ותשיט' הנוגדים קבל' מס'ין בוכות כה'
רבינו יונה השלומ', ומגדול' החכינה והשעתה נמניאו בסמי' וושע'ו
על הנגידאים הבאים אחריו, והוא וזה הם מה לעשות הניסי
שגעשו על ידיהם, והרי משה צפה ודיכיה את הרובים שעשה
על ידיהם וכותם הרובים וניסים חלוי בו. וראה עוד ארבעתנו ג' ^{ט'}
שה רבוינו יונה סיב' סיב' מקור מובצע שמונן נשכחנו
אל כל שארו הנגידאים, כי כמו שהעלול הרושע בשכל' המובל
זהו ג' ריבתו השפע מוסמכתה האושפץ י' ריבך מ' אמעז, והש
עלול דמי' משך המעלול הרושע, וכן כולם באוטו השתלשל' ^{ו'}
מקבלים השפע מועלול הרושע ההוא וככל מה שייתרתו הועלול
מהראשון החטף מלול', וככה היה בענין תגבירים שמשה
הה' היה באהל השפע ואלהו היה על עלה' יפה כי הנגידאים
כי עם היות שפע ואלהו היה על עלה' יפה כי הנגידאים עצב'ו
תגה אורה הנגה של מלמות קנו הנגידאים כולם ממשה, כי הוא ז' ^{ז'}
אבירם שהולידם בה והרב שהחריכם בקבלת ומייצ'ו נכו' ^{ט'}
העלילה והונגה האומה כולה חול' אנטש' רוח נג'או' ז' ^{ט'}
ישאותם וכו', אמרו המכלי' אנט' (אמ' דמת' ט') מאורח השעה שיע' ^{ט'}
ישראל בצעי' זכו להעמיד' מותם בבא' ט' שגיא' (ונס' ט' ט' ז' ^{ט'})
אקס' לחם כביך איז'יט' במו', ובכלה' שמות רבה אסר' ^{ט'}
יע'יך וכו', ולהיות משה מאר' לכל נגידאים בגבאים התה' אט' ^{ט'}
חכמוני ז'יל' (ג' ז'יל') פאי משה בכני' מה' יהו' השע' כפוי' ^{ט'}
כפי' מושם משפע'ו בלא' לבנה ועל שאר הקוכבים וט' ^{ט'}
ודר'ן, קה היה משה בענין תגיבורו עם חול' אורה הנגידאים. ^{ט'}
בע. ראה עוד פריש' רשות וארא שביב'iar שם רבינו החיליק

הארכינו כל ישראל שבודאי נבואר אמת, ובמציאות אףלו אם ישראל בכספים יטלו הזרה מפלשה רבנה, עם כל זה לא תחררו גם ושלום אחר נבוארתו, כי גודאי ישראל יאכזב שגבאותו דינה אמת רק שישראל בתפקידם בטלן הגורה להפקד ?תובעה:

= יארים והערות

עא. אאה במדורש (**טשי' מ** :) אמר רבי יצחק, מה שהנכניין עבידים ללחטבנין בכל דור ודור קבל מהר סיני, שכן משה אומר להם יישרולם ותיכס ש (ז) כי תות אשר ישנו העזינו עצם דוחה ואית שר איננו עם העזינו היום, יעגנו היום' שאנן כחיב כאן, אלא יעגנו היום' אלו גנסחות העזריות להבראות שאין בדת משפט שלא אמרה בהם עמידה, שאף על פ' שלא היה באורה שעשה עם אחד ואחד בכל אחד וח'ו, וכן הוא אמר מילך (ה) משא דבר לא גל' ישואל ביד מלacky, בימי מלacky לא נאמר, אלא ביד מלacky שכבר היה נזקוגה בידיו מושך טרי, וזה הדריך בכיריהם והמה מרומים גם הרוברים אשר ביקש לגלהה, רק שאים לרוטר גלים ומכוירים, וחורה אליו השיכינה כשותה אמר דברם שהבראים אלה בין השורדים טומאים ואינם מבוארם יכלים דיקרים לבטל הוועם.

ב' השון הספר הוא: יאמר שמעו נא דבר אמר יודה נביים כטראות אייז אווזען בחלהן אודר בו, לא צ עבידי משה כל עיין חון הוא, פה לא פה עם ראה לא כל חזיות ותמונה ביטש.

ג'. הדריך בין נבוואה משה לשאר הנביאים מכואר בגمرا

4

אשר נתן לך ד' אלקיך באה לך מהקדושה מה להקב"ה. כן בעניין העברות ושמחת כי והשפיע עלילוגה. הוא אשר נתן לך ד' אלקיך אין להרור אחריו כלל. והכן: נתן לך ד' שהכל הוא ברוך נינה והיה שמח בטובנה כנ"ל:

*אי' ושמחת בכל הטוב וגוו. הנ"ל כי רמז כל הטוב הוא הצדיק טוב הוא הצדיק כמ"ש אמרו לצדיק כי טוב ובחיי כל הוא בח"י טוד שחו מורה על צי"ע בח"י כל הטור"ב והוא בח"י טוד שחו רק שדה אחת לא הביא אך משדה אחת עכ"ז המזווה הזאת שיהיה שם בחלקו כי הש"י נתן לך ד' כל הטוב תשמש הצדיק אשר נתן לך ד' זאת ובחרדי לא נצורך לו יותר. וזה במשם אבות אלקיך כי זה מחד עליון שננותן צי"ע בכל דור ודור שיתקיים העולם על ידו. וזה כאן אתה והלו הנה בח"י הלי הוא הצדיק כמ"ש (דברים לג, ח) וללו אמר חומץ ואויר. וכן הלשון יליה איש אין זה חלקו ומה שהוא צריך יש לו ובוואו לא נצורך לו יותר. וזה (במוכר ה, כי) ושם לך שלום שהיה אצלו הכל שלמות כל חסרון ולא ריצה פ"י ליתין הוא הצדיק כי לשחק בו שהקב"ה עוד רק מה שיש לו הוא ד'. ובאמם משתחעש ושמח עם הצדיקים והצ"ע הוא בבח"י במדרגה זו או מה מועל לו בברכה כי כל מה הייתה לו ריצה יותר כמאמר חוכ"ל מי שיש לו מנה רוצה מאיתם ואני שמח بما שחנונו אלקים. וכמ"ש המה"ס שיר ריש ועשור אל חתן לי. ובזה שיש ערך לי הוא הצ"ע והגר אשר בקרוב כי אין פרשטיות היכ"י יזרעאל עשר ואכין על ידי העשירות הוא אבינו יתורה. ולזה בברכת הנהנים מסים וישראל עשרה ז' שבורך דרכך עזה ז' והוא הגור כי כל ענייני לך שלום שהיה לך השלימות במדת הסתפקות ננ"ל. וזה ז' גודל השלום יותר מכלום וזה בראשית ת' ז' והוא יעקב שלם שלם בממוני וכי להודות להשי' ברוך שחלק מהכמורת ליראי הינו שלא חסר לו כלום יותר. וזה היה ענן הכוורות שמי ויתן תודה לך ד' יש צדק כוה בדור שוכל לשכנון בו בכדר ד' וחכמוו בדור השתקפות. ובזה ניחאה מה שיש לדرك כפילות הלשון שמתחלש שנסמעו כוה מאת בכדר אדרומ"ז הרוב הקדוש מלבולין ז' י"ע של שששה שער שנים שהה רב אשר ד' אלקיך נתן לך נחלה לרשותה כפל לשון. הקדוש מאדרידיטשוב חילפנוי. הנה בכל יום ויום הטוב אשר נתן לך נחלה להודות ולהלל להשי' מסים על הארץ הטובה אשר נתן לך. מדרת ההסתפקות בא לאדם שצורך לזכור כי ערום יצא מכאן amo נמצא כל מה שיש לו היא מתנה. ולזה רואו למינה ז' כל גנות טהורו בדור ודור כמ"ש בתחלה עלה במחשבה לבראם במדת"ד ראה שאנין העלים מתקאים ושתפו למדה"ר הינו הצדיקים שבכל דור שהם יעוררו מדרת הרחמים על להקב"ה. אבל אם האדם חושב עצמו גדול כי

ישראל. כמ"ש (דברים לב, לו) כי ידין ד' עמו ועל המשמה צוריך להיות להאיש שיש לו כל טוב רך עבדיו יתנהם. פי' כשרוצה לדון עמו חיללה במודה"ד ע"י עבדיו הצדיקים יונחם ממהדרך א"ע בעשר לד. רוח ושמחת בכל משלוח ידר שעירק המשמה עם מה שנונן צדקה ומזויה כמ"ש (שםות לב, ד) ויתחם ה' על הרעה והצדיקים מהפיקים הכל להרחים ולטוכה כנ"ל. והבן ג' רמזו ושמחת בכל טוב רמו לעיהו כלה"ה טו"ב ואחתה תעוזב את הלויל כל ימיך על עדמתך שכלי ימיו שעודר באדרומו ובתבאו רץ לזכור שכלי מה שהוא עשה הוא רך עברו הלויל כדי לקים מצות מעלה מכובאר בזוה"ק (תרומה קלה) תקחו את תרומיתי ע"ש. וזה ושמחת בהיחוד אשר נתן לך ד' פסק שוש אשיש ב"ר שעירק המשמה הוא מה שאוכל לשמה להש"י. וזה הכתוב (דברים יט, יט) כי תכלת לעשר את כל מעשר התבאותך וגוו. לשון שנונן להם הש"י כה זה כנ"ל:

אי' ושמחת בכל הטוב וגוו אתה והלויל והגר אשר משתווק ליתון כל מה שיש לך רך שאינו רשאי בקרוב. הנ"ל שהתרומה הקדושה מרמז לנו בדברות הנונן היה שהקב"ה חפץ חסד. פ"י רוצה מה מקולקלים. וזה שנת המעשר שכלה השנה מה להשפיו מטובו לבירוחיו. וזה הפ' (טהילים קפה, טז) ומשביע לכל ח' בעניין שהקב"ה נותן להם רצון ושחפרון ממנו דבר הן בעניין עזה ז' והן בעבורותה שהוא יתן להם ברכון וטרון וזה בבח"י כהה בפה ב"ה כדי שהוא יעשה מובוקש. וזה כאשר יתן להם האיש הזה כמו שbarangנו בחשך החילוק בין הרחמים והחסד. שהרחמים הוא שבאמם האדם צורך להוועש באיזו עניין אויה הקב"ה רוצה אם אין נונן להם ברכון וטרון עין הוא להיפן כמ"ש (משלי גג, ז) אל תלחם לחם רע עין. פ"י שיחפרו הם וישאלו יובקשו ממנו להושיע' כמו שלא היהיה בו ברכה אבל אם הוא נונן בלבד שלם שהאב רוצה שבנו ייחפרן איה דבר ממן כדי להנונה את בנו וזה הוא אהבה האמיתית. וכן האדם צורך להיות חפץ חסד לבנייה כמ"ש טוב עין הוא יבורך. וזה עשייתך ככל אשר צוירוני. פ"י שלם מה שעשה עבד בגדמה כל השנה הוא רך על כוונת המצוות כנ"ל:

אי' ושמחת בכל הטוב וגוו אשר נתן לך ד' אלקיך. ר"ל היה לך המשמה והכבד מפהת הנונן משל מהה"ד אם יותן לאיש מתנה שקרה חכז"ל בלבא שבצע שלבכארה אוינו מוכן האל כמה בעלי צדוקת הי. גם שם זה כלבא לא כהה שזכה עזה ז' והוא אויתו בעל הבנטה שבעו"ז וחפציו אינם נשחים אצלו כלבים. וזה שתקנו חכז"ל כשרואה חכמי ישראל מחייב להודות להשי' ברוך שחלק מהכמורת ליראי הינו שישבח ויתן תודה לך ד' יש צדק כוה בדור שוכל שני ושמחת בכל הטוב במדת הסתפקות. ובזה ניחאה מה שיש לדרכ כפילות הלשון שמתחלש אשר ד' אלקיך נתן לך נחלה לרשותה כפל לשון. נתינה נחלה ורשותה. ולבסוף מסים ושמחת בכל הטוב אשר נתן לך נחלה להודות ולהלל להשי' מסים על הארץ הטובה אשר נתן לך. מדרת ההסתפקות בא לאדם שצורך לזכור כי ערום יצא מדור בתחלה ברי"ע שיהיה צ"ע בכל דור ודור מתייחס בוגנות ומסים בשחת. והיינו גנות שאינו רואו למינה ז' כל גנות טהורו בדור ודור כמ"ש בתחלה עלה במחשבה לבראם במדת"ד ראה שאנין העלים מתקאים ושתפו למדה"ר הינו הצדיקים שבכל דור שהם יעוררו מדרת הרחמים על

בין אדם לחברו

ישנם בני-אדם הקרובים אצל עצמם
בין גשמיות בין ברוחניות.
והרי הם אומרים כך:
אשרי ששולחני ערום, שבגדי שלמים ומיטתי מוצעת...
אשרי שיש לי לחם לאכול ובגד ללבוש;
אשרי שיש לי קורת-גג,
וברוך השם שאני יהודי תלמיד-חכם, אף ירא-שמים,
ולאחר מאה ועשרים שנה כשאתבקש לפמליה של מעלה,
חלקי מזמין אם ירצה השם בגנו-עדנו,
אלא מה? פלוני הוא חס-ושלום עני ואביו
או בור ועם-הארץ ואני בתורה ולא ביראת-שמים?
מה לי ולו, מה עשה? התחת אליהם אני?
לכנו מזהיר הכתוב (בראשית מד, כג):
"אם לא ירד אחיכם הקטן אתכם,
לא תוסיפו לראות פנוי".
אין הקב"ה רוצה לראות את פניהם של יהודים
גדולים וחשובים אלה,
שאיון בלבם דאגה על אחיהם,
על "האיש הקטן".

רבי לוי יצחק מברדי'צ'ב

שערדין אינו עומד בה למורי, וא"כ בינו
לבין עצמו מוגיש שניינו דבר אמרת. כגן
שיאמר את היסוד של הרבי ר' אלימלך
ז"ע, ולבו יודע מרת נפשו שכלבו עזין
אומר "מה נאכל", וע"כ תמה בנפשו איך
הנני יכול לדרכך לאחרים כאשר בלבב
אין אני שלם עם האמת.

עכין זו הסתכלות האנושית, אך להנ' יובן שע"ז אומר הרב ר' אלימלך י"ע - היהודי, אל תתהלך במחשבה זו שאין לך את האמונה, כי בזה אתה גודם הפסיקת השפע, אלא אף אין שלם לך מ"מ שפט עצמן לטוב, ש"עדין" עכין לך שלם לגמרי, כיון שאתה חי בגבולות הבריאה ואני כי אםبشر ודם, אבל בעומק אתה חי עם שלימות האמונה וזה לך ויתגלח עוד ועוד. אתה ערלכער איד' והש"ת יון לך פונסה בגשמיות וברוחניות. כי האמת שאינך אומר "מה נאכל'" אלא הרוי אתה נשען על הש"ת שברא צנורות מושכי שפע לא הפסק כלל.

ג"כ הנ"ל המדבר לאחרים, וחברו שולב
הacen הינך שלם בלבד עם אשר
ברית, עליו לומו לו - אדריך ואדריך עד
שהתגלה גם לבכבי שלימות האמונה. כי
בעומק הנני מאמין אלא שזה נסתור,
ויתגלה ע"י הדיבור. "האמני כי אדריך".

לחיות בנקודת זו אפשר רק ע"י
קבלת אור צדיק

אחור כל המדורר עד הנה, יוכן שאן
באפשרות לבוא אל אוור זה לאו
אוור צדיק, וצדיקים הם המשפיעים בח'יו זו
בלבבות ישראל - שיתהלהו מתחן אמונה
באמונה שלהם (ברגן, אותיות משה' בתיכת

לעיקר ואת הילשמה, טפל - כי כל מטרתן בישלא' הוא לבוא 'לשמה'.

ובדברת בסתה ק' פרי הארץ' (פרק דברי)
שזהו מה שאמרו ר' יונתן
ומצאי תאמין פירוש כי אחר היגיינה
שימצא ציריך אמנה שבודאי ימצא,
וברתי האמונה איןנו מועיל היגיינה. וזהו
ארוד ל' לעולם יעסוק בתורה ובמצוות שלא
לשמה שמתוך שלא לשמה יבוא לידי
לשמה', פירוש שהבטיחו ר' שבודאי
יבא לידי לשמה. لكن אל יכבד לאדם
השלאל לשמה שהוא ממש העפר בחפירת
המטמוניים שהוא אמת ואמונה שモיה יבא
לידי לשמה, אבל באמת כל עיר השלאל
לשמה ציריך להיות בשביל שימצא אח'כ
הלשמה ויאמין שבודאי ימצא אז טוב לו'.

ובן מצינו בגם' (עריכון טז) "בעא מיניה רבי יהודה בריה דר' שמעון, תחכחה לשמה וענונה שלא לשם הי' מיניתו עיפוי. אמר ליה ולא מודית דעתזה לשם עיפוי, אמר מר ענונה גדולה מכולות שלא לשם נמי עיפוי, אמר רב יהודה אמר רב לעולם יעסוק אדם בתורה ובמצוות אמר רב לעולם יעסוק אדם בתורה ובמצוות אמר רב לעולם יעסוק אדם בתורה ובמצוות לאשמה, ע"כ. והעולה מזה שאע"פ שעדרי אוזו בענונה 'שלא לשם', וא"כ לכואור התחכחה 'לשם' עדיפנא מיניה, קמ"ל זי' בתר הפירות והתכלית של השלא לשם כי בין וסופה להגיע 'לשם' נמצא שכניין אילו כבר מצוי שם עתה, וא"כ ילו הן מעלה הענונה והן הילשמה.

* האמנתי כי דבר ←

וזה מה שמצוין לפעמים שייהודי מדבר
לאחרים על דרגה מסוימת
שמשתוקק ומייחל לה, אך בלבו יודע

ג' ערך **השנה** **הרבך אל נפשי** **ב' ו' קיון** **ו' ו' קיון** **הרבך אל נפשי** **השנה** **ג' ערך**

ברצונך לבוֹא לדרגת 'לשמה', אוֹזֵר היה
צדק בחומרת הדבר (עי' "ש בתוס'').

ברם הרי איןך כן, כי דעתך ורצונך
וכוננתך 'לשמה'. א"כ כבר עתה -
בהתויתך בדרך אל דרגת 'לשמה' - אעפ' פ'
יעשׂותך בנהו גורם לשלוא' לשלואה, גורם

לקראת הכלכלה המיווחלת שהיא השבת -
ולכך נקרא שם השבת כבר על ימ' א',
"יום ראשון בשבת". וכמו"כ כיוון והולך
אתה אל הלשמה', א"כ יש דין של
לשםה' לאורך כל הדרך, גם כשבועה
עדין בשלום לשםה'.

כוי ימות החול (בתוכה ערכין) הם בח"י שלא לשמה' כלפי שב"ק שהיא דרגת לשמה'. וכמו"כ ש שנים הם שלא לשמה' כלפי שמתה שרי' לשמה'. וומרה תורה כי תבאו וכו' ושבתה הארץ", שתיכף בכוואסם, בעמדכם עדין בכ"שלא לשמה', כבר יש לכם את דרגת ושבתה הארץ", בח"י לשמה'. כי תחולת השנינים אינה במטרת שאל לשמה', שהרי יהודו מיחיל כבר בתחלת שש שנים אל שכת לה', וע"כ יש לו הארה מדרגת השבט כבר בתקhilת השניות

זהו שלימודה תורה ואמוריו חז"ל, אל תאמר שעובד אתה ב"שלום לא לשמה" - אלא אמר "שלום" הגעת עדרין לשמה". לא לשמה" הינו עדרין לא לשמה, ואם זה לשמה" ה"שלא לשמה" שלך, שעדרין" אינך שם דעת שמתוךך אתה בא "עכשו" אל האורת לשמה. דהיינו, לא שבוחה הין עומד "שלום לא לשמה" וmobtach לך שבוחא בעתיד לשמה, אלא עתה בהוה יש לך את דרגת לשמה, כי זה המתו"ש לך.

העיקר שלך הוא הילשמה'. הילשלא' הווא הטפל אל הילשמה'. ע"כ בעמדן במצב שלא לshima', אל תעש את הילא'

() שכבת שם זו"ל: "וקשה והלא אמרין (פחים) כי לעולם יעסוק אדם ב תורה ע"ג שאינה לשם שמה שלא לשמה בא לשמה, ויש לו מושך דתרי שלא לשמה, והוא שאמורין לעולם יעסוק בתורה אילו שלא לשם, הינו כלמוך כד שקרה ברי או כד שכיבודתו. ומה שאמרין הכא כל העוסק בתורה שלא לשמה עשה לו סס המות הינו מי שלומד לkntr".

ברצונך לבודא לדרוגת 'לשמה', אזי היה
צדק בחומרת הדבר (עיי"ש בתוס').

ברם הרי אין כן, כי דעתך ורצויך
וכוונתך 'לשםה'. א"כ כבר עתה -
בכהיותך בדרך אל דרגת 'לשםה' - אעפ' ^{מ"מ}
שעדין הינך עומד בישלא' ^{לשםה'}, מ"מ
נחשב למודך 'לשםה'. כי ה��ילת והיעוד
מאיריים על כל הדורך. וזה משמעות
'שמתו שלא לשםה', היינו שבתוך
בעומק הישלא' ^{לשםה'} - 'בא לשםה'
צונך לבוא לדרגת 'לשםה', ואז הנהך בדרך
ועבודה הרצiosa העולה בית אל.

נגידroman בתוהאק בריש פרשtanן (ו^וקרא כה)
“כִּי תְבוֹא אֶל הָאָרֶץ אֲשֶׁר אָנִי
נוֹתֵן לְכֶם וּשְׂבַתָּה הָאָרֶץ שְׁבַת לְהַוֵּיהַ”
שש שנים תורע שך”. וכן רעד השלה,
שנראהה שתיכף בכוام מתחילה שמיטה,
“כִּי תְבוֹא וְכִי וּשְׂבַתָּה”, והרי אין זה
בכן. א”כ יש לומר “כִּי תְבוֹא אֶל הָאָרֶץ
אשר אני נתן לך, ש ש שנים תורע
שך וְכִי וּשְׂבַתָּה הָאָרֶץ שְׁבַת לְהַוֵּיהַ”,
כ כי זה סדר הדברים דש השנים קודמים
לשנה השבעית.

ברם הביאור בו שתכלית כל ש
השנים היא להגעה ולשבטה הארץ
שבטה להויה", כי תבואו וכוי ושבטה". כי
אף שעזין אין עומד בשמיות, ברם
קדושות השנה השבעית הופכת על כל
ששת החנימים ההולכים ומתקרבים
לקראתה. בדרך שאומרים "היום הראשון ראיון
בכשכבה" שמצוירן שכבת בכל יום וזה
מבטא שכבר מראשית השנה השבעה הולכים

**א' אופן דיבורי רבייה"ק, בדבר מעלהו
האמיתית והגבואה ש כל אחד**

ומקום בזה להביא דברי עוז, אין שדריך רביה"ק זי"ע בעו תקופה ומבחן שעוד יגיע כל אחד להשלימות, ואיך שהיה בטוח בשלמותו של כל אחד, אך שטרם נתגלהה: "אמר לאחד מאנשיו שספר עמו מעין עובdot השם, אמר הלא כבר עני קלות כל היום, ואני עומד ומצפה ומוקה ומיחל ומחה בכל עת שיזכני השם יתברך שאזכה לראות בכם מה אני חפץ שתהי עובדי השם מבקשים חילוף שם ומהות, להסתלק מכל מציאות הנשים שקדמו להחתונה - שבודאי היה כן. ולא בלבד אנשי שהיה מקרבים אליו, אלא אףלו מי שיתקרב לאנשי שלומי, ואפליו מי שرك יגע בהם, בודאי יהיה איש כשר באמת. ולא איש כשר בלבד, כי אם אףלו צדיק גדול מאד, יהיה מי שיזכה להתקרב לאנשים שלו". רושמעתי שאמור בו הלשון, "איך האב מך שון מיניע אויגן אויס גיקוט אויף איטליכן באזונדער" בעניין כבר הסתכלתי על כל אחד בנפרד. ואני מוקה לה' וכוי ניל', ואמר גם אז 'כבר גמתרי וגמור' איך האב אויס גיפרט און וועל אויס פירן - ח' מורהין את שכ'ב

ובן לימד לאנשיו שהסתכלות שלהם על עצם תחיה באופן שעוד יכולין להיות אנשיםبشرים בדרגה היכי גבואה, צדיקים ממש, קלשונו לגבי הלימוד בספריו ה' שאמר (חי' מורהין אותו שנה) לגבי כל שיחה ושיחה שהיא משיח ודבר עמנו ש"יכולים להיות על ידה איש כשר, ואפליו צדיק גמור כל ימי חייו כמו שאני רוצה (אווי וואיך מיך אין גוטער ייד) אם ירצה לילך עמה לקיים כפי שיתחו התקודשה".

עטמן, שהרי נראית עלשמי, ובזה נעשה שלום בין ישראל לאביהם שבשמיים.

בתהוויה רוצה המקבל לבוא לנישואין עם צדיקים, לא מושם רצונו לקבל אוטם, אלא כי אין רוצה להישאר גלמוד, וכמאמ'ז'ל (קידושן מא) "טוב למתיב טן זו מלמתיב אומל'ו" - אבל אין שלום בינוים כי לא החליף מציאותם והסתכלותו. עד שמבין הצדיקים מבקשים חילוף שם ומהות, להסתלק מכל מציאות הנשים שקדמו להחתונה - ההנחות המקדמות, הסתכלות הנחותה ושיתחיל יהודי להסתכל על עצמו כפי שהצדיק מסתכל לעין, כפי שהש"ת מסתכל על נשומות ישראל. בל חבית על עצמן כפי שהינך נראה עני עטמן, אלא כפי שהש"ת מגלה לצדיקים איך אתה נראה.

כל אחד יכול לראות איך נתחפה לו עבודה ה' מן הקצה אל הקצה, שמתחלת היה מסתכל על עצמו ברוחך והוא לו העצבות והמר"ש. אבל מזו זכה לאור הצדיקים, נתחפה הסתכלות ואומר, אני בן רוצה להתפלל כדבעי, אלא שעдин אין לי הכוחות זהה בשליימות. אני בן רוצה למדוד כדבעי, להיות שמרו בקדושה לגמרי, אלא שעדין אין לי הכוחות זהה בשליימות ועוד אגיע לך, ולא עוד, אלא עוד אגיע לתוכלית השליימות. וכן לגבי כל דוגה ודוגה שרוואה ואין לו, איןנו נעשה מרוחק מכך אלא יודע שעוד יזכה לה.

לו נקודת צדיק. היהודי הקשור להצדיק, יש לו את הגנודה, ועי' א' אף אם אין לו כה הייצהר של הדבר אבל כבר זכה בה, וכשם שבולם הגשמי מתחלף שם המשפה, ונעשה לה שם הבעל - ומשמעות הדבר של להשתכלות בשלילי היה הכל מצד השם הקודם (שם משפחה), ברם מעתה מתרכמת ויש לך השם של - כמו'כ הן הנקראים כלו (שלא לשמה) ולא אור (לשמה). אין מוצלחת וכו' אך בתוכה תאמר, אין ארומה עצמי והרי אני יודעת מוצבי שאין בי אותה. לית לי מגמרי כלום', אך ורק כל' (שלא לשמה) ולא אור (לשמה). ברם אחר הנישואין שמתקבלת אור המשפייע, אווי הסתכלותה על עצמה נחפתת למורי, יודעת שאע"פ שהיא כל', שלא לשמה, מ"מ ההתייחסות לה כמו שעדיין אין לה - שה'אל' הוא طفل, והילשמה' הוא העיר, כי גששית נכלת בהמשפייע (בסוד יונק לאירוע), הינו לאור הלשמה, ולא בראש לשועלים, בדרגת שלא לשמה), וזה יסוד גדול ואכמ'ל.

ע'' הרובקים הצדיקים יש להם השמחה והתקווה, אף כי עדין אין להם בפועל, והרי זה כדי שיש לו אוצרות ע"ג אוצרות ואין לו עדין את המפתח - שמתהלך כעשור מופלג, כי האמת שיש לו הכל.

* התקשורת לצדיקים - חילוף המחות והסתכלויות

כאשר זכו והיה כל אחד אצל רב"י בהילולא הגדולה, והרי כל אחד מאמין שרשב"י בירכו וננתן לו כל שאלהתו, ורשבי' והוא אוור הצדיקים - להחדר ביהודי נקרה זו. כי המלכות נבנית ח' שנים בהסתכלותה על עצמה בפחדות, ומוחמת בן כ"כ קשה שלום בית שהיתה, רק גוספה תיבה את ח' עדין" אני לא. ברם כל זה קודם הנישואין, יכולם לפועל אצל מואמה, שהרי הוא שאנו מרים עצמו ומחרך בשלייל. זעק אני לא, אני לא' ומרגיש כ"כ אמתי בזה לא. ברכ' כל זה קודם הנישואין, שהמלך כולם, ואחרי הנישואין הכל נותר כפי שהיתה, רק גוספה תיבה את ח' עדין" אני לא. כי בלי העדיין' זה ממשמעות של יושב, אין ולא יהיה. ומשמעות עדיין' שיש לי את הדבר בכח, אלא שעדין אין בפועל, ועוד יתגלה.

אחר הנישואין עם אוור הצדיק, מתחלפת כל מוצאיו וידעו שנושא - כי יש

לשםה, משה גימ' וצון, להחשייך את הרעיון והתקווה להגעת לשלימות).

בי כל בחוי מלכות - קודם החתונה, לפני היווי היה כל' אל האור - יש לה ההסתכלות השילית על עצמה, כי בבה יועץ מרת נשאה, ואף אם בחוץ נראה מוצלחת וכו' אך בתוכה תאמר, אין ארומה עצמי והרי אני יודעת מוצבי שאין בראה עמי' (שלא לשמה) ולא אור (לשמה). ברם אחר הנישואין שמתקבלת אור המשפייע, אווי הסתכלותה על עצמה נחפתת למורי, יודעת שאע"פ שהיא כל', שלא לשמה, מ"מ ההתייחסות לה כמו שעדיין אין לה - שה'אל' הוא طفل, והילשמה' הוא העיר, כי גששית נכלת בהמשפייע (בסוד יונק לאירוע), הינו לאור הלשמה, ולא בראש לשועלים, בדרגת שלא לשמה), וזה יסוד גדול ואכמ'ל.

הנפשות אע"פ שם בוה העולם כרחוק
זה מזה אבל הם קרובים בעולם העליון,
זה הוא יותר טוב מאה וחוק מקמי שהוא
אך בעולם הזה והוא וחוק ממוני בעולם
העליון שהוא אינו יכול להוציאו כלום כי
אם הצדיק אשר הוא יקרא לצדיק אחד זה
אחד וזה הוא גאל באמת. וזהו גאל את
מכור אהיו".

ונרמזו בהיכת יובל, ר"ת יוגס בר
"יאמיןו לעולם - שכח אמונה
צדיקים במשה ובאפטשוטא דידייה בכל
דרא, וככה יהו שבא גואלו הקروب אליו,
הצדיק, וגואלו.

*** חטא המרגלים - הפטכילות בפחיותות**
זה חטא המרגלים שנכננו לא"י והלכו
ע"פ שללם והסתכלותם, שהרו
השיות אמר שהארץ טובה, וגם שמעו כך
מפני משה, ואעפ"כ הסתכלו באופן של
פחיותות ושלילי. כי אילו היו המרגלים
מדברים באופן זה של "עדין", הרי כל
משמעות הסתכלותם ודבריהם היהת אחרת
- שהארץ עדין אינה בשלימות. ונגענו
שנתנו במדבר והפסידו את השמיטה
והיבול, המאים אור הירוב וגדלות על
הכל, גם על מה שעדרין אינו בשלימות.

וזה סוד אמרם "באו אל הארץ אשר
שלחתנו וגם זכת הלב ודבש הוא
זה פראה" (כמו בירג) - והביא שם ברש"י
מהוזל "כל דבר שקר שאין אומרם בו
קצת אמת בחילתו אין מתקיים בסופו".
הינו שוה היה מקום הנשין שלהם, לדבר
שבכח של ארץ ישראל אף שלא הייתה
או בשלימות יפהיה.

(ז)

**ז' בא גואלו הקروب אהיו" - הוא הצדיק
גואלית** הנשמה היא ביד הצדיק, כדכתיב
באוור החיים ה'ק' בפרשון ויקרא
נה "והודיע הכתוב כי גואלו ה' ביד
 הצדיק אשר היה קרוב לה' וכו' והוא
יגאל ממכר אהיו, כי האדון ברוך הוא
יקרא לצדיקים אה כביכול דכתיב 'למען
אחיך וריעיך'.

וזה לשון "נועם אלימליך": כי ימוך
אחיך וממכר מאחוותו כו' פירוש
ומכר לשון נתמך מאחוותו, הוא העולם
העליון שמנו נחצוב והוא אהוותם באמת.
למשל כאשר אנחנו רואין בחוש שהאדם
מחילה גידולו הוא מקשר מאד באיבו
בעבותות האבהה וכל אשר יגיד ויתחזק
shall בנסיבות העולם או נפרד מעט מעט
מאבו עד אשר יفرد כולו ויצא מאבי
VIDMAה כآخر. וגם הנשמה היא כך
שמוחילת בואה לזה העולם עדין יש לה
התשוקה בעולם העליון כי ממנה נחצבה
ותרעה בעבודת הבורה. ואחר כך כשהאדם
נתהווה בנסיבות העולם הזה וישם עינא
ולבא שם תרי סرسורי דחתה בתאותיו
או נפרדה מחשבתו מעבודת הבורה וסובר
בעצמו שלא נברא כי אם להבל הזמן
ותאותיו הגשמיים ונתמך ונתורוש
השיות ב"ה" וימוכו בעונם. וזהו ומוכר
מאחוותו ומה תקניתה ובא גואלו הקروب
אליו וגאל את ממכר אהיו - והוא הצדיק
הקרוב אליו בגין עדין בהתשוקות נשמו
משורש אחד, וגאל את ממכר אהיו
שים ייעחו ויעדרו לפירוש עצמו בעולמות
השפלה הזה ולדבק עצמו בעולמות
עלינוינו. והוא פירוש הפסוק טבו שכן
קרוב מאה ורחק, שכן קרוב הוא קרבת

9
шибוא, ואמונה זו - שהיא מיסורי החיים -
סוד משמעתה היא האמונה בקדושת
ישראל אשר מתגלת ע"י מישיח.

כ' יסורי מישיח, היושב בשעריו רומי
וחובש פצעיו, כדכתיב (ישעיה ג) "אכן
חלינו הוא נשא ומכוון סכלם ואנחנו
חשבנהו נגוע מוכה אליהם ומעונה, והוא
מחלל מפשעינו מדויכא מעונתינו מוסר
שלומנו עליו" - הינו יסורי הם על מה
שרואה את בני ישראל מתחלים
ומתחסקים מהם אין בהם - ואינם שמים
לכם אל מצייתם הרומה, קדושת
ישראל שבכם, נקודות אוור של מישיח
טרוט נתגלתה אצלם.

מש' ל למה הדבר דומה, להבדל בין
האדון המיסיר עברו לאב המיסיר
את בנו, שהאדון מכח את עבדו על כך
שאיינו עושה מאווה וגוער בו מודיע רימית
אותו שטעבנני הרי אין משועבד לי כלל.
אבל אין הדברים כן באב המיסיר לנו, כי
גם בעיזומה של גורה ומכה, ברור
לשניםיהם שהם אחד ורוצה הבן בכבוד
ורצון אביו, אלא שיש כאן הסתירה על
היותם אחד ושזה כל מטרת הבן.

זה הסוד שהשנית מגלה על כל ששת
השנים, והוביל על כל מ"ט השנים,
והשבת על כל ימות השבעה - שהשנית
אומר כי לי בני ישראל" ואטם שליל,
ומציאות זו היא היתה האמת תמיד. ואט
הקיימת ומושרשת בעומק מציאות ישראל.
וע"כ הבעש"ט ה'ק' לא שינה כלום כי אם
הוסיף תיבה אחת "עדין". עדין לא באתי
אל השלימות, עדין לא באתי לשם',
ועומדר אני לבוא לזה. שהרי אני מאמין
באמונה שלימה בבית המשיח ואע"פ
שיתמהמה עם כל זהacha לו בכל יום

ולכל זה אפשר להגיע רק ע"י ההתקרכות
להצדיק, כראוי (ח"מ את רצט) "פעם
אחד דבר עמי מענן שאי אפשר להיות
איש כשר באמת כי אם כשות্মתקרכין
לצדיק האמת שבודור. ענה ואמר, קודם
שנמצא הצדיק האמת בעולם יכולים
להתקרב להשם יתרחק מעצמו. אבל אחר
שכבר נמצא הצדיק האמת בעולם אי
אפשר להתקרב להשם יתרחק באמת בשום
אופן כי אם כשותין להתקרב אליו".

*** פעולות אוור הבעש"ט בבריהה**
מכאן מתחלים להבין מה פועל אוור
הبعש"ט ה'ק' בבריהה - כי קודם
לכן דברו תמיד על שפלות האדים ("סור
מרע"), ומאז ואילך החלו מדברים מוגולות
הויה (עשה טוב). ולכאבי יש מקום
לשאול, וכי הבריה נשנתה בימי
הبعש"ט, עד שנעשה שינוי בנפשות, הרי
מדובר על דורות עקביהם, עקבות
משיחא וαι" בחול" שהדורות יורדים
ומתמעטים, ומה מקום במצב כזה
לדיבורים בגודלות המוחין.

אבל להניל יוכן, שלפני אוור הבעש"ט,
טרם הוחל לדבר מאורו של מישיח,
יחוד קוביה ושכינתיה - אזי היה הרכיר
על העקבים, על מיעוט הדורות, על כך
שמוניים ב'שלא לשם'. ברם אוור
הبعש"ט ה'ק' הוא התנצלות אוור הגואלה,
הקיימת ומושרשת בעומק מציאות ישראל.
וע"כ הבעש"ט ה'ק' לא שינה כלום כי אם
הוסיף תיבה אחת "עדין". עדין לא באתי
אל השלימות, עדין לא באתי לשם',
ועומדר אני לבוא לזה. שהרי אני מאמין
באמונה שלימה בבית המשיח ואע"פ
שיתמהמה עם כל זהacha לו בכל יום

תין

ההלים

הארט זיך ניט פאליגט אויך משניות בע"פ און הארט זיך מסתפק געוווען, או מען זאל זאגן תהלים בע"פניען.

תצה

הוספות

תיה

הוספה

להבין הקשייה הידועה אם תורה הבש"ט אמת ובela זה אין יכולם לעמוד בקשרי המלחמה של הסט"א, למה לא נתגלה בימים הקדמונין, כי אנו רואים שודקה בשנת ת"ק לאף השישי נתגלה בעולם ולא קודם לכן. העניין הוא כה, כי אלף שנים מבעליה נחשב כו"ם א' בכתבי כי אלף שנים בעיניך כו', ויש בזה ערך ובורך וכלו כל הזמן עד אחר אלף השישי ת"ק הראשונים נס' לילה נמצאה שמשנת ת"ק לאף השישי זהה מתחל הבודק של אלף זהה. וע' באוה"ח פ' צו' ע"פ היא העולה, כתה"ו והי ביום השישי והכינו כר' שציריך הכרנה בשבת, ומזה עפ"י ש"ע לטעם מכל מאכל שנתפשט בשבת שנאמר טעם חיים זכריו, וכן הוא בכלל אלף הז' נס' יומ' שכלו שבת^ו, ואו תה' הסעודה מלוייתן שור הברי, וידוע הפ' עפ"י חסודות שיתגלה פנימי' התורה^ז ע"י משה שיבוא בב"אי, וזה נס' סעודת הצדיקים מנשותה הנבל' נרני.

(1) המאמר נדפס בספר מגדל עוז (כפי' תש"מ) ע' טנו ואילך. ועם שינויים – בהוספה לספר המתארים תرسיג' ח'יא ע' קמבר ואילך. המאמר נדפס כאן מספר המתארים שם, ונימוטטו הערות צויניות (נמה מהם נתקף מגדל זו שם).

בשיחת חי' אלול השיטה – שפפק אם המאמר הוא מרבי או מחדר. בלקוש ח'יב ע' 16 כותב ע"ד מאמר זה: "נמצא בכתי דאי' ישן (אני ברור מי הוא)". בלקוש ח'יב ע' 165: "דאיה שכחוביס", בלקוש ח'יב ע' 282: "בטי' דאי' ישן (לא נודע לנו)". וראה אגרות-קובדש ביכ' אדמור' ז"ע חישט ע' ס. מגדל עוז ריש ע' טנו. שם ע' תרמא.

(2) התגלותו של הבישיט hei בשנת ת"ז (שיחת כ' כסלו תרצ"ג – קלוי דבריהם ח'יא לא, ואילך. וראה לעיל סמן ערבית ושע'ן). וראה לkipush חלק לו ע' 42: התגלוות [הבעש"ל] און געוווען ארום שנות ת"ק.

(3) תהלים א', ב' ברכ' פט' ב. פטשי סנדורי צו', א – דיה' תרי. וועוד.

(4) ראה מאמרי אדמור' הוקן פרשיות חי' ע' ח'ב ואילך. ספר השיחות תש"ג ח'א ע' 254 ובהערות שם.

(5) ג. ב.

(6) בשלח צו, ה.

(7) מגן אברהם או'יח סרין טוסק"א. ש"ע אדה"ז שם סעיף ח.

(8) שע' הכוונה עני טבילה ערבית שבת. פרי עץ חיים שע' השבת רפ"ג. ירושלמי – הובא במתה משה סימן תח; שליה מסכת שבת קלב, סע'ב.

(9) ראה לkipush חלק צו ע' 282. חלק ב' ע' 173. ועוד.

(10) ראה מסכת תמיד בסופה.

(11) ראה בבא בתרא עה. א. ויריר פ"ג. ג. וועוד.

(12) ראה זוחא קללה, סע'א ואילך (כמהנו"ע). שעיר ווער ברכות יוי. א. קלוי' שמני' יה, ואילך.

(13) ראה לkipush צו יוי. א. שע' האמונה לאדמור' האבעזני פ"ג. ובכ'.

(273) ספר השיחות תש"ד ע' 149. ומוסיף שם: הרב מגיד ממעורטש הארט אויך געהיזן אויסלערגען בע"פ ד' שרית האוניג און הווד כי' רבינו הוקן הארט זיך פאליגט אויך איסלערגען משניות בע"פ ביי יונע בני משפטה.

ימה שהם נק' לותני מתחום "צ' שלם, וכל נশמו' מעלה דתגלילא מתומ' צ' שלם נקראים שור הבר, וע' כ' כיוון שהחילה יום השישי שנת ת'ק' היתה הזכות והמצוה לטעום מהמכלים של שבת, וכן נשלה לעווה¹⁴ הבש"ט ז' ל' לגלות פנימי' התורה, וכל מה שיתגלה פנימי' התורה עי' הצדיק' עד ביאת המשיח זה נק' טעמא בעלמא, ועקר הסודה תה' לעתיד אבל קודם זה לא ה' יכולות לנשות בגופים לטעום מאילנא דחי הגם שנתגלה נשמת הארויז¹⁵ בשנת של'ג¹⁶ וגילו חמת הקבלה אף זה הי' מעת מועיר רק לתלמידיו הקדושים ונק' בח' יניקה. וע' ר' רומז בגמ' הסוד משמרת שלישית תינוק יונק משדי אמו ואשה מספרת עם בעלה, כי בשנת של'ג וד' חדשים כלו שני חלקים הלילה והתחילה חלק הג' מהלילה, עד שנת ת'ק' היא משמרת שלישית וע' כ' החילה עלי' השכינה מעפר, כי מאז כליה גזירות' שמדוי, והתחילה לירד בעולם נשמר' דתיקון, لكن מה שתלמידי הארויז¹⁷ גילו חמת הקבלה נק' רק בח' יניקה, וזה תינוק יונק משדי אמו, ואשה מספרת אליו השכינה הקדושה שהתחילה לקום מעפר, אף בשנת ת'ק' החילה להתנויצץ בעולם אוור היום לכל באו עולם.

ובזה יובן מאמר סתום מהה' ג' ר' פנחס מקארעץ ז' לתלמידיו הבש"ט ז' ל', שאמר שנשות הבש"ט ירידת לעווה¹⁸ בעיר את כל ישראל משינמתם שהם בבח' התעלפותו, כדיוד שיש' ד' מדראיגות בשינה, המדראיג הא' היא נים ולא נים, תיר ואת תיר, דקרו לו' וענין ולא ידע לאהזרי סברא¹⁹, המדראיג ה' שנשתקע בשינה וצרכיהם להקיצו, המדראיג הג' שמי שנתעלף צרכיהם להקיצו רפואיות וסמים, ונכתב בספר הרפואיות סגולה זהה שליחשו לו באונושמו ואז' יקין מההתעלפותו, והמדראיג הד' למי שצרכיהם לשוטות לו רפואיות לחותר לו אבר או בשר שנרכב ר' לא' או נתנים לו בחותמו סם להריח ונוטלים מננו חוש ההרגש ואיןנו מרגיש כאב החיתוך. וכל הד' מדראיגות הא' בכלל

(14) ראה לקיית שמיini שם. וראה לעיל סימן שמושם.

(15) ראה שעיר תשובה לאדרמי האמצעי ח' א, ה.

(16) ברכות ג, א.

(17) ראה שעיר תשובה שם ובஹרות המול שם. וש'ג. מאמרי אדרמי האמצעי במדבר ח' י' תשע' ואילך. וואה ס פלח הרומו' שנות ע' עג: בוז'ג שי' וירוח וועלית רבות כמו בדורות הראשונים שהרי שמדות וגוריות רחל' ואח' במן הארייל ר' עלי' ובטל הגוריות ואח' שנסתלק הארייל ותלמידיו נחשך קצת ואח' נזהה עלי' גודלה עי' הבש"ט ותלמידיו נ' ע' כ'.

(18) ראה לקרי' שבဟרה ז' ועוד.

(19) מסכתין לכ, ב.

(20) ראה גם ספר המאורים חרצ"ט ע' 163. תש'א ע' 82. תש'ב ע' 73.

ישראל בזה' ג' שנמשל לשינה²⁰, כי תיכף אחר החורבן בית שני הי' מדראיג הא' נים ולא נים, כי מי שהיה עם הארץ ולכך עצמו ללימוד תורה נעשה תנא או אמרה כמו ר' ע' וכדומה²¹, ואח' כ' נשתקע בשינה יותר שצרכיהם להקיצו היטוב, ואח' כ' קודם התגלות הבש"ט נ' ע' הי' בכליל ישראל בח' התעלפות וע' כ' יריד הבש"ט ז' לעווה²² ליתן רפואות חזקות והם ד' ה', וגם להש באזוניהם את שם שנק' ישראל, כי יש לנו ב' מדראיגות יעקב וישראל²³, והבעש"ט ז' המשיך לתוך גופם את שרש נשמתם הנק' מזלאי²⁴, וגם שם ישראל, ולכן לו בשימים הבש"ט דוקא בעל שם טוב²⁵, שהוא המשיך למטה כתר ש' ט', שהוא מדראיג' משיח²⁶ שעולה על כל הג' כתראים²⁷, ואח' כ' בזון הזה ירדכו כל המשיך למדראיג הד' שירדו מלמעלה מקיפים דקליפה לעווה²⁸ והם נוטלים חלק חוש ההרגש, הגם שרו' בספרי קודש ושותע ד' ה', מ' אין להם חיות כלל מזה, והמקוון בו²⁹ במעלה שיפרד חלק הרע מן הטוב, הם הנשומות הנדחים ונאנדים בג' קה' ט' שלא יקללו לאחר, וטובה זו עשו לנו שהם נפרדים בכל הענינים, הן במלבושים ההן בהתנהגות אפי' בדברים שבקדושה כמו בכהננ'ס וארוי דברים, ואפי' בבית הקברות פורשים א"ע להיות להם מקום מיוחד ולא יקברו אצל האנשים הישרים והתמים, והם שונים בתכלית לאיש חסיד וישראל ואות לטובתינו זד' ל', וע' כ' וזה דומה לחתור בשער החיה שלא יקלקל בשער הבירה, ואם הי' בזה' ג' גילוי אלקות כמו בימי הבש"ט ז' לע' ואדם'ר הוקן נ' ע' לא הי' הפירוד והבירור חלק הרע מן הטובי, כי מיפת'י יעבור עבריה ח' בפרהטיא כמו חלול שבת וכדומה, ומילא ה' הרע נשאר צפון בלבם והי' ביכולים לקלקל לאחרים, כמו מ' ד'³⁰ ותלמידיו ימ' ש, שכמה נפשות החטאו עבורה שהזחיקו אותן מוד'ל. והטעם ה' עתה שיצאו לתרבות רעה בפרהטיא אין מי שילמדו מהם זד' ל'. והטעם ה' עתה שצrik להיות החשך וההסתתר ממקיפים דקליפה בעת, כדי שלא יrigש הכאב

(20) זה' ג' צה. א. לקיית שה' של'ג, ג. ובכ'.

(21) ראה גדרם ג. א. אדרמי פאי.

(22) ראה וח'ג ר' ב. תוויא מקין לה, ג. לקיית בליך ע. ג.

(23) ראה שעיר הקוויה להרוחיו ח'ג שער ה. לקיית במדבר טו, א. ובכ'.

(24) ראה שעיר הקוויה להרוחיו ח'ג שער ה. לקיית במדבר טו, א. ובכ'.

(25) עדו' בכירום לשם בעל שם טוב³¹ – ראה לעיל סימן שיח. וש'ג.

(26) ראה אמר' בניה שער הקיש' פמיהימת. שעיר אוורה שער התונכה ד'ה כתיב כי אתה נרי פיט' נא,

ב' תוויא' שמות ריח, ב. תרא, א. ואילך.

(27) אמר' פ' מ' ג.

(28) ראה מאמרי אדרמי האמצעי קונטרסים ע' רעג.

(29) – משה דעתוועה – המשכיל משה מענדסאן מודעסי.

(30) ראה גם קונטרס אדרמי' הצמ' צדק ונעוטה ההשכלה' ע' 56 הערכה 94.

כ"כ האדם הבהיר בעבודות ה' כמו אב שיש לו בנים בוה"ז שיצאו ופרשו א"ע מן הכלל, עכ"ז אינו מתפעל האב כ"כ כי הרוח שוטה שיש לאבות שנוצרו לעסק הפרנסה למדוד כתוב ולשונות העמים, וחכמת החזוני המכסה על כל פשעים של הבן ומלמד זכות עלייו ועל כל מעשייו, ועכ"כ אינו מרגיש הכאב מהחיתוך וגיזורמושר נשמת הבן, ואם hei מרגיש האב היסטורי לא hei יכול לסבול מגודל עג"נ שהי לאב עבר פרירוד הבן מרששו, וזה hei הכרחות מלמעלה שיפרדו הנשות האלו מהכלט הטב, ועכ"כ ההסתור והחשד עושה פעולה טובה לאבות הישראלים והתומכים שלא ירגישו כ"כ, ובטעם הב' הוא דומה למשל ממש ודיל. אך עכ"ז לבני' hei או רם במושבותי בחושך של מצרים, וכן עתה ג"כ למי שיש לו או רם היחסות אין החשך הזה מסתיר כלל. כל אלו הדברים שמענו מאדמור"ר נ"ע.

אך עתה יש להבין דבר מתווך דבר להתיישב תוך לבנו מה שהתחילה דוקא החבלי משיח בתוקף גדול משנת תרנ"א כידוע ולא קודם לכן, ולפי הענין הנ"ל שש"ד מדריגות בשינה, כך נוכל להבין שיש ד' מדריגות בקימה מן השינה, כידוע הדין בשו"ע אי"ח³² שבזמן קימה יש ד' זמנים, הזמן הא' הוא תיכף מעלות השחר אם יצא לדרכ וצדמה ומוצה מן המובהך לרkers ק"ש בהן חמה, וזהו זמן הב', והזמן הג', עד ג' שעת היום שהוא חלך רביעי מהיום, והזמן הד' הוא כדעת הפוסקים רביעי היום מהńץ החמה עד שקייתה ונמשך עוד לי' מינוטין אחר ג' שעת, וכן פסק אדמור"ר בטיסדרי³³ כידוע, וכל הזמנים האלו מיסודות על פסוקי' וב Kommentar, בזמנ שבן"א קמים משינחסי, ונמצא שיש ד' זמנים בעניין הקימה של בן"א מעמוד השחר, ב' מהńץ החמה, ג' בני מלכים שדרכם לשכוב עד ג' שעת ביזט³⁴, ועוד יש בן"א שהם קמים משינחסם בזמן מאוחר יותר לפि דעת הפוסקים שנמשך מהńץ החמה ג' שעת, וזהו זמן הד'. וכך hei לכלל ישראל שהם נצרים לקום משינת הגלות hei ג"כ זמנים, הזמן הא' מעלות השחר שהוא שנת תק' לאלה השישי, שאו התחיל הבקור בו' והזמן הב' מהנה"ח שהוא שנת תק"ג כידוע

شمועלות השחר עד נץ החמה יש שעה וחומש שם ד' מיליון' והוא חלק עשרי מן היום, ועל חשבון השנים חמישים שנה הם חלק עשרי מת'ק' שנה, ואו התחל לזרוח שם של אדמור' הרוקן ז"ל נ"ע ביותר תקופה ועוד, ועכ"ה³⁵ קמיים משינחסם שנית הגלות כמה אלפיים נשומות יותר ממן הבעש"ט ז"ל שהיתה עלות השחר, כי אז קמו רק יהידי סגולת הגודלים, אבל בימי אדמור' הרוקן נ"ע נתעוררו משינחסם אפלו נשומות נומות כידועי, כיוון שנתגה א/or החסידות שהו"ע ייחור"ת³⁶ שווה ענין ק"ש בפרט כידועי, והוא היה נשכח בתוקף גiley מוחין עד ג' שעת היום שנת הרכ"ה חלק רביעי מחמש מאות, ואחכ' משנת תרכ"ז שנטלק אדמור' בעל צ'צ' נ"ע' ונסתלק גiley המוחין שהוא בזמנ ק"ש והתחילה השעה ד' שהוא זמן תפלה, וזהו קרוב יסוד עם תרס"י' ושמונה חדשים שהוא שעה ד' שהוא זמן תפלה, והוא קרוב יסוד עם מל' עפי' קבליה', ועכ"ה הגאותה שהי' עליית המל' בשעה זו דוקא שהוא זמן תפלה, כידוע שבכל יום יש כמה עליות להשכינה הקדושה, ומתחילה מהচות לילה וגמר העלי' המבחרת הוא בעת התפללה, וזה ידוע שבערות התפללה היא דוקא בבטול החזוני בכירעת הגוף הגשמי' והוא העירק דוקא בהודאה כי מאן דלא כרע במודדים כו"³⁷ ועכ' בשעה זו התחלו חבל' משיח ויסורי' גודלים כידוע, כי לנטווע בלב האדם בחו' והודאה, הגם שמוחין והמדות אהו"ר נטלקו עכ"ז נשאר בחו' ההסתכם וההודאה, ועכ' יש כמה מס"ג לנשות נמות מאד רק על ההודאה בלבד שאומנות אמת היא ואינס רוצים לטבלה, ואינס רוצים להחליף את שם כידוע, וזה קעומ"ש דוקא בביטול החזוני תה' הכוונה להתגלות מל' דקדושה עצמאי אווא"ס ולא עיי' מוחין ומדות, ע' בשעריו אורורה שער חונכה', ועכ' עבודה וזלת תפלה מתחלת בשעה ד', אך עכ"ז צריך להבין למה לא התחלת תיכף עבודה זו של

(37) ראה פוחים צד, א.

(38) ראה ספר השותה תורה שלום ע' 86. שיטת יט כסלו תרצ"ב (לקוד' ח'ז' תשנה, ב' ואילך) ועוד.

(39) ראה הקדמה לאברהם בינה.

(40) לח"א ייח. ב. תנייא שער היחוד והאמונה בתחלתה. שם פ'.

(41) יג' ניסן חרכ'.

(42) על והקן דשות רחטי' – ראה לקראיש חי' ס"ע 209. מגדל עז עי' תעза.

(43) ראה אהוית תשא ע' א'תעתו. שב' שובה ע' א'תעתו.

(44) ראה לקרית שה' לא. ד. לב. ג. אהוית מסע' ע' א'תעת. נזכרים ע' ארלן.

(45) ראה אהוית בע' חרג' תרג. א.

(46) בבא קמא ט, א. וחביב ק. אלקיות בכל עא. אמרי אדמור' הרוקן הקברים ע' שנג. אהוית בראשית ח'א תתקלו, א.

(47) ד"ה בכ"ה בככלו פמ"ש ואילר (ב. ואילך).

(31) בא י. כב.

(32) ראה שו"ע אהוית ס"א י"ד.

(33) הל' ק"ש, וראה שו"ע אהה"ז אהוית סטמ"ג ס"ה.

(34) ואחתנן ג. ג.

(35) ראה ברכות י. ב.

(36) ראה שם ט. ב.

תפלה מתחילה השעה ה' שהוא שנת תרכ"ו ולמה נשכח עד שנת תרנ"ג
שלא הי' החבלי משיח בתוקף כ"כ, ע"ז יש טעם אחר שזה עשה ד' בגודל
רחמיו עוד מינוטין ועל חשבון השנים הוא כ"ה שנים, וע"כ היה נשכח
שנמשך עוד ל'יו מינוטין ועל חשבון השנים הוא כ"ה שנים, ועוד ק"ש מהנץ החמה, וממצא
עוד כ"ה שנים עד שנת תרנ"ג שהוא סוף זמן ק"ש מהנץ החמה, ואחר מכן זה
התחלת הגירוש מעיר רוסיה, ונתגלגלו דוחקota הפרנסות ועל הגלות בכל עיר
ועיר במדינה זו, ובכורו זה הקיצו משינחם שינת הגלות אפילו נשמר של
המדריגו' הד' שנתקעו בשינה הרבה ונפלו ר"ל בגקה"ט למגררי, עכ"ז
נתעوروו משינחם ומסרו נפשם לסלול גירוש וטלטל ממקום למקום ולא
החליפו והמירו דתם ח"ו וזה הקימה בשלימות לכל ישראל לכל העשר
מדרגיו' שיש בישראל, וראשים שבתיכם וגוי עד שואב מימי"ר, ובזכות זה
יקום הפסוק⁴⁴ לעברך בברית שהוא יסוד, והיה התהבותות יסוד עם מל', ותהי
סמכית גולה לתפלה, ותהי א"ה הגולה בשלימות אמן סלה.

ליקוט ביאורים מב"ק אדמו"ר ז"ע *

לשבעת התורה שאמר מורהנו הבуш"ט

בש"פ תבואה, ח"י אלול, תרנ"ב, בןן עדן

תיק

פתיחה

משיחת ב"ק אדמו"ר מהורי"ץ ליל שמיני עצרת תרצ"ז

ביום ו' עש"ק יוז' אלול תרנ"ב הי' חתונת דודתי מוסיאי, השבע ברכתה
האחרונות היו ביום ה', ביום זה נסע אמרו"ר על האוהל
— בכלל הרי אצלו מסודר בדבר הביקור על האוהל, בלבד הזמנים הקבועים
היא בזוז גדרמי? א' — ה'י אצלו עניינים שאיןם ידועים. גדר המ' — עברו

(*) בא' השינוי עד שבעת התורה שאמר מורהנו הבוש"ט בגין עדן בח"י אול, כתוב ב"ק אדמו"ר (לקוטי שיחות הכהן ע' 177) תוכן הדברים דלכטן בתורת הקדמתו:
השkeit בדורות הבבשיש שאנמלה בא' האוהל בדורותיו (שונת תרגום), וכו'. לאחריו ששתם לנגד עינוי
ויהובנו בהנקודה הפנימית שמתבטאת בשמו אשר יקרו לו בלשון הקודש — ח'י אלול — כלשון הרוב,
כ"ק מ"ח אומרים נשא דרבנן. (א) ח'י אלול הוא היום שהביא ומכיא חיות באול, ב' ח'י אלול נתן
חיות בעבודה דangi לדורי ודורי ל'». יוש להוספה בדרך אפסה, שהעכודה כלילאי דangi לדורי (שמבאאה כלילות הענין דורי לי) נחלקה
לפריטים, כבירומו גם בדורותי דאלילאי, אינה גידו ושותמי לך — עניין ערי מקלט, וענינו בעבודת האדים
התורה (דברי תורה קלייטון). (ב) גידור ודורי ז' — קו העכודה רוא הפללה, ואש לרעהו ומונתו
?אビונים? — קו דגימות חסדים, «ומל' הא לאליק» את לבב ואובב (ובע"ד) — עניין התשובה, הקדמה
ויסוד לב' קיון הניל, «אשריה יה' ואמרו גאמ"ר» — עניין הגולה, גמר ושלימות העכודה. עכ"ז.

(1) ספר שיחות רבי ע' 189 ואילך.
(2) הרבנית חי' מושקא, עם הרה"ח וכור מריה משה הארענשטיין. — ראה אודותם ספר התולדות אדמוני
מהר"ש (קה"ה, תש"ז) ע' 22.

(3) ברישמה אחרת: לפעמים הי' הולך עברו טוכה פרטיה, ולפעמים עברו עניין כלל,

(*) ראה גם מכתב אדמוני מוחייז' מבס' מונאי חוץ' (אגודות קדושה ח'ז ע' קין); גמ' ריאו מולחתה — ע"פ ספר מקובל מהוד ב'ק אאותרי הרה"ק זוטקלה הירה ובגיט ויזע — אשר בו ביום — ח'י אלול — אונור כ'ק רבנו הבבשיש ניע דברי תורה ובבבש פפי תימידי ותימידי המדיינו וכל המהדורים אליויהם, כפ' אשר ספרתי בארכובה בחוג הסוכות העברוי.

(1)

פרק ג

"יהדותו וחידשו של מרן זי"א

הידרשו לאמתת של תורה רבים וידועים הם. אלא שכן הכוונה לחידוש וגילוי לדורות לא רק באופן של השכלה והשגה בחוקי ותכנים תורתנו הקדושה או בתוספת ביאור, כי אם בעיקר חידוש והתחדשות בהדרכה בדרך עבורת ה'. דהיינו, חידוש באופני העכודה, וחידוש והתחדשות בהנחות היהודית ובפרטיו העשיה בעבודת ה' בכל תחומי חייו.

הידרשו - עתיקים מסורתם קדמוניכם

אללא שכל חידושיו הם יסודות עתיקים ותיקים אשר היו אצל הקדמוניכם אשר בארץ המה, אלא שהשכבותם אל מוצאות עבדות ה' השוטפת של עם ישראל בימיו - הוא החידוש אשר חוץ. חידשו העיקרי אם כן, הוא השיבה אל עבדות ה' המקורית כפי שהיא לפני הגלות, הכנה לנואלה. והוא הנחתת הגilio בtower ההסתדר של הגלות, באמונה נוכחת מול ה' תמיד, במדרונות בהירות, ביחסים ועליתו, בהתקלות ובדבקות ובהתמקה, בחיות ובתענג של טהרה וקדושה כימי גiley שכינה בבית ה' אשר בירושלים הבנוי.

חידוש ההדרכה בעבודה

בחקימת הסה"ק היכל הברכהי, מבואר עירק יהודו של מרן זי"א בבר' אופניים אלה: א. חידוש באופן עבדות ה' שלו בהתלהבות ודבקות CISOD גדול. ב. חידוש בהדרכה צמודה לתלמידים כיצד לבצע את עבדות ה' בתורה בתפילה ובעשיות המצאות, בכוחות הרצון המחשבה הרגש הדיבור והמעשה, על כל פרט ופרט. עוד מונה מעלוותיו כקנין לדורות לכל ישראל"י: "ודע, ש'סתם שמעתי ממורי, הוא העתקה מדברי מרן הקדוש, מלאך אלהים הריב"ש טוביה. ומעתה שמעו אחי ורעני אתם המבקשים פנוי ה' ויראתו ואהבתו באמות וכוכ', מרן איש אלהי, הקדוש מוריינו ורבינו, חיית נפשינו משיח ה', הריב"ש".

כמה להנחייך רבי יגאל זי"ק יהודיה יהיאל סטפרין מקאמורנא זי"ק
כלו חבל הברכה וקרמה בראשית
כלו רב רבי ישראל בעל שם טוב

מכאן, שלדיי תלמידיו ותלמידי תלמידיו הנאמנים, אין תורה של מורה בגדיר חידוש פרטני בדרך שחידש בעיסוקו במשא ומוחן בתורה הקדושה, כי אם העתקת השמורה המודעית מדור לדור לכל אופני עבודת ה' המקוריות כפי שקיבל מרבותיו הקודושים איש מפני איש. והנה העתקה ושמורה זו - היא מההוה חידוש בעולם. שהרי מרוב עצבוננו בגולתנו המר זהה נשתלה שכהה וחולשה עמוקה בכרום ישראלי מבקשי ה' ח'ו, עד שבא הבуш"ט והשיב העטרה ליושנה לחדר ימינו כקדם בעבודה המקורית.

ערכו של הבуш"ט – כdrooth קדרמוניים

וכפי שסביר שמיי: "וסוף דבר תאמין بما שהאמין בדורינו ובדורות הבאים, ממן אלה קדש קודשים, מוריינו ורבינו הרב ישראלי בן אליעזר בעל שם טוב שזכה לכתר שם טוב, או רוזע לצדיק, ומספריו הכהן הגדול ודגל מונחנה אפרים תדרשו, ותמצא מרגוע לנפשך, אשר זכה על ידי אמונהו באלהיו ודבקותו שנעשה לו נסים ממש כמו לרבי חנינא בן דוסא וייתר דברים מבהלים לא נראה מימות התנאים. ורבו שלמדו חכמה היה אחיהו השלוני הנבניה. ודברו קמן מדבריו הוא מעין החכמה וגוי. והיה מלא חכמה ויראת חטא וחסידות, עונווה על כלם, שהוא נחשב כאין בעיני. ורוח הקודש ושכינה שורה עליו בקביעות, ברגע קטן צפה בכל ההוויה שבעולם. והוא לו עלילות נשמה ועלילות פרדים, השגה ממש של ר' עקיבא וחבריו וಗלו אליהו ומלאכים ונשומות. ולימד לנו דרכי ה' הנכבד והגנורא, ואחריו נלך עד בית ינון וכי, ולבי ראה, עין רואה, וצריך לשמר ראיות אלו שלא יתקללו וכו', ובשמירתם לב עין נזקה להזות בעומם ה' בתורתו ולקבל פניו השכינה ברוך הוא וברוך שמו. ומשים שמיי: "מן אור שבעת הימים, חדש בכל מני קדושים, חיות רוחינו משיח ה', שמו רבינו משיח ה', שמו רבינו ישראלי בן אליעזר הבуш"ט".

קבלתו – מדברי הנביאים

מכאן ששמו – העתקת הדורות היא וחלק מעיקר המסורה שבתורה שבבעל פה מקבלת הנביאים והתנאים, כמכואר: "אני מאמין באמונה שלמה, שכל דברי נביאים ותורת רבי שמעון בן יוחאי, וגוי, ותורת בעל שם טוב וגוי – אמת". וכמיי: "אני מאמין באמונה שלימה, שכל התורה המצויה בידינו, ותורת רבי שמעון בן יוחאי וגוי, ותורת בעל שם טוב וגוי – היא הנתונה למשה רבנו עליו השלום".

קהל והבל הבהיר סוף פר' שלח אמר גורף החויים
כלט שלחו ס' דברם פר' ואית הבהיר על הפטוק עליוק אמר מבורת ירושה ארצית
כמו חספסת בדור הלקת ירושע וווע' מכיאלא על יונ' עקרום להרבעס צעקל' סיור הלקת ירושע עיקר;

מרשב"י ועד הריב"ש טוב

הנתגא רב שמעון בר יוחאי זיע"א בעל הזוהר הקדוש – גילה לנו אופני קיום מציאות הbara בכל, וכן גילוי המציאות הרוחנית הפנימית שבכל דבר בדרך כלל. רובינו האמוראים ותלמידיהם הסבורהים ומושיכיהם הגאוניים והראשונים מכלאים ובכל זאת המשכמי המסתורת הנאמנה איש מפני איש עד דורו של הגה"ק מוע"ר הרמא"ק ה' בספריו הקודושים¹⁴ – גילו לנו את השגחות הפרטית של הbara בבריאתו והשתלשלות המציאות הרוחנית שבעלמות העליזונים בדור פרט ומהכוון בכך לעולותם ליחסם ולתקנם. הבעל שם טוב הקדוש זיע"א – גילה כיצד ואיך לדעת וליצור קשר עם המציאות הרוחנית הפנימית, דהיינו תפיסת הנשמה עצמה וכוחותיה וביטוייה: כח המודמה, התענגוג, הרצון, המוחשبة, ההרגש, הדיבור, והמעשה, ואיך וכייז לכון בכך לתקנם לחברם ולהיחדם בדרך פנים. עיקר חידושו: בהדרכה ובמהשחה איך לגשת אל הקדוש פנימה, וכייז להתר במחשבתנו ציר שליל רוחני מודיעק של תנונות הלב הרצון והמוחשبة, איך וכייז להפעיל על נכוונה את מכלול כוחות הנפש והגוף ולזככם ולכונם לפני הbara ב"ה. שהרי על כוונות, עלויות, יהודים, דבקות והתקלות שמענו, אך הבуш"ט זיע"א השכיל לתהיליםido שביל נתיבה ודרך איך וכייז לכון, אך ולאן עלילות, איך ומהו ליהיד עם מה, איך להידבק, איך וכייז לבצע התפשטות מההגשימות וההתלבשות ברוחניות האותיות הקודשות, כיצד להחכלה בשושן העליון, כיצד צירום ואופני השגותם והפעלתם.

עסק החכמה ועסק העבודה

ויש להoir כי בעל הספר בני יששכר¹⁵ וספרים קודושים נוספים¹⁶, דיק בספריו הוספות מהרצ"א על הסה"ק סור מרעע¹⁷ דיק שוב המבahir יהודו וחידושו של ממן זיע"א: "כמה מהמתועסקים בחוכמה זו לא היו יודעים האיך לעסוק בשכליות החכמה ובאו לידי הגשמה, עד אשר שלח לנו ה' יתברך למחיה נפשות נשנות הקדוש הבуш"ט זוקע¹⁸, הוא האיר עני העולם האיך לעסוק במושכלות וליקח מהחכמה עבודה שלימה ותמה. וידוע תדע כי לא יובנו דברי תלמידי הבуш"ט זלה"ה אם לא למי שעסוק בחכמה הקדושה, ויראו דבריהם רחבים מני ים להבין ע"י עסק החכמה ענייני עסק העבודה", עכל"ק.

קמב' אור גערב' וואר קו"ר ע"ל הזוהר והתקנים ו"שעירו קומה" רפודם רימניש' ר' נירשין' דאלטמא' ועד קמב' הרחק רבי צבי איילך אביך קד' ניגוב ווקק מונקאטש' זיע' קד' ניגוא דלאו אונרא פדראך וול' טיריה עוזע' קגוז להגאנ'ק רבי צבי הורש' פודויטש' זיע' פרק ד'

אגרת

התנאי הראשון

הגאולה

התנאי הראשון

מפני שרבענו המהרצ"א מדינוב צ"ל מכנה את תורה האמת והאחרונים בשם "עסק החכמה" ואת חסידות הבуш"ט הקדוש ז"ע"א השיכת לקבלת הראשונים בשם "עסק העבודה". והרי אין גדר ממצח יותר ממנו לשיתנו של מרכן ז"ע"א, שיעיקרי משתנו כולה "עבודה" והדרך מפורטת בעבודת ה' על כל תנועות הנפש, ואיך לנחל ולהפוך את כל הפעולות הגשמיות לעבודת ה' הרוחנית. וכבר דייקו רבתינו הקדושים ז"ע כי מה שהשיג רבי שמעון בר יוחאי בכלל השיגו הראשונים בפרט, ומה שהרממה השיגו מעלה השיג הבуш"ט בתוך האדם פנימה בכוחות נפשו. כי הר' הראשוניים דברו באדם העליון הכללי, וגילוי הבуш"ט ז"ע"א הינו מסורת נבאים קדמוניים ואחרונים איש מפי איש מהאה השילוני הנביא וחסידי אשכנז בעלי השם - הוא שהכל גם בתוך האדם עצמו למטה, כי "כפי שמעמיד האדם עצמו מלמטה - כך עומדים כל העולמות עליו מלמעלה"***.

ריב"ש טוב: חידוש שכלו חיזוק התכנית האלוקית המקורית השגתו של מרכן ז"ע"א לגבי התרבות הסופית, וכן בצייר תוכנית שלימה וכוללת בעבודת ה' ובענייני הגאולה - אופן הצגתו וגילויו גם הוא חידוש. עובדת עצם היותו מקבל ראשון איש מפי איש לימוד ישר והוראה ישירה מגואל צדק משיח צדקנו מازה התנא רבי יהושע בן לוי - גם זה חידוש לדורות, הן לעומת דורות הקודמים לו והן לבאים אחריו.

אגרת

התנאי הראשון

הגאולה

צ'

חוירשו ריב"ש טוב

ניתן לכם בס"ד את עיקרי חידשו של הריב"ש טוב ז"ע"א:

- א. אופן השיבה אל תורה האלוקים וחיזקה של התכנית האלוקית המקורית בדור של תרדמה עמויה ייסורים ורדיפות.
- ב. אופן קבלתה ומסירתה מחדש של תורה נבי ישראל.
- ג. אופן הצגתו את תורה השגחת ה' המוחלת על הכל.
- ד. אופן הדרכתו את בני העליה ועובדות ה' בуниיני דבקות יהודים ועליות חסידים הראשונים.
- ה. אופן הדרכתו בחמלתו שמחה וסבלנות כל איש ישראל פשוט או למדן, צדיק או פושע, בעל כישرون או שפל כאחד לפי מזגו ותיקונו.
- ו. אופן מסירתו את תורה הרחמים על הכל בעולמו.
- ז. אופן הצגתו של משנה סדרה ותכנית כוללת בעבודת ה' הפרטית בכל תחומי חי האיש הישראלי.
- ח. אופן הצגתו של משנה סדרה ותכנית כוללת בעבודת הגאולה הכללית של כלל ישראל וכל העולם ובכל המציאותות.
- ט. אופן הצגתו את תורה המתוקות בעולם.
- י. אופן הצגתו את תורה העלאת המידות לשורשם.
- יא. אופן גילוי תכנית ביתת הגאולה בימיית הרחמים דוקא ע"י עבודה חמשת התנאים הידועים באיגור.
- יב. אופן השבת עניין מלכות ה' בעולם לזרועות הדורות והיא תורה דוד המלך ע"ה והיא תכלית הגאולה.
- יג. אופן קבלתו את תורה הגאולה ותכניתה ממשיח צדקנו לאחר אלף חמש מאות שנה מאז גילויו האחרון בסוף דור התנאים האחוריים אל רבי יהושע בן לוי ז"ע"א ומאו לא נודע כי נתגלה שוב לשום צדיק באתגליא.

לאורו נלך עד בא ינון.

עפחים לפני בפה בבזק, ותפלא רחמים עלינו בוכות וכלה האדי
האמת, ועלינו נפשותינו לנחת רוח ולבנו לנצח, ותשעשע עם כל
נפשותינו, וזהו עשה יhor ברול עלי' נפשותינו, וחוזא רצושא ברוך
הוא שכינה, ויתרחש נפשותינו כלם יתר לטובה בבחינה עבה,
ויריד לנו בצדיק האמת עליך תורש תורה אמותים, וזוכה לנו
סתרי תורה אוריתא דעתיקה סתמא, ונזכה שיתקן הצדיק האמת
עליך נפשותינו חוקנו ומרכזתא עליה ומרכזתא פרחה:

(ג) אגא יהוה, רחם עלינו בצדיק תרבות, וערנו שפחה לנטיש כל
מה שבקשו מלפני, שפחה כלם זוכות עסך התחזה של
צדיק אמת, שימשך علينا להרה ברול והחנאות חיק משך
נשפטינו, עד שפחה לחתור באמת אלך, ולשוב בחשובה שלמה
לנצח באמת על כל עונתינו, עד שפחה להללו הקבוד וקנאה
מעמק תננות, מעפקיו הקלפות, מזלותה דגלות, ונזכה שיבטל
וירחיש ויתרעלה ויתרומס בברוך הנדר ולקרוש על קני פקיד, וירגלה
בברוך בכל העולם כל, פאר או אין מבזבז, כמו שבתוכו: "זהו
הארה מכברתו", וקיים מקרה שבתוכו: "ונגלי בדור יהוה, וראו כל בשל"
יתקי כי פ' יהוה דבר:

(ט) רבונו של עולם, אתה רצעת כי כל רצוני ובקשתי ותחזתי וכי
מה שאני מצפה ומכוון ומיתל עורי לשועך באמת ברוך
עוון, בכם אין לי שום סמיכה ומכח ומנוט, כי אם בכח הצדיק אמת
אשר וכת אותנו בכל הדורות, גם בהר תהה ובית אותנו לצדיקים
אמותים ברולים ונראים אשר נקרא שם אלין, ועל כהן הנדר לבר
ונשענו, ובכן זהמו בא מעד אלין, יהמו ויכרנו בצדיק העצאים אלין,
על "זרוף בליך חזך" במונוג, על עני וכואב, גאה לבב במונוג, וערנו

לקוזי תפלות חזקלג

צדיק

ברוחך ונרבים כלם זכות הצדיק אמות, שאזקה להחנבר על כל
מחשבות רשות, ואזקה להשלים דעתך בקנאה ובטהרה ברוחך
תרים, ותונני למד ולתנות בתורתך הקדושה תמיד יומם ולילה,
ואזקה למד במחירות גזרה בלי' שום בלבולים כלל, ואזקה שיזוקך
מוח, וזהו מורי ויחלי זו וזכה ונקי בלי' שום פסלת כלל, וזהו מוח
ולכל מהיר וחריף להבין הדבר על ברוי באמות לאמתו במחירות ברול
בל' עין בליך:

(ט) ובן יהו רצון מלפני יהוה אלהינו ואלוי אבותינו, בשם שגבורו
ברוחך וחסוך בטעומים עלי, ובראת אומי בין צווע ישראל
עבידך, בן יהמו מעד ותנייניך וחסוך הדרולים עלי, שאזקה לשמע
וישב את קול דברי הצדיקים אמותים, נזקחו עני ושמעו אוני, ולבבי
בין ישב את קול דברי הצדיקים אמותים, אשר עזקם פקיד לעור
ולחלות אה התוק הנמיש מגשומות ישראל הפשט ב글ות, וילשונות
בעל תשובה וגירוי, הן קול דברי הצדיקים אמותים שבודור הדה, הן
דברי צדיקים אמותים שזקע עפר הבחובים בספריהם הקדושים, עד
שאשמעו ואראה ואכין ישב את דבריהם הקדושים, עד שברוב שבי
יעונר ברכף ברול, ובכך גבורה גזרה ודקשת, עד שאזקה להחנבר
באמת על הרע לשברו ולברשו ולכטלו ממי בטול במור, באפן שאזקה
לשוב בחשובה שלמה לפנק באמות ובלב שלם, ואזקה להיות בראונך
נתוב באמת בקנאה בשמה ובטוב לבב:

ובן יהו רצון מלפני יהוה אלהינו ואלוי אבותינו, שפחה לי אוור
השכל רקנאה, ונגלה לי אוור הצדיק אמת הפארים בכל
העולם כלם, ומכל' שבון בעולם השפל הדה, ומעם עכירות מעשינו
וисילות דעתנו, נסתם ונסתור מפניהם אוורם הנדרול, עד אשר אפלו בפנינו

וכוים להתקרב אליהם ולעסוק בספריהם הקודושים, איזו אין זכרים להנגיש ולראות כלל אוֹרֶם הַצָּחָה וְהַמִּצְחָצָה, ואין אין מרגשים געימות ג'שת וברידם מעזם חשבה שכנו בכסילות דעתנו ושבירת מעשינו מלחמת זה נחש אוד ריראה ואהבה דקראה, עד אשר בעוננותינו אונ רחוקים מאור מיראה ואהבה אמתית:

אנא דהה, חמל עליינו ואל פוניגנו ואל הפשנו, ותעוננו להשלים את ועטנו ולבון זאת מעשינו, ותפתח לנו את אוד תעטה דקראה, שיתגלה לנו האמת, ונגבה לראייה בעני שכנו את אוד צדיק האמת, וגנבה להבלם, וילתריבך ברידם ובמעשים הטובים אשר הוו אוננו, ועל ידריה נגבה לריראה ואהבה דקראה בשלמות האמת:

ונגבה להתקרב לדידי אמת שיש להם כח ללוות את גדר ההחפירות שאתה מתחPEAR עם עזק ישראאל בכל דור ודור כמו שבחוב: "ישראל אשר בך אחPEAR", כן בכלל מה שאתה מחרPEAR עם כללוות ישראל עמק הקירוש, אשר בחרת בנו מכל העמים ורומחן מכל הלשונות, כן בפרטיות מה שאתה מחרPEAR עם כל אחד ואחד לישראל בפרט, אפלו עם הפקות שבחוחאים, ואפלו עם פושעי ישראל, וכל צו ששם ישראל נקרא עלי אתה מחרPEAR ובחרגרל ומחרוםם בו, וכן בפרט פרטיות מה שאתה מחרPEAR ומתרנשא בפרט המשדים ורונעות טובות של כל אחד בישראל, כל אלו החרפאות יתגלו על ידי צדיק האמת, ועל ידריה יתגלו לנו כל הרצונות שחיי לך בבריאות עולמה, בכללות הבראה ובפרטיות כל ברא ונברא בפרט פרטיות, אשר הכל היה רק בשבי הפלויות האחרון האמור, פרציך נטוב אמתו: רבונו של עולם, אתה לבד ריבעת עצם הרקמנות שיש עליינו עבשו בדור הזה על כל עזק ישראל בכלליות, ובפרטיות על כל אחד ואחד בישראל, כי הפלות פציזים לריראה את שמה, והכל ה Abrams ושותוקים ובצפים ומתחים להתקרב אליך באמת, וכל איש אשר יזע אה גנבי לבנו מצפה ומתחה לו פא נאנו מבוגר אמת, שיקרב אותו וירפא תחלואי נפשו ומכואבי, ואין מי שיטמוד בערנו, כי לחתך מפוז

שמך רגורי ותגואר, ולאהבה אוֹתֵך בְּאַמֶּת בְּכָל לְכָבֵנו וּבְכָל נְפָשֵׁנו ותווכנו בתקריד הרים לשלוות הרעת דקראה, ולשוזות מעשים

טובים והגונים בעינה, ותפתח לנו אוד השכל באמת, באfon שופחה שירגלה לנו היפט באמת לאמתו אוד הצדיק האותיים, האותים בכל העולמות בלם, ונגבה על ידריה לריראה ואהבה בשלוות, והואחד לבנו לאהבה וליראה את שמה באמת בתקלית השלוות, מעטה ועד עולם אמן סלה:

(3) ועל ידי זה נגבה לעור רחסיך ותקריד האותיים עליינו, על עם עני ואכין במוינו היום, על עם קמישך וממרט, הנפוצים על הרים בזאת אשר אין להם רוזה, צאן גרכ' ואין מכבאי, ותפר בערך מעגנו, ותמתק ותבפל חרוץ אפק מעלינו, יגלו רחסיך על מרווקה, ותשיב פנדיך אלינו ותחמל עליון בחמלתך הבוגלה, ותשלח לנו צדיקי אמת מנגינים אמותיים דקראה, שניהנו אוננו ברקחים ונכנסו השטה תקלית האחרון בלבנו ובשלונו, עד שונגה על ידים לדריך ולירוי כל ימינו להשיג הפלויות האמות, ונשליך כל תאות עולם הנה אחרי גנו ווישים, כל מגמותינו וכל חפצינו וכל תשוקתנו וכל גיעוטינו וכל טרחותינו רק בשבי הפלויות האחרון האמור, פרציך נטוב אמתו: רבונו של עולם, אתה לבד ריבעת עצם הרקמנות שיש עליינו עבשו בדור הזה על כל עזק ישראל בכלליות, ובפרטיות כל ברא ונברא בפרט פרטיות, אשר הכל היה רק בשבי הפלויות האחרון האמור, פרציך נטוב אמתו: ואחר ריבעת עצם הרקמנות שיש עליינו עבשו בדור הזה על כל עזק ישראל בכלליות, ובפרטיות כל ברא ונברא בפרט פרטיות, אשר הכל היה רק בשבי הפלויות האחרון האמור, פרציך נטוב אמתו: ויתרומים ותתנשא על ידי ישראל עזק, בדי שתחרPEAR וחנעל הרים שיכשך עליינו ריראה ואהבה בשלוות באמת, שונגה לריראה את

מחמד עניין, כל הצדקי אמת ומנגנים אמתים, והסתור פנד מפוא אין לנו לא מנגה ולא מובל אמת, שיכל לנגה אוטנו, לךנו לעבדך באמת:

מריה דעלמא כלא, אתה ידעת את מקובינה, זאת צעקתנו שמען מבני נוגשנו, קווה באהרתו בעת אורה הואת, בעקבא רמשיא, בתקוף מיריות גלות הנפש והגוף, כי אין לנו שם של ברעת אך לרצות ולפעים אותו אך לקרה אותו שתשב פנד אלינו, אכינו שבשים, חמל علينا, אכינו שבשים, אל מסטר פנד מפני מושל בכל הארץ, שלח לנו מנגה ומישל אמת דרכ'שה, שיכל להנגה אותו ברחים, "באשר ישא האמו את הילך", לךנו לעבדך באמת.תן לנו מנגה אמתינו כמו משה, עליו השלום, כי ישראל היו שרים במצרים כמו [בארצם ותשעה] שער טמה, ולא היה אפשר שצאו מכם כי אם עליידי משה רבנו, תפלת עליים, וגורה על משה שילד משה ונאמלים, אף-על פי שמשה רבנו מൻ עונתנו היה מסטר פני, ולא ראה לקלט הפטישה והפנינות, אבל אתה חמלת על עפק ישראל גורת שילד בעל ברוח, וכיית עמו פמי עד שזכה לנאלם:

והגה עכשו בעונתינו, אנו שרים בגלה זכר מגילות מצרים, אתה ירע שאון מי שיכל לעור אותנו, כי אם מנגה אמת שירה בבחינת משה רבנו, עליו השלום, על רחמים עליינו למען שמה, ושבר והפר בעסך מעלינו ושלח רחמים לבבנה האמת שיחלל עליינו, ושב פנו אלינו, ויקבל הפנינות והפטישה, וינגה אוטנו ברחמי, וijkben לעבדך באמת:

ונגן ברוחם הרבים לאמונה שלמה באמת, לאמונה הקורשה, להאמון קד ובצדיק האמתים באמונה שלמה באמת, ותצלען ברוחם הרבה מאמנות קבויות, מאמנות של שמות זהב, ולא היה לנו שם אמונה בכבוד, ולא נאמין דבר שהוא מדרכי האמור ולא בלבד ברוחם וחוקיהם, ולא נטה לבבנו אחר שמותיהם שערם, ורק נטה לאמונה דקה'שה בשנות, לאמונה ובה גkeh'rah, היה אלהינו, ובצדיק האמתים, ובתורה הקורשה, בתורה שבתוב ותורה שבעל פה, ובכללות עפק ישראל הקורש באמת ובלם: ונגן ברוחם הרבים לאהבת חכמים אמתים, ואופה לכבר אוטם בכל מני כבוד ופאר, ולקסטר נפש עכורים. ותנו לי בפה לפמרPie כל ובר שקר, הרבים ומוראים אוטם, ותערני להתגבר עליהם לאחם ולשברם ולהשפלם ולהזכירם עד עפר:

(ט) ונגן להתקרב לזרקי אמת ולמוציאי אמת. ואופה שירה לי עותה וקדשה להיות עז בוגר לעמד בוגר עז פנים שבזה, הרוצים לזרק מזרקי אמת. ותאיли ותבידלי מן התועים וכן מהיני שקר, אשר כל מלכותם והתנשותם שלם הוא רק עליידי שות ומסטר אתרא לך, שהיא פלאות בלא רגע, והמושתרים ומונאים על עם דל בחג, אשר אתה לבר ידעת בפה רועה הם גורמים, חס'ישולם, ולא ר' שאים יcols'ים לזרב אוטנו אלך באמת, כי אם שרים לתקנה, חס'ישולם, מנחות האמת, מזרקי אמת, מקשרים אמתים. ועם עליינו ברוחם ותברידנו מן האכושים והשקרים, מנגני שקר, וכן לנו עותה דקה'שה שנבל לעמד בוגר עותם, ותערני ברוחם עותה דקה'שה שלמעלה, אתה דקה'שה להוטף עז ותעצומות

עקר המנוחה והנהלה ושם עקר שלמות כל התקונים בוגיל, גם קדם לזה אריכין בית דקירה לאפי שעה כדי שישם ייה מקום קדוש שיתופסכו השכנים דקירה לשם כדי שיתרבו הבתים מאייד עד שעיניה נבנה הבית המקדש ממש על-יריזה ובוגיל. וזהו בחינת נפלאות מעשה המשכן, כי משכן על שם שכנו, שהקדוש ברוך הוא חמל עלינו וצוה עליינו במקבר קדם שנכסין לאرض ישראל ולבית המקדש לבנות לעת עת מהmeshen שערתו נבנה בשכילד השכנים שאריכין להוציא בכל פעם בעת שהוליכין נע ונוד במקבר ואין להקדשה מנינה, ועל-בון הכל בבחינת שכנים, אבל אריכין על כל פנים איזה מקום קדוש שיתונסו לשם השכנים הניל. וזהו בחינת המשכן הניל. והוא בעצמו בחינת בתים גנסיות ובתי מדשות שבוגין בחוץ לאארץ אמר החרבו שהוא בשכילד הקבוץ הקדוש של ישראל לתורה ולתפלה ולהוציא לפנים שכנים בכל פעם, כי כל מי שנכנס לבתי גנסיות ולכתי מדשות להחפטל נקרא שכנו רע שנקרה מי שאינו נכנס לבתי גנסיות ובתי מדשות, כמו שאמרנו רבותינו זכרונם לברכה(^{פנ}) על פטוק: هو על כל שכני הרעים. שכן מי שנכנס להחפטל בבית הכנסה נקרא שכנו רע ומה טובה מרבה, ועל-בון בשכנס להחפטל ולהתועס על הקבוץ הקדוש נקרא שכנו טוב. ונתרביון על ידו אלי אלפים ורבינו רבבות בתים בוגיל. ואני אריכין בגלות הארץ זהה לבנות בנינים דקירה ול嘲יף שכנים רבים עליהם עד שיתרבו בתים דקירה לאעה ברבוי עצום כל כך עד שנזקה שיבנה הבית המקדש למתה שיתעה קים לעד ולא יחרב עוד לעוזם, ועל-בון מתאנך הגלות כל כך, כי בשכילד בניית בית המקדש ביזה שיתעה קים לעד אריכין שיקחי נבנין למעלה בתים הרבה מאד עליידי שכנים דקירה הרבה עד שיתעה נבנה בית המקדש למתה שיתקים לעוזם ובוגיל (וחבו היטב):

ובכל זה הוא בחינת חנכה שהוא חנכת הבית המקדש, כי אז ממשיכין הארץ גודלה על-יריזי הרכבת גור חנכה עד שמאיירין הארץ הצדיק והתורה בכל העולם כלו עד שמקדרשו כל הפקידות הרוחקות והנומוכים

(ט)

ביותר בחינת ימי החול ממש, שזו בחינת המשכת קרשת שבת לימי החול. המשכת קרשת הבית המקדש לחוץ לא-ארץ לכל הפקידות הרוחקות מאד, כי על-יריזי בחינת הארץ הגודלה של חנכה מאירין בכל הרוחקים האמונה הקדושה עד שבאים כל הרוחקים וגוטספני על הקבוץ הקדוש שעל-יריזי זה נתרבעין הקתים לאין קץ, שעל-יריזי זה נמשין בינוי הבית המקדש בוגיל, ועל-בון נקרא חנכה בחינת חנכת הבית המקדש ובוגיל:

יד זה בחינת גדול מעלת הנקילה עד קבורי הצדיקים הקדושים להחפטל שם, כי שם עקר התקון של כל אחד שיוכל לצאת ממקום שגופל שם. אבל אם הוא בין שני הסים יכול הצדיק גדול להוציאו ממש כשבאיין על קבריו הקדושים, כי גדולים הצדיקים במיתתן יותר מביתיהם (^{פנ}). כמו שפטוב(^{פנ}): ושכח אני את המתים שכבר מתו וכו'. כי מיתה הצדיק גדול בבה ונעלמה ונשגב מארד. ועוד דיקא מתגבר בכל כוחו לגמר מה שאריך לגמר, כי בנדאי הצדיק האמת עוסקת בכל ימי חייו קדושים להוציא את ישראאל להחורים למועד, כי זה כל מגמותו והוא מוסר נפשו בשכילד זה כל ימי. אבל זה ידו שלבעל בחירה קשה מאד להוציא, כי הבחירה של האדים יש לה תקף גדול מאד, כי הכל נברא בשכילד הבחירה וכמבער מזיה במקום אחר(^{פנ}). אבל אף-על-פי-כך יגמר הצדיק מה שהתחילה והעקר על-יריזי קול תוכחתו הקדוש שהוא בחינת קולו של משה שהוכיה את ישראאל בקהל הרגעו שיתעורר לעתיד. וזה הקול נמושך על-יריזי התחפה בחינת דין שמתפלל זה הצדיק, כי הוא בכל כוח גדול וכמבער שם בהתורה הניל. אבל כבר מבאר שאפלו בשפטפל התחפה הזאת עד שפטרא אחרא מברחת להקיא גם מקרקה ובטענה, אף-על-פי-כך ערדון היא מרגנברת אחר כך בכתה הנשאר וכו' בוגיל. ועל-בון עקר שלמות זאת התחפה בחינת דין של הבעל כוח הניל היא רק סמוך למיתה, ועל-בון הצדיק אינו מוכיח את ישראאל אלא סמוך למיתה, כמו שפרש רשי בפרקשת דבראים(^{פנ}) על פטוק: ויהי בארכעים שנה וכו'. שלא הוכין משה אלא סמוך למיתה, ולמד מיעקב שלא הוכיה את בנו אלא סמוך למיתה

וכו. כדי שלא יהיה מוכיחו וחזר ו證明ו וכן יהושע ושםואל ועוד לא הוכיח אלא סמוך למיטה וכו'. כי מיתת הצדיק זהה בעצמו בחייבת תפלה, בבחינת דין של הבעל פה, כי המיטה בבחינת דין, ועל-כון שם נאחות הסטרא אחרא ביוור:

טו וועל-בון הפת מטמא בטמא חמורה, אבל הצדיק הגדול הוא מות על קדוש השם, כי כל ימי חייו מסר ונפשו בכל יום על קדוש השם ובפרט בשעת מיתתו משפט, והוא מות על קדוש השם. ועיקר המיטה על קדוש השם היא בבחינת תפלה, בבחינת דין של הבעל פה, שהזו בcheinת עשרה הרוגי מלכות שבל ברורי הניתנות מהקהלות עד עתה ועד הסוף הוא על זרים, ובמקרה שהוא בוכאים על ענן ינרג ואיל יעבור בשבייל קדוש השם, עון שם (פט). בפרט מיתת הצדיקים שבוחין לארץ שהכל הוא בבחינת תפלה, בcheinת דין הניל שמוסרים גופם שייקבר בוחין הארץ שם ינית הסטרא אחרא ונרצה להסטרא אחרא שהיא בולעת את הגוף הקדוש הזה, אבל זה הגוף הקדוש הוא בעל כח גדול ועומד להסטרא אחרא בצדקה עד שמקורת עליידי זה להקיא התקאות הרבה מקביה ובתינה וכו' עד שיגמר הצדיק מה שהתחילה, כי אז אינו פוטק מלעסך בבחינת תיקון התפלה הניל עד שיגמר פרצונו בבחינת הצדיק מן העיר אפרש את פפי. כשוזאמן בעיר אל קברו או יפרש את גופיו בתפלה הניל עד שיגמור מה שרוצה, ועל-בון שם על קברו יכול כל אחד להתפלו אפלו הגrouch שבגורעים, כי שם עקר הפוך של בcheinת התפלה הניל, שעליידי זה עקר קול התזקקה הניל, שהוא קול הנגנון הניל שעליידי זה מוכית את ישראל בבחינת גradi גטו ריחו, שעליידי זה עקר התקון שהנעשה בשעת מיתתו דיקא, כי אז דיקא מוכיהם בפי, ועל-בון שם הפל יתתקנו בראשו כל מי שנזפה לבודא לשם בחייב העשרה קופיטיל תhalbום שאומרים שם שהם בcheinת עשרה מנייננה, (כמובא בסיקון רה) שהם בcheinת קול הנגנון הניל שייתעורר לעתיד, שהוא בcheinת קול תוכחו הקדושה הניל, שעליידי זה מעורר ריח טוב אפלו

(ט)

מהגרוע שבגורעים שבישראל ומתקן הכל על-ידי זה וכנייל:
הלכות כל הזמן הלהבה היסוד על מאמר "הkusrim meshala"
חסר

עתה נרפס בהשומות בעורת השם:
הלכות כל הזמן הלהבה ונכל בהלכות ראש חדש הלהבה זו אות
:

של השבעה בעתליהס⁽⁵⁾. שהתפאר ששהוא אכן מأد והוא יניק מأد ונדרין לא התחל לחיות כלול וכו' עין שם והבן. גם על-ינו זה שהצדיק מושיף ומתהדר בעבודתו ומתייחל בכל פעם מחדש על-ינו זה הוא מקרוב בכל פעם רוחקים לה' יתברך גביל. ואלו הרוחקים שהצדיק מקרבים לה' יתברך הם נקראיים בנים אצל האידיק. כי כל המלמד את בן חבירו תורה באלו יולד⁽⁶⁾. וזה גמ' בוחינת יוסף לי בן אחיה שיזכה בכל פעם לארכ אחד מיישראל מחרש לה' יתברך שהוא בן אחר. בן דרש שזה עקר התפארותו יתברך כמו שראינו אצל רבנו זכרונו לברכה שעקר החשיבות היה אצל זכרונו לברכה כשבא איש חדש להתקניב לה' יתברך שהיה זכר בעינוי מادر יותר מכל האנשים שנתקרכבו מכאב. כי עקר התפארות הוא בשעולה התפארות קדש לה' יתברך על-ידי התקרכות רוחקים גביל. וזה בוחינת מהדרין מ' המקדרין הדור הדור התפארות דהתפארות הוא בוחינת מושיף וחולך בוחינת יוסף. בוחינת הצדיק שמושיף וחולך ומתחיל בעבודתו מחרש בכל פעם שזה עקר התפארות וכו' גביל. ובכל עקר התפארות של כל ישראל על ידו. כי הוא מקרוב כל הרוחקים לה' יתברך שזה עקר התפארות גביל וזה עקר קורת חנכה. כי על שם זה נקרא חנכה לשון חנוך בוחינת חנוך לנער על-פי דרכו⁽⁷⁾. דהיינו במשמעות אחד מתקדש ומתחיל לפנס בעבודת ה' שזה עקר התפארות יתברך. ומשם עקר המשכת האור של נר חנכה כי עקר האור על-ידי ההתפארות גביל. ועקר התפארות הוא על-ידי התקרכות רוחקים שמתחלים להתגונן בעבורו יתברך ועל-בו נקרו חנכה לשון חנוך גביל:

יב) וזה בדוחת זהה מעשה המנורה מקשה זהב עד ירכיה עד פריחה מקשה הירא^(ס). כי איתא בדרבי רבנו זכרונו לברכה(ס) שצרכין להיות עקשן גדול בעבודת ה. וכי שתחילה מעט בעבודת ה יודע זאת שאיפשר להיות איש ישראל במאמת כי אם על-ידי עקשנות גדול, כי הרבה הרפתקאות ועליות וירידות צרכין לעבר על כל אחד ואחד בלוי שעור. ואם לא יהיה עקשן גדול לבלי להגעה על-ידי זה מעט בעבודתו שתחילה,

ועל-בָּנו אִתְּא בֶּזֶר הַקְדוֹשָׁה וְלִבְוֹשָׁא דָאִיהוּ לְבִישׁ בְּיוֹמָא דָא לֹא לְבִישׁ לְיוֹמָא אַחֵרָא. וְלִבְוֹשָׁן דָאִיהוּ לְבִישׁ בְּצִפְרָא לֹא לְבִישׁ בְּרַמְשָׁא וּכְךָ. כִּי הַיְתָבֵד מִתְפָּאָר בְּכָל עַת בְּלִבּוֹשִׁים חֲדָשִׁים הַגָּעוּשִׁים עַל-דִּין הַתְּקֻרְבּוֹת הַרְחֻוקִים שֶׁמִתְקֻרְבֵּין בְּכָל פָעָם עַל-דִּין צְדִיקָה הַדּוֹר שֶׁהוּא בְּחִנָּת יוֹסֵף. כִּי זֶה הַצְדִיקָה מִתְחִיל בְּעַצְמוֹ בְּכָל פָעָם מִתְחִיל קָאָלוּ לֹא הַתְחִיל בְּעַכְרָתוֹ מַעֲזָלִים כָּלָל. בְּמַבָּאָר בְּרוּבֵינוּ מִזָּה בְּמִה פְּעָמִים. וּמִמְחַמת זֶה יִשְׁ לוּ כַּח לְקֹרֵב רְחוּקִים מִפְשָׁר בְּכָל עַת לָהּ יִתְבֹּרֶךְ לְקֹרֵב בְּכָל פָעָם רְחוּקִים יוֹתָר. כִּי בְּכָל הַתְּגִבְרוֹתָו לְהַתְחִיל בְּכָל פָעָם מִתְחִיל קָאָלוּ הוּא מִתְחִיל עֲתָה לְעַבְדָּ אֶת הָה. בְּפַחַזְזָה יִשְׁ לוּ כַּח לְעַזְרָר בְּכָל פָעָם רְחוּקִים מִפְשָׁר שִׁיטְחִיל יְלִיעָתָה יִשְׁבֹּב לָהּ יִתְבֹּרֶךְ. וְעַל-בָּנו מִצְדִיקִים קָאָלוּ יִשְׁ לוּ הָה יִתְבֹּרֶךְ פְּעָנְגִים שְׁעָשּׂוּים וְהַתְּפָאָרוֹת גְּפַלָּא בְּכָל עַת. דָהִינוּ הַחַפְאָרוֹת הַרְחָשָׁה. שֶׁהָעָקֵר הַתְּפָאָרוֹת בְּפִילָל.

כִּי הַתְּפִאָרוֹת עוֹלָה מְחֻדֶּשׁ עַל־יְהוָה הַצָּדִיק בְּעַצְמוֹ שְׁמַתְחָדֵש מְפַשֵּׁב כָּל
עַת וּמוֹסִיף וּהוֹלֵךְ בְּעַכְרֹתוֹ וּלְיְהוָה הַתְּקָרְבוֹת רְחוּקִים שְׁבָאים חֲדָשִׁים
לְהַתְּקָרֵב לְעַכְרֹתוֹ תְּכִרְבָּה. וּלְבָנָיו נִקְרָא יוֹסֵף בְּחִנָּת יִסְפֵּר הַלִּי בְּן אַחֲרִינִי.
כִּי הַתְּפִאָרוֹת הוּא בְּחִנָּת בָּן שָׁה יִתְּבָרֵךְ מִתְפָּאָר בְּיִשְׂרָאֵל כִּי־אָב הַמִּתְפָּאָר
עַם בָּנו בְּבְחִנָּת בָּנִי בְּכָורי יִשְׂרָאֵל - בְּנִים אֲתָם לְהָאֱלֹקִיכֶם(๑). שֶׁהוּא
לְשָׁנוֹנוֹת של חֶבֶה והַתְּפִאָרוֹת. וּהַצָּדִיק הוּא עֲקָר בָּלֵל יִשְׂרָאֵל וּהוּא בְּעַצְמוֹ
נִקְרָא בָן בְּמוֹ שְׁבָתוֹ הָאָמֵר אַלְיָהּ בְּנִי אַתָּה נִי. וּמְחַמֵּת שְׁהַצָּדִיק מִתְחָדֵש
בְּעַכְרֹתוֹ בְּכָל פָּעָם מִתְחָדֵשׁ. הוּא בְּכָל פָּעָם בְּן חֶדֶשׁ אֶצְל הָיִתְּבָרֵךְ בְּבְחִנָּת
הָאָמֵר אַלְיָהּ בְּנִי אַתָּה אֲנִי הַיּוֹם יָלַדְתִּיךְ שְׁהַצָּדִיק מִתְחָדֵל בְּכָל פָּעָם מִתְחָדֵשׁ
בְּאַלְוֹנוֹ נָולֵד הַיּוֹם וּלְיְהוָה זֶה יִתְּבָרֵךְ מִתְפָּאָר בְּזֶה בְּכָל פָּעָם מִתְחָדֵשׁ
לְלָדוֹ הַיּוֹם. בְּבְחִנָּת בָּנִי אַתָּה אֲנִי הַיּוֹם יָלַדְתִּיךְ. וְזֶה בְּבְחִנָּת יִסְפֵּר הַלִּי בְּן
אַחֲרֵי שְׁהַצָּדִיק מִבְקֵשׁ וְחִפֵּץ פָּמִיד שָׁה יִתְּבָרֵךְ יוֹסֵף לו בְּעַצְמוֹ בְּן אַחֲרֵי
הַחִינוֹ שִׁיתְחָדֵשׁ וַיְתַחֲלֵל בְּכָל פָּעָם מִתְחָדֵשׁ בְּעַכְרֹתוֹ יִתְּבָרֵךְ עד שִׁיהְיָה
חַשְׁבָּה בְּכָל פָּעָם בְּן אַחֲרֵי לִהְיָה יִתְּבָרֵךְ בְּנֵי חֶרְשֶׁן נָולֵד הַיּוֹם בְּבְחִנָּת בָּנִי אַתָּה
נִי הַיּוֹם יָלַדְתִּיךְ. שֶׁזֶה בְּבְחִנָּת מִעְלַת הַזָּקָן הַגּוֹדֶל מִפְלָמָם. הַמּוֹבָא בְּהַמְּעָשָׂה

לקוטי ברכת המזון ומים אחרונים ד הלוות שלט

על-ידי העוזות והעקבשות של ישראל. וזהו: עז ומרת יה ומי לי לישועה. שעה רישועה ועקר בקעת הסטרא אחרה הוא על-ידי העוזות והעקבשות דקירה שהוא בבחינת עז ומרת יה ובגל. וזה עקר התפאותו יתברך בחינת כי גאה גאה בגיל. וזה, זה אליו ואנו הו אלקי אבי וארכמונו, הינו נוי והתרומות שוויא בבחינת התפאות שמתפאר ה' יתברך על-ידי העוזות והעקבשות של ישראל בגיל ואז זכה לנצח הפלחה ולכוא לארכיזישואל. וזה בבחינת ה' איש מלוכה, כי עקר נצחון הפלחה והעקבשות של ישראל לארץ-ישראל. במקצתו גודל עד שזוכין לכוא לארכיזישואל בגיל, כי כל פגיעה השינה להזאת הנאמר בשבייל לזכות לכוא לארכיזישואל כי עקר יציאת מצרים וקוריית ים-סוף וכיו' הפל היה בשבייל לכוא לארכיזישואל, כמו שבתווב(ס): ואוthon הוציא מושם להביה אוthon אל הארץ וכו'. וכן בפסוקים רבים וכמברא מזה לעיל בארכיות (בהלכות ראש השנה) הנקול בהלכות דברים הבאים בסעודה הלהה ד', עיו שם). ועל-פני מסים בסוף עד יעבור עם זו וכו', דהינו שייעברו את הירדן לכוא לארכיזישואל, כמו שפרקשו רבותינו זכרונות לברכה(ט). ועל-פני מתחילה השירה: כי גאה עז ומרת יה. כי עקר ארכיזישואל זוכין על-ידי התגלות התפאות שנטגה על-ידי העוזות והעקבשות של ישראל בגיל:

זה בבחינת וזה מעשה מנורה מקשה זהב(ע). מעשה המנורה זה בבחינת כל התפאות שה' יתברך מתפאר בישראל שמש עקר הארדר בגיל. ועל-פני ברות המנורה היה עדות שה' יתברך אורב עמו ישראל ומשרה שכינתו בהם. כמו שאמרו רבותינו זכרונות לברכה(ע) על נר המערבי שהוא עדות לכל בא עולם שהשכינה שורה בישראל. זה בבחינת התפאות שמחמת התפאותו ואהבותו בנו והוא משרה שכינתו בתוכנו נמצא שבל מעשי המנורה הוא בבחינת התפאות שה' יתברך מתפאר בישראל. וזה בבחינת כל האזרחים הנפלאים שהיו במנורה גביעים וכפתורים משקרים ופרחים וכו' כל זה מרמז על כמה מיini גוני התפאות שה' יתברך מתפאר בישראל כלולים מגננו סגיאן. וכל אלו התפאות

אי אפשר לו שיישאר על עמדתו, ובפרט לנשׁ ולכוא לארכיזישואל שזה עקר קדשת איש היישראלי והוא עקר נצחון המלחמה, כמו שכתב רבנו זכרונו לברכה בהתורה תשעה תקנינו, עין שם. בונדי אי אפשר לנצח מללחמה זאת כי אם על-ידי עקבשות גדול מאד. וזה עקר התפאות שה' יתברך מתפאר בישראל, כי ה' יתברך מתפאר מארך בעוזות והעקבשות של איש היישראלי שמאליין אותו בכל פעם. והוא מתחזק בכל עת והוא עקשן גדול. ואני מניה להפיל עצמו בשום אפן. וזה עקר התפאות יתברך בבחינת לנו עז לאלקים על ישראל גנותו(ס). עז זה בבחינת עוזות והעקבשות של ישראל שהם עזים וחוקים בעבודתו של עלי-ידי זה עקר קבלת התורה שהוא כל התפאות, כמו שאמרו רבותינו זכרונות לברכה: מפני מה נתנה תורה לישראל? מפני שהן עזין (ביצה כה) על-ידי זה עקר גנותו. דהינו גאות והתפאות. כי זה עקר התפאות יתברך. וכן שבחות(ס): כי תפארת עצמו אתה, כי עקר התפאות הוא העוזות והעקבשות. ועל-ידי זה העקבשות בעצם שהוא עקר התפאות יתברך. על-ידי זה זכה באמת לנצח הפלחה ולכוא לארכיזישואל שזה עקר נצחון המלחמה, כי על-ידי העוזות והעקבשות שהוא עקר התפאות, על-ידי זה נמשך קדשת ארכיזישואל, כי עקר ארכיזישואל על-ידי התפאות בגיל. וזה בבחינת ה' מלך גאות לבש לבש ה' עז התאזר, לנו עקר לבוש גנותו והתפאות יתברך הוא על-ידי העוזות והעקבשות של ישראל בבחינת לבש ה' עז התאזר, בבחינת לנו עז לאלקים על ישראל גנותו וכו' בגיל. וזה בבחינת אשירה לה' כי גאה גאה וכו'(ס), זה בבחינת גנותו והתפאות יתברך. וזה התפאות נמשך על-ידי העוזות והעקבשות של ישראל שעלי-ידי זה הם מכניים ומפלין את הסים (הסיד ממן) וחיילתיו שמתגברין על כל אחד מישראל בכל יום שאיפשר להפילים ולנאחים כי אם על-ידי עקבשות ועוזות גדול מאד. וזה עקר התפאותו וגנותו יתברך בגיל. וזה סוס ורכבו רמה בים. סוס ורכבו הם בבחינת סמה מס נוקביו ותפאות והמנעות והרהורם ומחשבות זרות שמתגברין על כל אחד בכל יום שזוכין להפילים ולהכניים בבחינת סוס ורכבו רמה בים.

ל^קוֹטִי ברכת המזון ומים אחרים ד הלכות שما

שכתבוב(^ע): ועשית בגדיר קדש לאחרון אחיך לכבוד ולתפארת. ועקר הוא הכהן הגדול שהיה לבוש בחושן ואפוד שהיו בחותם עליהם שמאות בני ישראל אשר אל שם היו מאירין כל הגננייהם שהם בחינתם אדים פטה וברכת וכורש כל אבן ואבן היו לו גון מידה מהם כלל התפארות של ישראלי וכפל. ועל כן הם שמונות ימי חנכה בוגדר שמונות בגדיר בהנעה גדרולה מהם כלל התפארות שמם עקר האור של נר חנכה בנויל ועל כן נסכך פרשת בגדי חנכה לפרשנות ויקחו אליו שמו זית וכו'. שהוא בחינת נר חנכה, הינו בנויל:

וזה וקבעו שמונות ימי חנכה אלו להודות ולהלל לשם הגדול. כי החזרות וההلال הם ההתפארות שמהללו ומשבחין ומפארין אותו יתברך שעלייך זה יתברך מתפאר ומתגדל ומתחדש בכל העולמות שזה עקר קורת חנכה בנויל:

טו) ועל-כן קורין פרשות נהיה מקץ בחנכה, כי איתא בסוף התורה הבניל המדברת מענינו ארץ-ישראל וכור וסימן שם. וניש בזה עוד עניינים, כי אי-ארם מות וחצוי תאותו בידך. נמצאה, שאין ממלא תאותו ורצוונו בקמן לעולם, כי תמיד חסר לו בנויל. אבל יש בחינת שפע בפולה בחינת וכסף הועפות לך שהוא לשון בפה. נמצאה, שבזו השפע נתמלא רצונו מאחר שהיא בפולה ולא סים, עד כאן לשונו:

וחננה רבנו זכרונם לברכה לא באර דבריו מה חבור יש לענין זה עם כל מה שאמר שם מקדם מענינו ארץ-ישראל וראש השנה וכו'. אך הנראה לעניינות דעתך אבאר קצת, כי תאות ממון, דהינו מה שאינו אדים מות וחצוי תאותו בידך. וכל מה שיש לו יותר חסר לו יותר. זה בחינת פגמים העיניים בחינת וgam עינו לא תשבע עשר (קהלת ד). ופגם העיניים זה בחינת פגמים ארץ-ישראל, כי עקר קורת ארץ-ישראל נמושך מן העיניים שמסתכלים על הצדיק שבלול מכל התפארות. שעלייך זה נמושך קורת ארץ-ישראל. ואירוען הוא מקור הברכה, כי כל הברכות

שם ל^קוֹטִי ברכות המזון ומים אחרים ד הלכות

שם בחינת מעשה המנורה אין זכין כי אם עלייך עקשנות גדול שצרכין להיות עקשן גדול בעבורתך בנויל. וזה בחינת וזה מעשה המנורה מקשה זהב. מקשה לשון עקשנות. שצרכין להיות עז וקשה. בעבודתך בעקשנות גדול מאד בנויל. וזה ערך ברכה עד פרחה מהשה היא, דהינו שככל האיזרים והפרחים שפמנורה עד ברכה עד פרחה מהשה כל התפארות של ישראל, הכל זכין עלייך עקשנות דיקא בחינת עד ברכה עד פרחה מהשה היא ובנויל, הינו שככל עבוזות איש היישראלי מתחלה ועד סוף שמכלם מתקבל ה יתברך התפארות מהשה בחינת מעשה המנורה בנויל. כל זה נעשה רק עלייך עקשנות בחינת עד ברכה עד פרחה מהשה וכו' שמתחלת ועד סוף צרכינו עקשנות ועתות גדול בנויל:

יג) וזה בחינת מה זה יתברך משבח את ישראל: זאת קומתך דמתה לתרמל(^{עב}), דהינו שהם חזקים וקשימים ותקפים בעבורם ואינם מניחים להיפיל עצמן בשום אופן וכמו שפרש רשי שם לענן האלים של גבוכדנאר שעמדו בזקפתן ולא השתקחו לו. כי זהו השבח והתפארות של ישראל בנויל:

יד) וזה בחינת נואך אתם קוממיות(^{עג}) ופרש רשי: בקומה זקופה. כי זה המקנא נאמר לענין ארץ-ישראל. שלשם היו הולכו ישראל כי כל החקיקות והדרכיהם והנוסיות של ישראל ותמלחמות והכיבושים הכל היו לילד ולכברש ארץ-ישראל, במוקן ומברך בספורי כל התורה בלה. וזאת: נואך אתם קוממיות, דהינו בקומה זקופה בחינת עוזות ועקשנות שעומדרין זקופה בעקשנות גדול לנצח המלחמה ולילד ולכברש לאירוען זקופה היה ערך תכלית יציאת מצרים וכו' בנויל, כי אי אפשר לבודא לאירוען זקופה לנצח מלחה זאת שהיא ערך כלל כל המלחמות של איש היישראלי כי אם עלייך עקשנות גדול מאד בחינת נואך אתם קוממיות. בחינת ותוליכנו מהרעה קוממיות לארצנו במרה בימיינו, Amen:טו) ועל-כן היה הנס בכהנים שהם לבושים בגדיר התפארות, כמו

קכט: ארץ אביה יושביה: (במדבר יג)

קצת קרב לצדיק, אף שאינו מקבל מפניו כלל, הוא גם כן טוב מאד, והאמונה לבירה, שפאמון בצדיק, מועיל לעובdot שם יתפרק. כי טبع האכלה — שמהן נתקפה לעזון, בגין שישתי ואכלת צומת, בגין עשבים, בגין הפסחין העשבים לתי, שנגנני חתח' מעיה. וכן מחי לבר, כשהמרابر אצל התי, נתפרק חמי למזרך. וכך כל קום שנכנס לשם פטור שנותמל לאיכרים, בגין שישת למחות האיכר מפש שנכנס לשם, בגין החלק מהמזון הנכנס להטמא. נתפרק למת, ונכנס לב, נתפרק לב, וכן לאשר לאיכרים. וזהו: ארץ אביה יושביה — כי הארץ הוא בחינת אמונה, וכך כל אצלה, כמו שנתקה לארץ, שהיא בחינת אמונה, נאכל אצלה, כמו שנתקה למחות הצדיק מפש. וכך הארץ ורעה אמונה. וזהו: אביה יושביה — כי פשוננס לאארץ, שהיא בחינת אמונה, נאכל אצלה, כמו שנתקה למחות הצדיק מפש. וכך הארץ בחינת אמונה, רבוינו זיל (זהלום): שכן הארץ ונתקה למחות הצדיק מפש. וכך הארץ יושביה — כי נאכל לצדיק ונתקה למחות הצדיק מפש. וכך הארץ יושביה — כי בעצמה יש לה גמ'ן גמ'ן כתה, ועלין כתה, נאכל לאארץ, שמי רבוינו זיל (זהלום ט): תפקו של יופר — ענוגנוו של בעז; תפקו של בעז — ענוגנוו של פלטי בן ליש. כי הוא תלוי בענוגה, כי על-ידי ענוגה צול מפם הבירית. וזה שאמרו: ב' גדרות מבר, כי הארץ אביה יושביה — שיש לו גדרות, עלום הכא, כמו שאמרו רבוינו זיל שם. והוא גמ'ן ענן סמבר גבקום אחור (עליל בס' ק) על פסוק: בקרוב עלי מרים לאכל את בשוי וכו' — שבלל הגנן שם, קשאני רוזה שרכבו געין רען ולא מתרשי, אני צויך לאכל את בשוי, קיננו לנטיעת החרמר. וזהו: לאכל את בשוי — לאכל דיקא, שאריך שהגעפש תאכל הקבר, שתחפה למחותה. וזהו (שהה): אכל רעים; קיננו גערין רען דלא מתרשי וכו', שהם גמ'ן קדרושים, שאריכים שהמען וסידעת קדרוש יכול אל את הגור. רבוינו שהగור יתפרק למחות הקשמה קדרושה, שהוא גמ'ן מדרעת (בקב"א בקבוקים אחריו), שחויה בחינת אילה, שהמון נתפרק לעזון געניל. וזהו: שכן הארץ ורעה אמונה; הינו שאכח ההייה רועה ומזין את האמונה, הינו שתחיה נאכל להאמינה געניל, בחינת שמו נתפרק לעזון. אף ארך-על-פין העקר פליון בצעון: אם רענו תיק מאך להחרוב לתעם יתפרק ולעכל אותו, ורק קשחה לו לשבר פאות גוף, או על-ידי החקרות ואמונה קדרוקים הוא בחינת אילה ונאכל לסאדיק, הינו שתחפה למחות געניל; אף אם אין רצונו כלל לעבד את השם, לא יעיל לו שום החקרות לצדיקים, והוא בחינת מזון שאינו נתפרק לעזון. בגין: אם אוכל אכילה, שאין בטבע סובלה אותו, או אין אינו מתחפל ואינו מתחפה לעזון, רק בגור מקייא אותו. בגין הוא בחינה זו מפש, כי אין נאכל כלל לתצדיק, אף שמקניב אצלו, כי הצדיק אינו יכול לסבול ומקיא אותו. והוא בחינת הפתוח באארץ-ישראל (יראה יה): כאשר קאה

(ט) סביר, וסובב בחריש טרי שם. (ט) עין חתמי. (ט) עין חתמי שנבר פחה אליהם. (ט) ישעה לג. כה. (ט) תחילים כו. ב. (ט) זהר חיב. ה. (ט) לעל לה. ב-ה. (ט) משלי ג. כה.

את הגוי; רהינו שאינה יכולה לסבול להיות נאכל אצל שיתהBUF למחותה, רק היא מקיאה אותו; השם יאלנו:

ק' ב' גדרות מבר,
יארו גדרות מבר: (סוכה נב)

על-ידי ענוג נאכל מאור וחוכה לשימירת הבירית, כמו שאמרו רבוינו זיל (זהלום ד): כל המפאה, לטוך נכסל באשת-איש, שגמור וא: ואשת איש עבש קירה פצדר. וזה פרוש הסמכות (במדבר): והאיש משה ענו מאור וכו', לפסוק: וודבר אבור ומים ממשה: כי הם דברו על אודות באשה הפושית אשר לך, כי פושית על-שם יפה נקראה, והם אמרו שלקחה לשם יפיים, ועלין דברו על הפרישות, כי הם לא רצו להאכini שאפשר להיות פרוש. ועל זה ישיבה התורה וסכמה פבי: והאיש משה ענו מאד מכל הדברים — כי על-ידי שהיה ענו מכל אנשים, היה אפשר לו להיות פרוש לגורי, ולא היה לו חוויא פשאה כל, וזה שאמרו רבוינו זיל (זהלום ט): תפוקו של יופר — ענוגנוו של בעז; תפוקו של בעז — ענוגנוו של פלטי בן ליש. כי הוא תלוי בענוגה, כי על-ידי ענוגה צול מפם הבירית. וזה שאמרו: ב' גדרות מבר, כי הארץ אביה יושביה — שתחפה עליו היצר תרע בתאות נאוף, כי זה עקר היצר תרע, במוקא בוחר ויריא דר טו: עקרה דיארא בושא לא גלאה עניין:

ק' א: אדריך להתריא ואליך מן הקבוץ, כי קבוע הוא סנהה גדורלה, סכנות גשות, כי הוא דין את כל מדינם, כמו שבחוב (זהלום כ): מלך קבוע, כי קבוע הוא בחינת מלכות, בגין את הכל. ואני הצל חזרים ושותאים: מי הוא זה מלך הקבוץ; אם הוא ראי לו. וזה שבחוב (שהה כת): וגערין בוכורי — אל פקבי: בוכורי, אלא: במקפרי וחחים קטוו, כי על-ידי הקבוץ יכול לגור לו מיתה, חס ושלום, ואדי הוא נשקל במלאים, אם, חס ושלום, יפגס בהקבוץ בחות השערה, שלא יקללו כמו שאיריה, אוין, חס ושלום, בף חוכה מכרעת. וזה נקראי: מאוני צדק ויריא טו, כי צדק מלכotta קרי שא, וזה הוא בחינת קבוע, מלך הקבוץ פ"ל. והוא מאוני צדק, כי אז נשקל במלאים:

ק' ב: יש צדיק, שהוא מפרקם גדור בקדינה אהיה, ובקדינה הסמוכה אליו חשוב כל, ושוב בקדינה אהיה והוא מפרקם. הוא ענן הפתוח בזוהר (זהא דר רט): מען דנקט מאדר סה, ואולי מתחות לאוע, עד שנבעו וויא ברוחוק במקומות אחר, ואף במקומות שהולך ותחות ארעה, הוא משקה שרשוי: ואילנא:

שיהה קנו

๔๗

(א) **בשיהה באומאן** שמע בכיתו קול של חצוקים על חבית עלמין המסתלקים ממקום קבורתם יש מותים אחד: אמר מי שAKER הצעקה שמה על קבר אבותם, שדרכם לצעק ולהתפלל שם בקול מר בנחוג. ופעמ' אחת שמע אשה אחת שהיתה צועקת שם על קבר אביה 'אבי אבי' בקול מר מה, ובתו תהיה הייתה עומדת אצל אביה ענה ואמר לה האשה הזאת צועקת בכוננה היטב אבי אבי, אבל אביה אינו בכאן כל.

(ב) **ואמר** או שטוב בשבאים על קברי אבות לומר להמתים השוכנים סביב סביב לקביר אביהם ואם וכיווץ שכאים אלו, לבקש מהם שיודיעו לו שכא בנים או בתם אליו, כי בודאי לא כל המתים נסתלקים ממוקם קבורתם למקום שנטרדים, כי הרבה שרויים על קברם. על בן טוב להודיעם כדי שהם יודיעו לאביהם וכו'.

(ג) **ואמר** או, אבל אצל הצדיק אין צדיקים לחושש על זה שמא הסתלקות הצדיק כויא מחדר להדר אחר. והמשיל או לבתו על עצמן, כמו שאני עתה בחדר זה ואחר כך אני יוצא מהדר זה ונכנס לחדר השני וסגור הדרת אחר, אם אתה תבוא אצל הדרת ותצעק אבי אבי וכו' לא אשמע דבריך, בדברים אלה נשמע מפי הקדוש כמה פעמים שרמו לכל אחד ואחד כמה בדלה המעלת של מי שיזכה לבוא על קבריו הקדושים והנורא, כי בודאי ישמע דבריו ויעזר ויושע לו בכל מה דאפשר.

(ד) **ובבר** נרשמו איזה שיחות לעיל, כי בן היה דרכו בקדוש לשיח השתחווות על ציון רביינו ז"ל ולדבר בחכמתו הנפלאה ובשעת השיחה לא הבינו

בונתו, ואחר כך הבינו למפרע בונתו הקדושה (ז' ע' ז'). בפרט בענין זה

๔ געם השיחות

זמנ פלוני, וכן בכלל פעע ומפע הבין אחר הבוט דברי (תקבלג) ראה בחיי מורה"ן (אות תקמ"ד) אך למפרע בונת הצדיק ומפעים שרמו לו בבדורי לפני כמה שנים והבין הבהיר, ואחר כך עשה זה האיש איש כשר וירא ה', והוא החשוב מאד בעיר ועשה ראש ועוזרת לנפשו, אך על פי כן אם יודה יכול אחר כך ברכות חיים להבין למפרע ולמד ולהוציאו מכל הספריות ששמעו מה שמספרין מופתים מהצדיקים שבמדינת קור"ה (ז' ע' ז'). הוא מחותם צדיקים שאנשי כשרים ומאמינים הצדיקים, כי על ידי אמונה שהם יזכה להצלחה, על דבריו ששמעו מקודם לפני כמה דבריו ודיבורו ששמעו מקודם לפני כמה שנים יהיה לו אחר כך תועלת גדי ויהיה עצמו אחר כך בכל דבריו ודיבורו, כי לאחר כך יזכה להבון ייאמר זה רמו לי מורי או הצדיק העז, וכן בכל פעע ומפע יצמחו באותו הזמן, וכן מפעים נפלאים ועוזרת גדלות מכל מה ששמעו כבר, אם יודה לשיס לבו היטב לכל מה ששמעו כבר.

וספר מעשה מעין זה, שכ אירא אצל צדיק אחד מפורסם, שהיה בכיתו אצל צדיק אחד שירעד לו, ומבן למפרע איש אחד פשט לגמרי שקרון פראסטיק, והוא עמד ומשמש דבריו תמיד את הצדיק ה'ל, ההה שמעם דבריו הרבה מהנו, ולא הבן מוה שום עין ותועלת כלל, רק שהיתה לו אמונה גדולה בהצדיק ובדבריו הקדושים, אף על פי שלא היה מכנים לאשרום, והוא עמד ומשמש תמיד את הצדיק באמתו, אחר כך אחר שנים הרבה נסתלק הצדיק לעולמו, ואו התחל זה האיש לזכור, בכל פעע בשכא לאיזה דבר נזכר בבדורי הצדיק ואמר בפניו וזה שיכין הצדיק ורמו לי בדורי אבאתו

ובליקוטי מורה"ן (תורה קפ"ג) איתא: מהותם על מה שמספרין מופתים מהצדיקים די אמונה צדיקים שאנשי כשרים ומאמינים הצדיקים, כי מאמין שכל דבריו אמת וצדיק ובכונה מכוונת, או אחר כך שכא לבינו, כל מה שארע אותו הוא מסתכל הטע על כל דבר שירעד לו, ומבן למפרע בדברי הצדיק שדיבר עמו בהיותו אצלו, שהוא היה מונת הצדיק שרמו לו בתוך דברים שדיבר עמו, וכן כל דבר ודבר שיזדמן לו הוא מועצה הכל בדברי הצדיק למפרע, שרמו לו שיחה כן, נמציא שנעשה ונתגהה המופתים על ידי זה.

ובנאות הגבאים, שבעת שאמור הגבאים ברם שאין מבנים נבאות בפירוש על מה מרמן, מובן בשנותו ואחר כך כשנתקים דברי הגבאי היו ידוען למפרע שנתקים דברי הגבאי וכן מצינו אצל הגבאים, שבעת שאמור הגבאים ברם שאין מבנים נבאות בפירוש על מה מרמן, מובן בשנותו

לבוא על קברו שדריכר הרכה מוה בפירוש(^{תק"ה}) ובromo כמה פעמים, וכבר מכואר (לעל שיתה קמ"א) מה שירח שני עדים ובן"ל.

๓ נעם השיחות

ולא יתבוננו אל גשמיות ופשוטן של בעבדתו יתרך שמי, כי הנה בודאי רוח דברים, כי יש בדבריהם אמייה בחשאי תועלות לכל נפש מישראל, ורק קבלתי מרובותי שיטפה אונו לדברי הדריקים, אפילו אין מבחן כתעת איה תועלת, אף על פי כן קשור ציוו הדברים ההם במחשבתנו, ובמשך הזמן יערחו ה' יתרך להתבען מדבריהם עמוקיות ותועלת גדויל, כי לא

(תק"ה) ראה בחו' מוהרין'(אות קס"ב), צוותה רבינו ז"ל
ונולדה דעתו כמה פעמים בכמה שיבואו על קברו תמיד, למחר ללהם תחלים על קברו וללמוד שם ולהרבנות שם ולהרבנות בתפילה ותחנונין, ודרכו עם כמה אנשים מעין זה. גם כשבא מלעומברג מאר ששם היה טוב לפניו להסתלק ולשכוב שם מחמת שוכבבים שם כנה וכנה צדיקים גדולים, אך מחותמת זה לא היה ניתן להסתלק שם מחמת שם לא יבוא שום אחד מאישי על קברו.

ואמרו, שכשאחד יבוא על קברו ויאמר קפיטל תחלים בהתעורות הלב יהיה לו תענג גדול מוה, ועשה התעוות בגענו וביצמוותיו או, ורמו שיזיה לו חלוץ עזמות או בקומו בשיאבו תדלים על קברו. ועוד דיבר בזה הענן כמה פעמים. ואחר כך גילה העשרה קפיטל תחלים, ואמר שמי שיבוא על קברו ויתן פרוטה לצתקה, ואמר אלו העשרה קפיטל תחלים נינה עצמו לאורך ולרוחות לעוזר לה האיש אפילו אם עבר מה שעבר וכו', ויחד שני עדים על זה כמנואר במקומות אחר (עי' להלן מהי מוהרין' אות רכ"ה), עכ"ל.

זהו: זידבר משה (כנ"ל [כפשוטו מה אדוניינו וכן כללות בחינת הדעת דמשה בכל דור]) אל ראש הרים לבני ישראל (בב' ישראלי הם החשוביםணדרע מודיגת בני ישראל בוhor ה'ך), וראשי המוטות הם אותם המטחים בראשם לשכוע בני ישראל החשובים דברי תורה ו/orah, דיבר משה אל אותן הראשים המטחים אונו לבני ישראל לאמר' (רצה לומר שיתבענו בדבריהם אמייה פנימיות בלבד בלחישה כדוע תואר אמייה הוא בחשאי). זה הדבר אשר צוה ה' (שיגיע לו מנימיות הדבר, זאת תועלת ל תורה ולעבודה ולתשובה,

שהתגנא ורמו על זה מוקדם, והבינו דבריו הקדושים איך להתגנא, ובפרט שהרבה דברים שאמר בפירוש לפני כמה שנים רק לא שמו להם לב או, רק אחר הסתלקותו הבינו וראו הכל שיטה לט בפירוש על אלו הדברים, וכל זה אי שכתוב שם (דיניאל יב, ד), סתום הדברים והותם, כי אין אדם יודע עתה איך מromeו שם זמן הנואלה, אבל לעתיד אם יצאה השם כשים הדברים ויגע קץ האמתה יבוא מושחינו, או ידע למפרע איך שמרומו בדבריו זמן הকן, וכן מצינו בכמה נביים, עכ"ל.

וכבר סיפר לי מעשה מעין זה מצדיק גודל שהיה מדבר עם תלמידיו כמה דברים שבשעה שספרם לא הבין כלל מה פון בהם, ואחר שנסתלק אותו הצדיק או התהיל תלמידיו להרבע בכל פעם זה בזון רבו הצדיק, וכל מה שאירע לו ועבר עלייו בכלום נזכר בדבריו רבו ומצא הכל למפרע בדבריו רבו, וגם זאת המעשה שספר ל' חזק אotti הרבה הסתלקתו, כי סבור להסתלקו ממש לא שמעו ממנה כי אם דברים מועטים וקצת מהם נרשמו למלחה, ולא ציווה לנו או שום הנגזה איך להתגנא אחר הסתלקתו, אבל באמת אין שום דבר בעולם שלא סידר לו יפה ולא ציווה לנו כראוי, כי באמת בכל הדברים שזכיר עמו מוקדם כל הימים שזכו לעמוד לפני, ככלים למד אותנו איך להתגנא תמיד כל מי חייו בחו' ולא אחר הסתלקתו, ובפרט כל הדברים והיחסות שעדיין הם זוכרים, ומביבים עכשו למספר ערך היה מromeו להם דברים שייטב להם לאחריהם, עכ"ל.

ועין עוד בחו' מוהרין'(אות ת"ז), שמעתי מכמה אנשים שהיו קטנים בימי רבינו ז"ל, וספרו לי כמה דברים נפלאים ושיחות יפות ששמעו ממנה בנסיבות וידעין הם זוכרים, ומביבים עכשו ליותר והמעשיות ששמעו מכמו מיום שייטב להם לאחריהם, עכ"ל.

ובางרא דכליה [לבעל ה'בוי יששכר] (הצדיק יש פרשת מות ד"ה א"י יזכר משה ה'כ) איתא: דיבורים שלא הבני היטב עד היכן הם או יאמור יזכר משה אל ראש המטחים (בטדור ל, ב), על פי מה שקבלתי וקיים לעד, והם מים נכאים מים עמוקים עצה כלב איש, והם טמונה כלבי, מרכותינו הקדושים, אותן השומעים דברי תורה מצדיκ הדור, מוחייכים להתבען וכל פעם הם נובעים מים חיים וממלדים אותן ומוציאים אותן איך להתגנא בכל הענינים, ואני מבחן בכל פעם למפרע

הבניין ←
צדיק אחר
הסתלקתו

(๕) נועם השיחות

* עוד איתא בחו"מ מורה"ן (אות ר'כ"ה). כבר הכתיב רביינו ז"ל בחו"מ עדים שרירים על זה שכשיטתך כשבאו מושרי תחילה על כל קברנו ותנו פרוטה לצדקה אמר קברנו המעתיק [הרהור] רבינו נחמן מטשרין וזהו היה אחד משני העדים שיחד רבינו ז"ל, שמעתי מוהריך רבינו נפתלי ז"ל שהוא היה רבינו ז"ל והרב רבינו נפתלי נ"ל. ואמר אהרן ז"ל בז' הלשון, כשהובאו על קבורי או רבינו ז"ל בז' הלשון, (ז' צו) למורו ויתנו פרוטה לצדקה בעבורי (ז' צו) למורו בעבור הזכות נשמהתו הקדושה (נהוג) (ובלשון אשכנת אין ועת געבן אפרותה צדקה פון מייניט וועגן וכו') ויאמרו אלו העשרה קפיטל תhalbין גערשטיין אצליו בשכיל תיקון למקורה לילה חמאנא ליצלן, או יינה רבינו עצמו לאורך ולרוחב, ובודאי יושיע לה האדם, ואמר שבhapeות יציאו אותו מוהגינן, אפילו אם יהיה אותו האדם איך שהיה, אפילו אם עבר מה שעבר, רק מעתה קיבל על עצמו שלא ישב לאולתו חס ושלום.

גם פי שליא וביליה שקדום הסטלקוטו אמר, מה זכרי להזכיר לכם לדאג מאחר שאני חולץ לפניכם, את רבינו ז"ל יש לו ומה אם הנשימות שלא היכרו אותי כל לשם מצפים על תקונים שלוי מכל שכן הם הידועים אצליו (אשר נdfsfo כבר כמה אתם וכי (וכן אפילו אלו שלא יכו להזכיר את רבינו ז"ל בחמי, כשהובאו על קבורי הקדוש יוסמו עליי, וילמדו ספריו

(๖)

שיהה קנו

שמעתי בשם שamber שכבר אמר כמה תורות על חולאת שלו (תקכו), רפואה על כי אחר שכבא מלעטברג הזכיר כמעט בכל תורה מעنى באמונה הריאת, שהוא היה החולאת שלו כי היה לו חול' החומט (השייעול, הצדיק שחתפת) רחמנא ליצלן שהוא הריאת, ואמר שכבי רבוי הריאת הורות שamber על זה בכיר היה ראוי להתרפא, אך החסרון הוא מהמת חסרון אמונה של השומעים שאין אמוןתם חוקה כל כך.

שיהה קנה

gingutu וטרחתו בעבודת הי' (תקכו)

(א) סיפר שפעם אחת בימי נעריו היה אצל הרב וכו', ואמר דבוקות שאו עדין לא היה אותו במדידנה זו של עבשו שובל בנה שידבר עם העולם ואף על פי כן יהוה דבוק בהשם יתרך ועופק בתורה ממש (תקכו), כי אתה סבור שבעפעם אחת בגין כל המעלוות,

(๖) נועם השיחות

(תקכו) בליקוטי מורה"ן ה"ב תורה א' ב', ג', ו' (תקכו) ובחיי מורה"ן (אות ר'כ"א) איתא: שמעתי בשם [של רבינו הקדוש השלם בין כל

(תקכו) עיין בתחילת הספר, סדר כתיבת שבעה שכט העולם עמודים סכיבי והוא ישב בתוכם או יש לו התבוננות, כי הוא הכתוב כאן.

שמעתי בשם שamber שכבר אמר כמה תורות על חולאת שלו (תקכו), רפואה על כי אחר שכבא מלעטברג הזכיר כמעט בכל תורה מעنى באמונה הריאת, שהוא היה החולאת שלו כי היה לו חול' החומט (השייעול, הצדיק שחתפת) רחמנא ליצלן שהוא הריאת, ואמר שכבי רבוי הריאת הורות שamber על זה בכיר היה ראוי להתרפא, אך החסרון הוא מהמת חסרון אמונה של השומעים שאין אמוןתם חוקה כל כך.

gingutu וטרחתו בעבודת הי' (תקכו)

(א) סיפר שפעם אחת בימי נעריו היה אצל הרב וכו', ואמר דבוקות שאו עדין לא היה אותו במדידנה זו של עבשו שובל בנה שידבר עם העולם ואף על פי כן יהוה דבוק בהשם יתרך ועופק בתורה ממש (תקכו), כי אתה סבור שבעפעם אחת בגין כל המעלוות,

(๖) נועם השיחות

(תקכו) בליקוטי מורה"ן ה"ב תורה א' ב', ג', ו' (תקכו) ובחיי מורה"ן (אות ר'כ"א) איתא: שמעתי בשם [של רבינו הקדוש השלם בין כל

(תקכו) עיין בBeginInit הספר, סדר כתיבת שבעה שכט העולם עמודים סכיבי והוא ישב בתוכם או יש לו התבוננות, כי הוא הכתוב כאן.

ליקוטי

קץ כפת הופך מוהרין מושג בוטח במתוקנה. אך דע, שAKER מה שמשלים לשם תברך מדת במדה, הוא הארץ ישראלי, גמה שבחוב (איוב כ): יגלו שפעים עזנו, ואזרץ מתוקנה מה לו. ארך הינו בחינות הארץ ישראלי, היא מתוקנה לו ושם נתגה עזנו, כי שם מודקיין לשדים לאיש במעשיהם מדת בוגר מדת. זה שבחות על הארץ ישראלי (במדבר ג): הארץ אבלת יושביה — ואשתי חבות: איפה מישלים ל' איש במעשיהם, פניל. ועל-כן יושבים שם בארץ ישראלי יש להם על הרוב טוירין, מחתמת שמלה רינה שם לשדים לאיש במעשיהם:

קפקח: Dunn, שאריך לטען להצדיק לחזור על אבירותו, כי קדם
שיזא נאך נאך לאירועם בעולם, מלבדין ימראין לו בלב מה
שאריך לעשות ולעבד ולהשיג בונה בעולם, וככון שיצא לאירוע
העולם כדי לנשח מעתו, כמו שאמור רבותינו זכרונם לברכה
(נונה לו), והשבחתה היא בחינת אכזרה. כמו שקרואו רבותינו
אקרים לברכה את נשוחת אודר, במאמרים זיל' ואכז פ"ה:
אכזרו לשמעו ומhair לאמור וכו'. ואחריך לחזור ולבקש אכזרו,
האכזרה של היא אצל הצדיק, כי הצדיק חזר על אכזרו עד
שמעוצאה, ואמר שמווצאה, חזר ומקבש אחריך אכזרות אחרים, עד
שמעוצאה גם אכזרותם, עד שמווצא נאכזרות של כל העולם, על-כן
אחריך לבוא להתקם לבקש ולתיר אכזרו, ולשוב לקבלה עצלו,
אם הצדיק אינו מшиб לו האכזרה עד שידרךשו אם איןנו רמא
שקרן. כמו שבחות (א): עד דרש אמריך והשבתו לו — עד
שהדרש את אחיך אם איןנו רמא (ב' כ"ט):

קפט: אָרַיךְ לִזְהָר מֵאַד מִעְצָבוֹת וּמִעְצָלוֹת, כִּי עַקְרָב נִשְׁיכָת
הַגְּחַשׁ הוּא עֲצָבוֹת וּמִעְצָלוֹת בְּבָחִינָה (ועשייה סה): נִנְחַשׁ
פֶּרֶר לְחַמּוֹן, עַפְרָה דֵּיאָ בְּחִינָת עֲצָבוֹת וּמִעְצָלוֹת, שָׁהָם בְּאַים מִיסּוֹד
הַעֲפָר, בְּמֻגּוֹבָא בְּפֶפְרָרִים (א').

הצ'ן: ונענו ב' העם ייחדו ואמרו כל אשר דבר ה' נצחה,
ויבש משה את דבריו העם אל' ד'. ויאמר ה' א' משה
תאה אנק' פא א' ל'יך צבב הקען מבעור ישען העם קדרבי
גפוך (ונם קד' וכ'ו), וגבור משה את דבריו העם אל' ד' (שםו ט').
היא פ' מורה ונפלא מאר, כי מה ה' דברי העם שניין, שעיליהם
אמ'ר. ויגר משה את דבריו העם: כי לא נמצא בפחדם שום מענה
דברים, שהשיבו ה' העם שיתאי אחר מענה בראשון: כל אשר
דבר וכ'ו, ומה זה שיב': יגיד משה את דברי העם אל' ד'. אך דעת
ישראל טענו ואמרו על מה שאמר להם משה לא קלבל את
תורתה, ענו ה' כל אשר דבר ה', כלומר, כל אשר דבר ה' אנו
בקרכחים לעשות, כי מאחר ששיא הדברו מפני ה' לעשות זאת
מצונה, הרי אין שם בחירה. והרי אנו מקרכחים במעשינו, וזה:
כל אשר דבר ה' געשה — בוראו, כי אין שם בחירה שלא

ל'יקוטי
 השהשׁתוקקות ויכרי בפ"ל, שעיל-ידיזה זוכין אמר-רכך להתקרכב
 לברשות יתבנער, בחייבת: יראאה אל אללקים באצין; כיינו על-ידי ציין
 זושם הכללי, שנענשׁה על-ידי השׁתוקקתו הגדולה בבחלה.
 אמר רבנו זל, שֶׁל מי שָׁיַשׁ לו ביגיעות וטרחות יותר בבחלה
 להתקרכבות להשם יתבנער, דהינו שיישׁ לו מנייעות רבוות ונדרות,
 בגון מאכיז וואשתו וחוטנו או מפשאר בונ'אךם, שמוציאים
 מעכבים אותו מאוד, ומנייעות מלחמת ממון, ושאריו מנייעות
 עוכבים וכבלולים, שמשתוחחים לפניו ומוועדים אותו מאוד,
 הוא צריך להתגגע ולטרח מאוד לשכרים — כל אלו ביגיעות
 גערחות שיישׁ לו בבחלה ההתקרבות, הם טוכה גדולה
 ה'אדר, כי על-ידי זה זוכה אמר-רכך לעקב הרכבה קרשאה
 טהררה, כי על-ידי ביגיעות שבבחלה עבשׁה הכללי, וכל מה שיישׁ
 או זורה גיגיעות וטרחות כרכ', ישׁ לו פול פול ביטור לעקב אל אחר-
 ק' בחוכו שפע ענשׁה וטהרנה להתקרכב להשם יתבנער, וזה
 בחייבת: יראאה אל אללקים באצין, פ"ל:

ומה שפספרין מופתים מהצדיקים שבמדיניות קיריה (דווין). הוא מתחמת שאנשיהם הם אנשים כשרים באמנים בהצדיקים. כי על-ידי אמונתו שהם מאמנים ברכבי הצדיק, על-ידי זה ותגלין מופתים. כי באמצעות הצדיק בוראי לא מופתים. וכשהוא מאמין בהצדיק וכןו עינוי ולבו על ברית הצדיק, על כל דברו ודברו. כי מאמין שבל בבריו אמת גוד ובכוניה מכונת, אוו אמרך, בשבעה לביות, כל מה שייארעותו, הוא מספקל הטוב על כל דבר שיארע לו, ומבחן למperfע רכבי הצדיק, שדרבר עמו בהיותו אצלו, שזה היה הונת אדריך שרמו לו בחוץ רכרים שדרבר עמו, וכן כל דבר ודבר יידרמן לו, והוא מוצא הכל ברכבי הצדיק למperfע. שרמו לו יוניה גן, נמצא שעשה ונחגלה המופתים על-ידייה. וכן צינו אצל הקבאים, שבעת שאמר הנביא קובואה, הלהה ברמו, א קי מביבים נביאחו בפרש על מה ברמו, ואחרך, שחזקיכם רכבי הקבאה, קי יוציאן למperfע שפטקיכם רכבי הקבאה חנבהו ורמו על זה מלפץ. והבינו רכבי הקבאה למperfע, חזקון על זה. וכןו שפעצינו ברכנאאל, שטמכו על סוף קץ אלה, ועתה תרכרים שתוכמים, כמו שבחובם שם וכו': סתם ברם וחותם, כי אין אדים יודע עעה איך מנוו שם זמן אלה: אבל לעתיד, אם יזכה נשם, בשייקים תרכרים וגיאע קץ מה ויבוא משיחנו, אוו יראו למperfע אדי שפרקנו ברכרי זמן הגז. וכן מצינו ברמא ובראות.

וילם לאדם מידה פגדר מידה. שעלה-ירידיה הוא מכין לפיטש סב. הינו שהרו חסר גדור מאה לשם יחרן, שהוא נסיך דחקד, כי אפה תשלום ואיש קפוצ'נזה (חalign) נס. נא:

ריטה, וכשה תבין זאת מה שמכור בא"מ אמר ספק להסתלקות
כשה קוזחת השם הוא אכן (כי גם קוזחת השם הוא בחיה זו)
שמטרו גופם למלכות שביל לבדר בירויים וכו' מכובואר בתכבי
האריז'יל בענן עשרה הרוגי מלוכה וכו' כמה משפטים יש כאן
וכו' הינו שגוף המשפט בתהום רבת בריגת הקודושים כללה
וחינקת שבר של אלא טעם חטא ע"י עכומים רוזחים כללה
וכו' ע"ז נאמר ומשפט תחום רבה והוא ז"ל עסוק אחריו הסתלקות
בתיקין עניין זה גבורה תלוי תיקון נפשות ישראל גם בחיה וחותם
ע"ז טמפלן בחיה תיקון המשפט מבון בסامر זה הנוילן ובכל
הדברים האלה והוא שבקאן אותן טעם ריטריט ז"ל לבאר מעניין
התיקונים הגדילים שנעשים ע"י הרבי אמרת עם תלמידים ומעניין
תיקון האמונה שנעשה ע"י לימוד השיבת ה' הזה ומפניו הנגיד
במאמר ה' נבל גוריא מאי מכובואר שם באות טו שציריך
לגלגול עצמו בכל מיני רפס וטיט כדי לעשות נחת רוח לאבוי
שבשימים וע"ד מה שוכן ע"ז. גם ב'ר' ריטריט ז"ל לבאר ריבינו
ולו רוח תשליך ונפל על הרפס וכו'. ואחרי הכל גם עין זה
במאמר ה' נבל גוריא מאי מכובואר שם באות טו שציריך
לפי בחינותו בפרט על איזו תיקון הברית כלכלי כאשר
פרק עליינו בחיה ז'ל על עין זה והביסיח לנו להשתROL בנטונינו
ובתיקון נפשותינו לנצח וושק בשביל זה כרא ז' להסתלקות ממייננו
באומן בשיל שיכלו אני של בא על קבורי וכו' וזה עיר בחיה
העבודה של צדיק גדול שמבריך כל חכמו
השגנו שהוא בחיה בין שמחש בגנויו ומלכא ועובד את אבוי
שבשימים בעבודות פשוט ומשליך ומגלה עצמו בכל מיני רפס וטיט
בשביל עבדות ה' לעשות אריה רצון וחות רוח להשייה. והנה באמת
הצדיק הגדל וכוה גם בחיים חיתו להויה בחיה בין ולחש בגנויו
דמלכא וכובואר בליקוטי הראשון סי' ע"ה. וגם או הוא משליך
ומטלך כל חכמו ועובד את ה' בתמימות ובמשיותו ומגלה עצמו
בכל מיני רפס וטיט כספומו נבל. וגם מקבל ע"ל מני מחלקות
וביוונית והכל בשビル לעשות רצונו ית' וכוה ע"ז למזה שזוכה
מכובואר באות טו ה' נבל. וגם מה שמודיע א"ז מדריגתו והשגנו
הגביה הנוראה בחיה בין שמחש בגנויו דמלכא והוא מסלק עצמו
כלאות וזרוד א"ע אל נשות הקטנות והטבות הירחות
הגהלות מאידך עמהם ריבחה ובכל צדקי ואפער
להעלות ואות מנפיהם ווירידיהם ולקרכם אל השיח זה בוודה
בכל מה שמנגלי עצמו בכל מיני רפס וטיט בשビル לעשות רצונו
ית' כמו אמר ריבינו ז'ל ע"ז בפריטו כמה צלים אלקים דיו
סונחים ברפס וטיט וכו' ואני הוציאים ממש ובשיר ובסלא וכו', כי' היה בחיים
חיותו. אבל באמת גם עששו אחר הסתלקותו בטענה כפשו מכם שאז
בזודיא מהש בוגנויו דמלכא אעפ"כ גלה רצונו כמה עצמי הנק
ביחס לריבנו ז'ל ע"ז נתקין האמונה שבוגנוי הנתקין גם עצמי
ומגוראה מאידך בפרש אחר הסתלקות והירירות מאידך אומן שזום
bijhor בטהות ותיקון נפשות השפה ותירור בטענה ויתחמת
גם מה לשוב בתשובה שלימה ולחוקר אליו ית' והעבורה הזאת
שייאמר או יורייד א"ז בכינול מהיה מדרגתו הגביה והגלה
והגורה מאידך בפרש לאחר השפה וזה שנם ריבות ויתחול
bijhor בטහות ותיקון נפשות השפה ותירור בטענה ויתחמת
מה לשוב בתשובה שלימה ולחוקר אליו ית' והעבורה הזאת
הוא ממש בחיה' שמנגלי עצמו בכל מיני רפס וטיט בשビル לעשות
רצונו ית'. ע"ז זוכה גם עצמי בכ"ט ביחס להעלות המשפט
מתהום רבה ולברד בירויים נפלאים ונוראים מאידך עד ע"ז
יתתקנן כלום וכשדואל טפה ד' ד'. לעניין קבורי של משה. ית' את
רשעתם קבורי וכו' ואת פשעים מוננו וכו' תחת שער הערא את נפש
למות וכו' ולפושעים יפצע שבקש. בערך פושעי ישראל שיהו
בתשובה. וכבר נתבאר מוה קצת לעיל בינה שבירנו בלק' סי'

ב' סימן דב' סימן
ג' סימן ג' סימן
ד' פ' פ' פ' פ'
ה' ג' ג' ג'
ו' ג' ג' ג'
ז' ג' ג' ג'

יב תפילה לעני – ציון רבנו הקדוש יג

ראש ולעננה¹⁰³, ולבקר מאתנו אחת ולתמיד את כל המתחשבות הרעות והראיות האסורות, שהן פרי עשרות ומאות גלגולים, שהתרגלו לנו בשאול תחתית ומתחתית, מאו חטא עז הדרעת ועד היום.

יד רבונו של עולם, אבינו אב הרחמן, בדרכנו אל ציונו הקדוש והנורא של הוראה עלאה של אדם הראשון¹⁰⁴, לנשמה, שמעולם לא חטא, לנשמה, שפרחה מאדם הראשון קדם כל הרהור ומחשבה, שלא טעם מטעם עז הדעת לעולם¹⁰⁵, לא בטענה, לא בהרהור ולא בשום קצה מחשבה, נשמה, בראשיה, לא נפשקה דבקותה בך לעולם¹⁰⁶, ושמעולם לא ראתה את העולם, לנשמה, שהתרחקה בעולם ללא עינים ולא אונים, לא פה ולא ידיים ורגלים, שמעולם לא נשמה את אויר העולם, ומעולם לא דרכו בפה רגילה על ארמות העולם⁵, אל הנשמה הפלאית זו, אשר אי אפשר להשיגה בשום שכל ומקופ, ואפלו לא במקוף של מקופ, שאין שם שער סגור בפניה, ואין שם סגור לב, שלא תוכל לפתחו ולבקעו. מתקרבים אנו בעת אל האש הנורולה, אשר יכולת לשופר ולבער כל שמיין טמאה. אנחנו

יב תפילה לעני – ציון רבנו הקדוש

מהושיע, ואין סוף דרכיהם וישועות לך, הנמשכות ממעינות היושעה, שאין להם סוף וקץ, שהם לא גבול ולא תחום, כי תושענו בוכות ובכלה האידיק הזה. כי אך מלחמת נאותנו היאין סופית, מלחמת רוחקנו מכל אמתה ונונה⁷, מלחמת היוטינו שקוועים בכל מיני קנאה וצרות עין ופגמי ברית נוראים, לא זכינו עירין לתשובה אמתית מהוד הרטה אמתית מעמק הלב⁸, המעכבת את התקינה כי אם היינו באמת מתרחטים על מעשינו הרים, היינו נושעים מזה עדן ועדנים.

יג רחום ותנו, הפטישת יד לפושעים וחפץ בתשובתם,⁹⁹ מאין יבוא אורנו, ומהיכן תבוא תשועתנו, מאחר שאנו רוחקים מכל הרטה אמתית ומכל קבלה אמתית לעתה, שלא נחטא עוד יותר לעולם. אבל לא נתן לשום יאוש, שאין עברה נוראה ממנה¹⁰⁰, למוצטנו, חם ושלום¹⁰¹, כי על אף רוחקנו מתשובה, אנו מאמינים באמונה שלמה, ווודעים בברור, שבבCHO של האידיק הקדוש והנורא, אשר אנו נומעים אליו עכשו, לעזרנו לתשובה אמת ולחרטה אמתית מעמקי הלב, רב בCHO לבטל ישותנו ולשרש גאותנו¹⁰², שהיא שרש פורה

יד תפילה לעני – ציון רבנו הקדוש

(3)

בתשובה אלא ביטורי מיטה.

טו אבינו אב הרחמן, החפץ בתשובה רוחקים ונדרים
במנוג, ובנו לפועל בסמיות ובהתהחותנו

טו

תפילה לעני – ציון רבנו הקדוש

וז שטופר מעליינו הקלה הנוראה הזאת, הרובקה בנו,
מאו שמענו בכוו של נחש, ויספיקו דמעותינו ולבינו
הנשבר להעתות מהם כלים נפלאים, בכח האידיק האים
והנורא, השובן פה, לפרק את כל חטאינו, להעלות
את כל תפלוותינו¹⁰⁴ ולקיים את תשוכתנו¹⁰⁵, עד שבאמת
ונפה בלנו, כל הקבוץ, וכל עמד בית ישראל, להתבלל
זה בזוה ולעלות לשရשנג, אשר בכסא הכהן, ולהתבלל
שם בשרש כל גשות ישראל¹⁰⁶. ובנו להרוויש באממת
בעמק את שפלותינו ואת פחדותינו, כי אכן בלם
קרובים יותר לתשובה אמת מנגני, שבאמת אני הגורע
bijouter, יותר מכל הכאים לקבוץ הקדוש והנורא, ומכל
יהודא¹⁰⁷, באשר הוא שם. כי מרחק אני ממד בכל מני
רחוק, ושקווע בנאותי יותר מכל יצור ונברא, ובאמת
אין לי תקינה¹⁰⁸ לתשובה אמת לעולם, אלא האידיק
קדוש והנורא, השובן באו¹⁰⁹, אשר הבטיח לבוא
לאורת בלנו¹¹⁰, אףלו לעזרתי דל ואביוון במוני. "זאני
אני ואביוון, ה' יחשבי עוזרתי ומפלמי אתה אלקי אל
חאתה, עוזרתי היה, אל תפuni ואל תעזבי אלקי
ישעיה"¹²⁰, על כן באתי בזוה להתחנן לפניה, שתאיר כי

ברחמייך הרבה, עוז לנו בשעה זו לקיים את הפסקה
הנורא "כל אשר יבא באש תעבירו באש"¹⁰⁷, לשרפ את
כל חטאינו ועונותינו ופשעינו¹⁰⁸ מכל הגלגולים, בלבד
בשבר אמיתי ובדמותו שליש, בביבות מודה לב צורב
באמת, ברמות הנמשכות מלבד העולם, מהלב, שהוא
שער כל הלבבות, שאפלו צפן רגלו מלכבה יותר מכל
לב אחר¹⁰⁹, הרחמן האמתי יותר מכל הרחמים¹¹⁰,
והזאג לנו ולכל עם ישראל יותר מכל הדואים, הרוצה
בטובתנו ובטובות כל עם ישראל, שהבטיח נאמנה לא
פשיות ולא חטא, שהוא אשר יעמוד לעזרת כל הבאים
אליו באממת ובתמים¹¹¹, לעוזרת החפצים לזכות בתשובה
אמתית¹¹², בטהרתו הלב ובכל נשבר לריספי רספים,
המוחנים לשחק עצם לשחקים, כדי לזכות
لتשובה אמת מודה שפלות אמתית ורות נשברה
באמת, בחרטה אמת על כל הגלגולים, ואף על קלפת
חטא עז הדעת, שאילתה אומר האר"י קדוש¹¹³, שאינה סרה

תפילה לעני - ציון רבנו הקדוש

המדרגות הנזראות של שבעת הקבצנים¹³⁰, נתפלל ונעтир לפני שוכן מרים, כי נזבה גם אנו בלבו בכם מוקד האור הזה, להפקד אש לאור, מאורי אש למורי אור¹³¹, עד שבל התאות הנזראות, שנולדנו עמהן, שגמישבו עליינו מחתא עץ תדעתי ועד היום, יהפכו לאש קדרש יוקרת, בבחינת "אש תמיד תוקד על המבכת לא תכבה", אש יוקרת של אהבת השם¹³², ההופכת כל האבות הנפלות לאש להבה להשם יתברך, אש להבה, שתאפע את כל רמח' איברינו ישס"ה גידינה, וכי רמח' ה, 248, פעמים לפיד 2 X 124, סוד דבורה אשת לפירות, אש"ת סוד אָבָנִים שְׁלֹמוֹת תְּבִנָה, מאיר את לבי בתקי קרטלה דאתרא דרכיו חניאו בון הוּקָא¹³³, שנבה להתפלל לפני יתברך בגיל וברעה, כל עצמותינו תאמרנה, רמח' איברינו ישס"ה גידינו ירננו לאל חי, אָבָנִים שְׁלֹמוֹת נְבָנָה, בהגיגנו מלאה במלה בפנות ובבהרונות בנוגנים ובשורדים, עד שנבה לנו גוני התקשת, הפטמיקים כל דין שבעולם¹³⁴.

אי רבונו של עולם, בבח ראה השנה של "הבעטלאר העור"¹³⁵, שמעולם לא ראה את העולם אפלו בבחף עין מיום הולדו ועד יום הסתלקותו¹³⁶,

טו תפילה לעני - ציון רבנו הקדוש

את כל שבעת השמות ע"ב ס"ג מה ב"ז קמ"א קנ"א קמ"ג [אורהי - תרפ"ז אוורות (עם הפויל)¹²¹, יוד הי וו הי, יוד הי ואו הי, יוד הא ואו הא, יוד הה וו הה, אלף הי יוד הי, אלף הה יוד הה, אלף יוד הא, שם בנ"ד "בן פרת יוסף בן פרת עלי עין", שם רפאות (= 687) תהי לזרך וشكוי לעצמותך"¹²²], שבבחים מטהר האידיק את כל הבאים אליו, ומעלה את תפלוותיהם לשיטשים¹²³, לשער השבט השיכים לחים¹²⁴. ובמי בוכותו ובכחו, שתתכלנה כל התפלות¹²⁵ וכל פעולות התשובה¹²⁶, אף של עניים ואביזרים במנוג, אשר אין קיז לדלותנו, ואין מלים לתאר את שפלותנו ופחיתותנו, אבל אף על פי כן, על מוקד האש¹²⁷ השוכן כאן, תמכו יתדותינו, לטהר אותנו מכל שמי של חטא ואוזן¹²⁸, עד יבוא יונן במדרכה בימינו בחרף עין, עוד בשנה הזאת, בוכות רבנו הקדוש, אמן ואמן, נצח סלה ועד.

טו בובאננו עתה אל מוקד האור¹²⁷, אור אין סוף¹²⁸, הנמשך דרך עולם הפהירנו ועלם הפלבוש הרד האדם קדמון, עתיקה קדישא, אריך אנפיין, אבא ואפא, זעיר אנפיין ומלאכות¹²⁹, עד האין הקדוש והנרא של רבנו נחמן בון שמחה בון פינא, אשר זכה לשבע

אורו של מישח בתורת הברסלבי

הַלְלּוּ צִיִּיטָלוֹן

א. תחנה אחרונה במסע מלך המשיח

עם אחת אמר רבי נחמן מברסלב' לאחד מתלמידיו: 'מיין פיעעל וועט שווין טליהען בי מישח וועט קומען' (בהעתיקת רבינו נתן: 'האש שלוי תוקד עד שיבוא המשיח').¹ לגבי אחרים אפשר שדברים אלו נאמרו בדרך שיח' נאה, בדרך צחות, בדרך מליצה חסידותית. יש לשער כמו כן, שדברים אלו נאמרו מתוך געגועים וכיסופים, מתוך תפילה, מתוך בקשת רחמים, מתוך חפץ ושאיפה להטבע חותמה על נצחות, על התורות שב'ליקוטי מוהר"ז', וכיוצא בה. ואולם רבי נתן, תלמידו היותר מובהק של רבי נחמן, ראה בדברים אלה חזון לעתיד לבוא, כלומר: כך יהיה. רבי נחמן היה, לפי אמונהו של רבי נתן, האחרון לימי רוחו.

ואם תשאל: הלא צדיקים גדולים היו בימי רבי נחמן ואחריו, הלא ישנים צדיקים גדולים גם בימינו, ובווראי היו צדיקים גדולים בדורות הבאים אחרינו, ואיך תחיליט וגבור אוומר, כי רבי נחמן הוא התחנה الأخيرة שבמסע מלך המשיח? תשובה לדבר: היו צדיקים גדולים ונוראים בימי רבי נחמן, ישנים צדיקים גדולים ונוראים גם בימינו, ועוד יבואו צדיקים גדולים ונוראים כאלה בדורות אחרות.² אבל ישנים צדיקים, וגם צדיקים גדולים במשמעותם, וישנים 'צדיק הדורות' או 'צדיק האמת'. אחד מלאה האחרונים היה רבי נחמן בדורות האחרונים, והוא, לא אחר.³

- ומה בין 'צדיקים גדולים' ובין 'צדיק האמת' או 'צדיק הדורות'?

- 'צדיק האמת' או 'צדיק הדורות' הוא רק זה, שפותח הוא שערים חדשים לגמרא בהיכלות العليונים, מגלה שמי חדשם וארץ חדשה, מורה השפעות מעולמות וחוקים, רוחקים, שאיש לא הורידן עד עתה,⁵ מגלה הור קודש שהיה מכוסה ונעלם בדורות רבים, צדיק שעלייו נאמר, כמו על משה – 'בכל ביתך נאמן הוא' [במדבר יב, ז], הצדיק שהוא מפתחם של כל העולמות, מרים כל דרגין ועד סוף כל דרגין, ופתח ואין סוגר, וסגר ואין פותח...⁶

חסידות ברסלב', עמ' 138, 210-208, הניל', ר' נתן מנמירוב, עמ' 233. ברוח קיינית בא הדבר לדי' ביטוי בדברי אורדר, ישראל סבא, עמ' תלاء, תלג, תקכט.

3 אהרן צייטלין השמש את הפסקיות האחרונות, מהמלחים 'אם תשאל'. ראו: צייטלין, על גבול שני עולמות, עמ' 326.
4 אהרן צייטלין שנייה וכותב: 'אחר מלאה היה רבי נחמן – לדעתנו ולדעת ר' נתן', שם.

5 אהרן צייטלין השמש את המלחים האחרונות, שם.
6 על המונחים: 'צדיק האמת' ו'צדיק הדורות', ראו: גריין, בעל היסודות, יי"ח-22, ב' הדמיון והדעות הideo-political, יי"ח-186-184. הגד'

1 חי מוהר"ז, ב, אות שו, מעלה המתקרבים אליו, סימן טו, שם, אות מי, שיחות השיכות לתורת, סימן מו, שם, א, אות רכט, מסעתו ושבתו באומין, סימן מה; ר' נתמן מטשעהרין, פרפראות להכמה, לד ע"א, ג ע"א. ראו גם את השימוש המאוחר במשפט זה להסביר את הישרדותם של חסידי ברסלב' לאחר המלחמות, הקומוניות והשואה: בנדר, שיח שרפי קודש, ה, עמ' קפה, אות תנב.

2 רעיון זה בדבר ר' נחמן כמיילד דרך מלך המשיח נשנה רבות בכחבי ברסלב', והשתטש בין המשלח לר' נתמן רב. ראו למשל את דברי ר' יצחק ברויטר, שכותב שיש לידע כי יהודים כמו הנחל נבע מהור חרמה יוד לא היה ריוולם כי הוא הביא לדמות לאחיש עדריו

- והצדיקים הגדולים האחרונים, שהוא בימי רבי נחמן? כולם אין אתה מעלה בדברים אלה צדיקים גדולים יסודו עולם, הרבה ר' נחמן מברדייטש, וזה שרבי נחמן בעצמו אמר עלייו: 'הוא פאר הדור', והוא הפאר של כל החברא שלנו⁷, כי החווה מלובלין, כהרב רבי אלמלך [מלויינסק] ואחיו הרב וושא, כהרבר [ר' שניאור זלמן] מליארי, מייסדו של החב"ד, כהמגיד [ישראל] מקוזニア, כהמגיד [מרדכי] מנסכויש, כרבי אברהם המלאך, ועוד? כלום לא שרצה שכינה על צדיקים אלו, ורק ברבי נחמן, האברך העזיר (הוא מת בימי עולמי), בחירה להיות גואלה, מצילה ומושיעת? כלום לא פתחו כל אלה הצדיקים שערם בהיכלות עליונים? כלום לא הודיעו שם שפע ברכות על שם קודש? כלום לא הלחיבו רבבות אלפי ישראל לאחוב את אביהם שבשמיים? כלום לא השיבו רבים מעוז, ולא הרבו לתקין עולם במלחמות שדי? כלום לא היו צדיקים אלה נשומות שבhem נמלך הקב"ה וברא את העולם? ('נעשה אדם בצלמינו' [בראשית א, כו], במני נמלך? בנסיבותיהם של צדיקים)⁸, כלום לא נאמר עליהם ועל קויצא בהם: 'המה היוצרים וושבי נתעים וגדרה, עם המלך במלאתו ישבו שם?' (דברי הימים א' ד, כג – לפי פרש חכמוני), כלום לא היה כל אחד מהם בבחינת 'הקב"ה גור,צדיק מבטלי'⁹? ומדוע אתם מעתרים בעתרת מלכות שמים רק את רבי נחמן לבדוק?

- אין שום עלובן, הצדיקים גדולים הם, אם גם לא נעמיד בשורה הראשונה שבראשנות, שהרי גם את הנביאים ואת התנאים והאמוראים אין אנו מумדים בשורה זו...

- ומה טיבה של שורה זו?

- שורה של גואלי עולם...

- וכי הטע?

- משה רבנו, רבי שמעון בן יוחאי, האר"י זיל, רבי ישראל בעש"ט זיל, נחל נובע מקור חוכמה (ראשי תיבות נחמן) ומילך המשיח¹⁰.

הדברים האחרונים¹¹ לא נאמרו מפורש בספר רבי נתן, כי אם מכל דבריו אנו שומעים אותו. בספר הרבר מטהשרין (המשיך השני של המסורת הברסלבית, בנו של רבי נחמן מטולטשין, שהיה תלמיד חבר של רבי נתן) באים דברים אלו (בעהרה לאחד מדרושים היליקוטיס' שלו) בלי שם דמיות ומשלים וסמלים, כי אם בדברים פשוטים, ברורים וקובועים ומצויקים, כהנהה מקובלת שאין להחרה עוד אחרת.¹² ובכן לפי המסורת הברסלבית הורך הוילך: מתורת משה – בספר הזוהר – לעצם חיסים' ופרי עץ חיסים' [ליד] חיים ויטאל, תלמיד האר"י, ממש אל הבעש"ט – אל 'ליקוטי מוהר"ץ', וכן היליקוטי מוהר"ץ – אל מלכות המשיח.¹³

ב. תורה המכיבוש

נפתח לנו את ספר 'ליקוטי מוהר"ץ', זה הספר הנפלא, שרבים לענו לו בדורות ההשכלה, ומעטם הם הלווגנים לו גם היום; וربים בדורות שלפנינו, ועוד יותר בדורנו, המקידשים וمعدיריהם אותו,¹⁴ ונראה כיוד הוא מוליך ומביא אותנו¹⁵ אל מלכות המשיח.

עמ' נס-ס; בnder, שיח שרפ' קדרש, ג, עמ' קעא-קעב, אותיות תלד-תלה. דברם אלה מתבססים על מקורות קבליים הדנים בנשומות משה, רשב"י והאר"י. ראו: ליבס, המשיח של הזוהר, עמ' 118-89; הוס, חכם עדיף מנבניה, עמ' 105-109; הניל, הקהילות הוהדיות, עמ' 149-169; החלר אשר, ובקר יצא מעין, עמ' 48-50. אחרון ציטילין השםיט את כל הקטעה הארוך מהמלים 'זהצדיקים הגדלים'. ראו: ציטילין, על גבול שני עולמות, עמ' 326.

11 נראתה שכונת ציטילין לדבריו ר' אברהם חזון, בן ר' נחמן מטולטשין (ולא ל' נחמן מטולטשין), שנדרפסו לראשונה באונון מלא בשנת תרצ"ה: חזון, ביאור היליקוטים, עמ' כב. וראו גם: הניל, כוכבי אור, עמ' קא-קב, קקה-קבו. ראו על כן: פיקאי, חסידות ברסלבי, עמ' 136-139, 208.

12 כאן הוסיף האר"י ציטילין: 'ומה ישורה של מסורת זו?'. ראו: ציטילין,

7 שיחות הר"ג, אותיות קצז-קצז. על קשייו עם ר' נחמן, ראו: ויס, מחקרים בחסידות ברסלב, עמ' 41-36. ציטילין היה נתן תחת הרושם של ר' לי יצחק כשקרא לאחת מאגדותיו המשיחיות 'קדושת לוי'.

8 דברים חריפים כתוב ברייטר כשהוא מלביש את הדברים על ר' נחמן: 'עמו נתיעץ הקב"ה בבריאות עולמו כמש' את מי נועץ ויבנוו וילמדו באורה משפט'. ראו: ברייטר, חולקו הנחל, עמוד השבעי, אות ב.

9 על פי תלמוד בבלי, מועד קטון זו ע"ב. בזוהר נוסף למיניה נזכר והוא מקשור לנידולות רשב"י כראש לצדיקים בן עוזן. ראו: זההר, ב, טו ע"א; זההר חדש, כי תבואה, צח ע"ב.

10 כך כתוב ברייטר: 'התהדרות דרך האמת ה' חמשה פעמים בעולם ואלה הם משה רבינו, רבי שמעון בן יוחאי, רבי יצחק לוריין, רבי

דבר מקובל הוא עתה בין כל ההוגים בספריו החסידות, בין אלה שהחסידות היא תורה חייהם, מאירה דרכיהם ונתבוחותיהם, בין אלה ההוגים בספריו החסידות לשם היסטוריה, בין אלה המרומים, משבחים ומפארים את החסידות, בין אלה המורדים ומשפילים אותה¹⁶ – שהנקודה העיקרית והתמציתית שבספריו מוהרין מברסלב היא – הצדיק. בשיטה זו אחזו גם הראש והראשון לחסידי ברסלב – רבינו נתן שטרנהארץ, האחד המפורסם שבטלמי הברסלבי, 'הירושע' שלו, כפי שרמו עליו הברסלבי בעצמו בתורה שלו על פסוק 'קרא את יהושע' [דברים לא];¹⁷ וביפויו מעשיות שלו, במעשה ברב ותלמיד, הוא קורא אותו בשם 'המאור הקטן', שעריך הוא לקבל אוור ושפע מאתה 'המאור הגדול'.¹⁸

ואנו כי מזו להחלטת, אחרי התעקשות מרובה והקשבה נcona בכל דרשו ודרוש מדרוש מוהרין, ובכל שיחה ושיחה שלו, שהנקודה העיקרית והתמציתית, שהיא ביחיד עם זה גם הנקודת הראשית והתכליתית בתורת הברסלבי, היא לא העדיק כי אם המשיח.¹⁹ העדיק תופס בווראי מקום גדול בכל תורתו, שיחותו וסיפוריו של הברסלבי, אבל גם העדיק עצמו, בכל רוממותו ותפארתו גאנונו, אינו בא אצלו אלא בשביל שהוא מעבר אל מלך המשיח. ואם הוא, הצדיק, הוא בבחינת 'עדיק האמת' או 'עדיק הדורות', הוא לא רק מעבר אל המשיח, כי אם דמות דיוקן, או יותר נכון, גילוי קדום, של המשיח עצמו. משה, רבינו שמูון בן יהאי, רבינו יצחק לורייא (האר"י), רבינו ישראל בעל שם טוב, רבינו נחמן בעצמו – אם תרצו הרי הם מישרים דרך למלך המשיח, אבל אם רוצים אתם, יכוליםים אתם לומר, שהם גילויים שונים של נשמה המשיח בעצמו,²⁰ המופיעה מתוקפה לתקופה, מאירה לארץ ולדרים עליה,

מערתת ומברחת, מלהתת ומקדשת, עד תום כל הערווף והבירור.²¹

התורה הראשונה שבליקוטי מוהרין²² מדברת על השכל האלוהי, שהוא בבחינת יעקב ('יעקבני וזה פעם') [בראשית כז, לו], תרגם אונקלוס – 'וחכמי'; והוא הוא הנוטן חן וחשבות, מעלה ויתרון, לעם ישראל, ושותו השכל האלוהי הוא גם השימוש האלוהית המוארה לעם ישראל בכל ארצות גלותו, בכל עניו ומרודו, בכל צרותיו ונדריו. ושהה במיורה שהיורדי 'מסתכל בהשכל שיש בכל דבריו',²³ והוא העשיה בבחינת לבנה המקבלת אויר מן השימוש האלוהית, הוא הולך ומתקרב ומקרב גם עמים אחרים אל הגאותה, ומכוון על ידי זה את ה'חמה' 'שבילוות זה', ה'חמה דקליפה', בבחינת 'וחפה הלבנה ובושה החמה כי מלך ה' צבאות' [ישעה כד, כד]. כשהתגלה מלכות שמי האמיתית התבוש המשמש של חוכמות מדומות ואושר מדומה.²⁴ בתורה הזאת אין דברים מפורשים על המשיח, אבל גם כאן, בתורה ראשונה זו, מדובר הרבה הרבה על ספרית המלכות, אשר עתה היא בתכלית השפלות ועל ידי התורה והתפילה, לא 'במצאות אנשים מלומדה', כי אם בדעת עמוקה, ברורה וצלולה, תedula, תedula, תתרומות ותתנער מעפר שפלותה.

בתורה השנייה של 'ליקוטי מוהרין',²⁵ הברסלבי מדבר בעicker רק על מלך המשיח וה'כיבושים אשר יכבוש'. עדין לשים לב זהה, שאצל הברסלבי מלך המשיח הוא תמיד לוחם וכובש, אלא שכלי זיין שלו, חרבו וקשתו, הם – התפילה. 'בחרכי ובקשת'
[בראשית מה, כב] – תרגם אונקלוס – 'בצלותי ובבעותי' [וישע' כתב – 'היא חכמתנו ותפלתו'].

בימינו אנו, בשנים של עמים כובשים בתותחים, אדי רעל, כדורי מוות, טנקים, אוירונים מעופפים ומשליכים פצעות, אין מי שיטים לב לכיבושים אלה שזכר רבינו נחמן, אבל אם נשוב דורות אחדים לפניינו, אם נשים לב, ביחיד עם זה, להרגשת אנשים מוחננים

בספר ליקוטי מוהרין מענן הצדיק עדין לכסוף למשיח', בתרום:
בנדר, שיח שרפוי קדרש, ג, עמי קפו, אות תע.

בדומה כתוב בריטר על י' נתן: 'האו נשמת משיח הקדמה לעולם והוא שורש נששות ישראל וכוח הכראה כולה בסוד כל העולם לא נברא אלא בשכל יצוות זה וצדיק יסוד עולם'. ראו: בריטר, חלקו הנקה, עמוד השבעי, אות א, אות יט; חזון, ביאור הליקוטים, עמ' תנב. על 'נשמת משה', ראו: פיקאוי, ההנאה החסידית, עמ' 18–22. השווא: הורוויץ, התקשרות לצדיק; אודסר, ישראל סבא, עמ' תחל-תלא.

אהרן ציטלין השמש מהמלים 'בין אלה המרומים' והלאה, שם.
ליקוטי מוהרין, קמא, תורה ו. ראו: ציטלין, ר' נחמן בראצלאווער,

עמ' 190–192. ר' נתן הוא שפרש באופן זה את התורה 'קראל יהושע', תורה שנאמורה בראש השנה הראשון שלו במחיצת רבו (תקס"ג). ראו: פיקאוי, ר' נתן מנמירות, עמ' 222, 226–225. כך גם פרשו כמה מחשובי חסידי ברסלב: נחמן מטשערין, פרפראות לחכמה, ח ע"א–ע"ב, לה ע"א, נג ע"א–נד ע"א; חזון, כובי א/or, חכמה ובינה, עמ' קפא-קכוב, בנדר, שיח שרפוי קדרש, ו, עמי קמח-קמפת; קרמר, באש וביבים, עמי סח-סט.

הכוונה למשחה מרוב ובן ייחיד, סיופרי מעשיות, מעשה ח, שבסופו כתוב: 'מי הוא [הבן ייחיד] בחינת מאור הקטן, והעדיק הנל הוא בחינת מאור הגדול. ואם הוא מתועדים ייחיד, היה בא משיח'.

בכיוון זה החל גם יוסף וייס במחקרים שנוטרו בעיון. ראו: זדרוף

בחושים רוחניים דקים מן הקיימים, ובזquot;ות הראות של צופים מרוחקים²⁷; אם נשים לב, למשל, למה שאמר החזה הגדול לעם הפולני, סלובצקי,²⁸ שככל המלחמות בין עמים געשים בעיקרים מעלה ומפרקן לעולם השפל (קרוב למאה²⁹ שנאמר בתלמודינו: «יהי רצון, שתשים שלום בפמליא של מעלה» – ברכות יז, ובפירוש רשי שם: 'בפמליא של מעלה – בחכורת שרי האומות, שבהשרים של מעלה יש תגר בינהם, תקף יש קטטה בין האומות'), נתקרב יותר ויותר אל השקפת רבינו נחמן, שהכיבושים הגשומים באים רק אחרי כיבושים רוחניים במקומות גבויים. הכיבושים ההם באים לעת קרצה או לעת ארוכה, בתור תכליות לעצם, או בתור אמצעים לתכליית גבואה מהם, לשם משפט, לשם תוכחה, או לשם עונש (גם רשות ליום דעת),³⁰ או לשלים לעם בגמולם בהמלा סאת רשות, ועוד ועוד.

ולפי שכיבושו של מלך המשיח הם הכיבושים האחרונים, החשbon האחרונים, היושר הגמור והמוחלט, זיכון, בירור וצروف אטרוגים, הם קשים ביותר, לפיו שלגנדים עמדים כוחות גודלים ואוימים של עמים חצפים ועיזים, מזינים מכף רגל ועד ראש, מלאים מרע גאוות, ויש בהם גם מתנשאים להעמיד חזון שווה של גאות האנושות בדרכים עקשנים ונלווהים, וביחד עם זה – בעורת חוכמות ומדעים רבים ותחכחות טכניות וברות, המסייעות להם.³¹

כל עיקר³² נסייתו של ה;brסלבי לארץ ישראל בנסיבות נפש שאין כמו, בעצם ימי מלחמות נפוליאון בארץות המזרחה, בעקבות התבערה של המלחמה, בלי שום ידיעה בשפות, בלי שום הכרת העולם, בלי שום יכולת ואפשרות להזרין ולהשתמש בעת הצורך בכל נשק גשמי בכדי להגן על החיים, בסכום כסף ולמצער מאר, שלא היה בו אלא בכדי להספיק בדוחק לנסעה מעירה קטנה שבפדוליה לעיר החוף אודיסאה, בלളות איש אחד, שלא ידע בהווית העולם אף אותו המעת שהברסלבי בעצמו הכיר בו מתווך 'סביר' ומותו אינטואיציה; עם 'שמש' כזה, אשר אף אם נכוון היה להפקי את חייו בשבייל כל אמר וציו של רבו, הנה לא יכול לעוזר לרבו במאהמה בכל עת צרה ומצוקה, כל אלה הנדרים והטלותים באו עם כל הסכנות אשר ריחפו על ראש הנושא זהה בכל שעה ושעה במשך שנה שלימה, הכל בא אך ורק לשם כיבוש הארץ.³³

לפי השקפותיו של רבינו נחמן יש לעמים המושלים עתה (כלומר: בימי) בארץ ישראל טענות ותביעות חזקות על ארצנו, מתוך שהם באים לפניו בסא דינו של הקב"ה בטענת חזקה: ומה אם התופס שרה של חברו רק שלוש שנים והוא מוחזק בה, התופש ארץ ממשך של קרוב לאלפיים שנה על אחת כמה וכמה, ומה אנו בני ישראל משוכבים על זה? תשובה לנו היא: התופס שדה של חברו ממשך שלוש שנים יש לו בה דין חזקה רק אז אם הנזול אינו מוחה, אבל אנו, בני ישראל, הרי לא חදלו למחות בתפקידנו שלוש פעמיים בכל יום ויום, בכל מין נוסחות וסוגנים, מיום שגילינו מארצנו ועד עתה. הרי צעקים אנו תמיד ומתתרמים לפני כל בא עולם על העול הנורא אשר נעשה לנו, ולא יתתרנו על הירושה אשר הורישנו אף לשעה קלה. העמים תופסים אפוא את ארצנו רק בגין, וכשתבוא עת פקודתם השב ישיבו את כל הקREN במלואו ושלם ישלמו بعد כל הפירות אשר אכלו במשך של קרוב לאלפיים שנה שלא דין.

ואולם מהחאה צדקה להיות היה, מהחאה אמיתית, מהחאה היוצאת עמוקKi הנפש, ולא נוסח ישן נושן ואמרה בעלמא, כי משפט זה, שישנו לישראל עם העמים הכבושים – לאלהים הוא, משפט גדול וארוך,用途 זה גם סבוך ומוסבך מאד – על ידי החטאים הרבים שהחטא ישראל לאלהינו, לעם ולא למלכות בית דוד, ועל ידי הקטרוגים הרבים של עמים רבים נגידו במשך אלף שנה. לפיך אין בכוחם של סתם תפילות להוציא את העושק מיד עושקו בכוח, ורק בשעה השועה לאלהים, כשהמהאה תמידית ונמרча, כשהיא בוקעת רקיעים, היא פועלת את פועלתה במשך של דורות.

וכשבאים הצדיקים הגדולים, וביחוד אלה הצדיקים שהם בבחינת גואלים, עליהם לא רק להתחנן, לזעוק ולשועע, כי אם גם לעשות איו פולה ממשית.

לפי המצב שבו נמצאה ארץ ישראל בימי רבינו נחמן, לפי חינוכו ולפי ההשפעות שקיבל מעת הסביבה הבעש"תית שבה חי, אי אפשר

31. יכבות את כל העולם ללא ירידת כדור נפץ אחר". ראו: בנדר, שיח שרפוי קדוש, ב, עמ' יז, אות סו.

32. אהרן ציטלן המשמש את המילים 'כל עיקר'. ראו: ציטלן, על גבול שני עולמות, עמ' 328.

33. אהרן ציטלן המשמש מילים 'כל אלה' ואילך, וכתב: 'הנסייה הואת לא באה אלה לשם כיבוש רוחני של הארץ', שם. ברוח דומה

26. אהרן ציטלן שינה וכתב: 'בימיינו, כשהעמים נלחמים וכובשים באלימות כל-הומות המשוכלים ביותר, מי בין לכיבושים אלה שהוכר ר' נחמן?'. ראו: ציטלן, על גבול שני עולמות, עמ' 328.

27. אהרן ציטלן המשמש את השם וכתב: 'נשים לב להרגשת אנשים שהיו מחוננים בחושים רוחניים רקסם מן הדרק והבינוי', שם.

28. אהרן ציטלן המשמש את המילים 'קרוב למה', שם.

היה לו לעשות פעולה אחרת של כיבוש בלתי אם לנסוע לארץ ישראל, לעורך שם את טענותיו-תבונתו, שועותו-מחאותו, קשתות-בקשתו, מלחמות-תפילהתו.

(36)

עם כל זאת ישן ידים מוכחות, שרחפו לפני עיני רוחו של הברסלבי גם צורות אחרות של כיבוש, צורות יותר ארכזיות, יותר מדיניות-מוחשיות. אם נצרכ' אחד לאחד: את הערכה הגדולה שבה העירין רבי נחמן את נפוליאון עד שחשב אותו למלך לפי עיקר שורש נשמהתו, לתופס מלוכה לפי צו ואומר של הקב"ה, אף שנולד במחשבה של אנשים פשוטים,³³ אם נצרכ' קווים שונים מן המלך והגיבור שבמעשה ב'בעל תפילה',³⁴ ודברים אחרים של רבי נחמן על גודל ערכה של גבורת הלב,³⁵ ונזכר את ההבטחות שהבטיח נפוליאון ליהודי ארץ ישראל ונשס לב למספר ב'שבחי הבעש"ט', שבודאי ידע אותן (לפי שהוא האמין בנסיבותיו של אותו ספר, כנראה בדברי רבי נתן ב'ליקוטי הלכות' שלו, וتابע את עלבונו מן הבזים לו ולועגיהם לו),³⁶ שראתה הבعش"ט בחזינו את רבי עקיבא, נשא כליו של בר כוכבא, לבוש הוא;³⁷ אם נזכר עוד את דברי רבי נחמן עימנו בתורה הנפלאה: 'תשעה תיקוניין Kirin' אתמסרא לדיקנא', על בעל הדיקנא, הצעיק הנואל, שעריך הוא לפחות לפעם לקל כל כוח החרב מיד אדרום³⁸ – אם נחרור לתוכה המני' הנפשי הפנימי של חזאי דיבורים ורומיים אלה, נהיה קרוביים מאד לאמת, אם נאמר שלפעמים חשב רבי נחמן גם מען' מחשבות, שקוראים להם הימים ציוויליזציות ואולי, גם רבויוניסטיות מקסימלייטיות,³⁹ אף שגם אז לא העלה על דעתו, שאפשר לה למלאות ישראל, בלי מלכות שדי', וגם אז לא חדר מלאהamin, שעיקר הגאולה יבוא סוף כל סוף רק על ידי חרבות-תפילהתו של מלך המשיח, ועל ידי התהדרשות העולם בכוח שהוא למעלה מן הטבע.

ג. אמונה, תפילה, ארץ ישראל

'עיקר כל' זינו של המשיח' – אומר הברסלבי, בתורה השנייה שבליקוטי מוהר"ן – 'יכול המלחמות שיעשה וכל היכובשים שכובשו, הכל רק בכוח התפילה'.⁴⁰ אבל מדווק רק בכוח התפילה? מדווק לא בכוח התורה? מדווק לא בכוחן של שאר מצות מלבדי התפילה?⁴¹ תשובה לשאלת זו המתעוררת מלאיה אנו מוצאים ב'תורת' אחרות שבליקוטי מוהר"ן. מותק בירורו של עיקר עניין התפילה לפי רבי נחמן נשכיל ונבין את פעולתה של התפילה, ומותק השכלה והבנה זו נעה ונגע אל ההכרה הברסלבית, שמהותה של התפילה ומהותו של המשיח מתחדדים ומתלבדים יחד ברכיו עלין כלל-עולם, או מעלה-עולם. או, בסגנון יותר מסתורי – התפילה ומשיח היינו הר' – 'תפילה לעני כי יעופף', 'יאני תפילה'. תפילה-שכינה. תפילה-מטרוניתא. תפילה-דיבור. תפילה-מלכות.

ראו: פ'יקא', חסירות ברסלב, עמ' 129-131. יש לעין ספר שבחי הבעש"ט הודפס לראשונה בשנת תקע"ה, לאחר מות ר' נחמן.

ראו: רובייטני, שבחי הבעש"ט, עמ' 255: 'וראית שחתנא ר' עקיבא' עומד על המשמר במלבושים אדום ורומה בידיו, והוסיף אהרן ציטלין: 'לבוש במדוי איש-עבא, במערה של דוד המלך'. ראו: ציטלין, על גבול שני עולמות, עמ' 330.

לקוטי מוהר"ן, קמא, תורה ב. אהרן ציטלין השם את המילים 'שקוראים להם הים', 'וואלו גם רבויוניסטיות-מקסימלייטיות'. ראו: ציטלין, על גבול שני עולמות, עמ' 330.

לקוטי מוהר"ן, קמא, תורה ב. השוו לדברי ר' נתן: 'התפלה הוא בח' מלבות משיח', ר' נתן מנמרוב, ספר תורה נתן, עמ' כב; ואת כל ביאורי תורה זו, שם, עמ' בג-גד. ראו הרקע לאמרית התורה; כוכב לב, טובות וכורנות, עמ' קג-קד. השוו לדברי נחמן מטשערין, פרפראות לחכמה, ג' ע"ב – יד ע"א, חוץ, ביאור הליקוטים, עמ' קפט-קע; ציריך הכהן מלובלין, דרך הצעיק, עמ' פט, אות קמג.

אהרן ציטלין החסר את המילים 'מלבדי התפילה'. ראו: ציטלין, נב. יבון, שם ומלבדו, עמ' 220.

33 עיין סייפורו 'מעשה בגין מלך ובן שפה שנחלף' ועיין חי מוהר"ן;

כיצד החל רבי נחמן לספר את הסיפור האמור [העתרת ציטלין]. הכוונה ל'מעשה בגין מלך ובן שפה שנחלף', סיורי מעשיות, מעשה יא. על הקשר לנפוליאון רמו ר' נחמן, כפי שמספר ר' נתן:

37 'במוציאי שבת פרשת נח שנת תק"ע [...] וקריא אותנו שנכנסו אליו. ונכנסנו אליו, אני וחבירי נפתלים, וזו לספר חזרות, כדרכו שהיא שואל לספר לו חזרות דיקא. וספר לו רבי נפתלי, מה ששמע או מעין מלחתם צרפת. שהיה באזון העתים. ואנו, 38 באזונה השיחה, היינו מתפלאים ומתמימים על גודל התנשאות שנתנשא כל כך פתאום, כי היה בתחילת עבד פשוט ונעשה כסוס, ודברינו עמו או מעין זה, ענה ואמר: מי יודע איזה נשמה יש לו, כי יכול להיות שנחלף, כי כן בהיכל התמורות נתחלפן לפחותות וככ', ואחר כך התחיל לספר, שכבר היה מעשה כזאת, שפעם אחת ילדה המלכה ובאותו העת וכי, וספר כל המעשה של הבן שנחלף'. ראו: חי מוהר"ן, א, סימן סא, שיחות השיכות לסיפור מעשיות.

34 'מעשה מבעל תפילה', סיורי מעשיות, מעשה יב.

35 ליקוטי מוהר"ן. קמא. תורה רמת.

לה'αι סטרא וליה'αι סטרא, קדין אפיק מ"ס, גטיל חד לה'αι סטרא וחד לה'αι סטרא, אשתקלים שמא קדישא ואתעכיד אלהים, וגם בן שמא (דף ע"א) דאברהם, בד אשתקלים דא אשתקלים דא.

(ויש אומרים גנטל גדרשא בריך הוא מי ושי באלה ואתעכיד אליהים, גנטל גדרשא בריך הוא מה ושי באבר ואתעכיד אברהם. ומלה חד לחששים שעורי בינה, ואית בה יוזד את קדרמה דשמא קדישא, ומלה מ"י רומז לכניגא דשמא קדישא, ואית ביה את פניניא דשמא קדישא יהוה, כמה דאת לכניגא דשמא אשרי העם שפכה לו וגומר, (אייך כו ז) תולח ארץ על בל מ"ה, וכדין אתקימיו פון עולם, בירוד עלמא דתמי, ובב"א עלמא דא, קלומר בם"י ברא עולם הקא, ובב"ה ברא עולם הקה, וזה הוא רמז עילא ומקה).

מתוך מדבר

סמכלו סמ"ד עס פמ"ג, ונלמו האמור לה'αι סטרא נלד זה שפיקוד לדגון שביעין, ולה'αι סטרא נלד וס פיקוד לדגון שבתמל, ומפלטס בדין אפיק מ"ס לו מהתכלנות סיטיל יהה חום מ"ס כפולא, לפי טמות מ"ס טה ניקות, ושינו מ' דמ"ס ו' דמ"ז, ולו צטעל חד לה'αι סטרא נקעה ונמסכה מ' מהת ליקוד לדגון שביעין, וחד לה'αι סטרא ומ' מהת ליקוד לדגון שביעין, וחד לה'αι אלח"ם נלט ס פיקוד תלמיד שבתמל, ועל ידי וס אשתקלים שמא קדישא ואתעכיד אלח"ם נלט ס פיקוד תלמיד חומיות הל"ס וחות ינ"ל, ועם טמאנת גס חום ס' נלט ס פיקוד תלמיד חומיות הל"ס מקוד הגנות, וגם בן נלט שמא (דף ד ע"א) דאברהם כי כל ציו פיקוד לדגון חומיות הל"ס וחות ס', נלט ס פיקוד תלמיד נקוד האקליס, ומפיק בד אשתקלים דא נטנאל ס פיקוד תלמיד ענשו כלה. (עמ"ר)

שטען סומ"ג נטה"ס מנוח, ועם כל זו נפרנסו צ"ע

ויש אומרים גנטל גדרשא בריך הוא מי' אל סכיה ושי באלה' והסני מון סיקוד דמתינה, ואתעכיד אלהים, גנטל גדרשא בריך הוא פ"ה ס' ה'ג' ושי באבר' והסני ליוק דיס"מ, ואתעכיד אברהם ועטס ס פ' גדרה, ומלה מ"י רומז לחששים שעורי ביה, ואית בה יוזד את קדראה דשמא קדישא, ומלה פ"ה רומז לכניגא דשמא קדישא ס פ' קוו"ס ולפל"ז טעה מ'ה, ואית ביה את פניניא דשמא קדישא יהוה, כמה דאת אפיק אשתי העם שפכה לו וגומר כי חומיות כ"ס צל סכל"ס עולס מ'ה, וארליינו טעס זה ס' מלקיין, וכן תולח ארץ על בל מ"ה חמימות וקיטס סמלין קו' נלי נלט ס' מ'ה, וכדין אתקימיו תרין על פון עולם ומו' נקיינו צי שלומת מפקט בירוי'ך עלמא זתמי' חומת' דמ"י נלי עולס ס' נטה'ס, ובב"א ובב"ה טה סכל'ם ברא עולם קהה, וזה הוא רמז עולם ס' נטה'ס רומו מעלה על סכיה, וועל ס' נטה'ס רומו מעלה על סמלכום).

ובדין עביד חולדות, ונפק שמא שלים, מה דלא היה קדם דנא, הרא הוא דכתיב אלה חולדות השמים והאוויר בהבראם, כלחו בו פלין עד דאתהרי שםיה דאברהם, פון דاشתקלים שמא דא דאברהם, שמא קדישא אשתקלים, הרא הוא דכתיב ביטום עשות יהוה אלהים. שמא קדישא אשתקלים, ארץ ושמיים.

(38)

אשתקה רבי חייא באראען ונשך לעפרא, ובכח ואמר עפרא עפרא
במה את קשי קדרל, בפה את בחציפו, דכל מתחמד' עינא
יתבלון בך, כל עמודי נהוריין דעלמא תיכול ותידוק, בפה את חזיפה,
בווצינא קדישא דהוה נהיר עלמא שליטה רברבא ממנה, דזוכותה
מקיים עלמא אתקבלי בך, רבי שמעון נהיר דבוצינא נהיר דעלמיין.

מתוך מדבר

ובדין ומו' כטמכו סמו סל הנכס, עביד תזקdot מה עס מולדות למ' שטמים
ווארן, ונפק שמא שדים וויל סט סטס סטום קו"ס מל"י, מה ד'א
הוה קדרם דנא מס סל טה לא, הרא הוא דכתיב וזו סכמונה אהה
תזקdot השמים והאוויר בהבראם ומפלט צחחו הו פלין על ס' מולדות סי
מולו, עד דאתהרי שםיה דאברהם עד טגנו סמו סל הנכס כ"ל, בינו
דאשתקים שמא דא דאברהם כו' נטנס סמו סל הנכס, מה גס שמא קדישא
דאשתקים טס קדוש טל מ'ס נטנס, הרא הוא דכתיב וס סכמונה קיום עשות
יהו"ה אלהים ארין ושמאים.

אשתקה רבי חייא באראען השחתה והחפשט רבי חייא על הארץ על קברו של רבי
שמעון, ונשך לעפרא ונשך את עפר קברו, ובכח ואמר, עפרא עפרא
במה את קשי קדרל עפר עפר כמה קשה עורף את, בפה את בחציפו דכל מתחמד'
ענאה יתבלון בך כמה את בחזיפות של מחמדינו העין נשחתים בך, כל עמודי
נהוריין דעלמא תיכול ותידוק את כל החזקים שהם עמודי העולם תאכל ותשחק,
בפה את חזיפה כמה את הצופה עד כדי כך כי בווצינא קדישא דהוה נהיר
עלמא המאור הקורוש שהוא רבי שמעון שבחרתו היה מקרים ומאר את העולם עד
שלא נאותה קשת בימי, שליטה רברבא ממנה שהיה שליט ומונגה בעליונות
ווחותונים, דזוכותה מקיים עלמא שוכת תורתו מקימת את העולם, אתקבלי בך גם
הוא מת ונכבר ונחלבה בך, אחר כך דבר רבי חייא לנכח רבי שמעון ואמר רבי
שמעון נהיר דבוצינא נהיר דעלמיין רבי שמעון שאתה אוור המאור ואור כל

ברכbin עלאין, וסליקו עליהו רבי שמעון ורבי אלעזר בריה, וסליקו למתיבתא דרכיעא, וכל אלין גדרין הו מחייבן להו, חמא דמתיבדין ומתחדשן בזיזון, ונחריו יתיר מנהורא דזיזא דשם שא.

פתח רבי שמעון ואמר ייעול רבי חייא, וליחמי בכמה דזמין גרשא בריך הוא לחרטא אנטוי צדיקין לזמן דתני, זפאה אליו מאן עישאל הכא בלא כסופא, זפאה מאן דקאים בהחוא עלמא בעמודרא פקייד בבלא, וחמא דהנה עאל, והוה קם רבי אלעוזר ושאר עמודאין דיתיבין פמן, והוא היה בסוף, ואשਮיט גרמיה וועל ויתיב לוגלו

אתוק מדבר

משמעותו ואת רבי אלעוז להעלותם ממדרגה למדרגה, וסליקו עלייהו רבי שמעון ורבי אלעוז ביריה ועלו עליהם רבי שמעון ורבי אלעוז בנו, וסליקו **למתיבטה דרכיעא** שעלו בישיבה של הרקיע, הוא הגן עדן של מעלה מקום מושב הרוחות, ור"ל שעלה בחינת הנפש שלהם להתחבר ברוחם שבגן עדן העליון להאריך ממנה, וכל אלין גראפין, והוא מחהפנן להו וכל אלו המלאכים בעלי נפשם, היו מחייבים לרבי שמעון ולרב אלעוז להחזירם למקוםם, **חמא דמתהדרין** ראה שחזרו למקוםם, **ומתקדשן ביזוון** ונחדרשו בזיוון ואורות, לפי شبישיבה שברקיע נתחדרשו כמה החדשוי תורה, لكن **ונחרבו נטיר** מג'זרא דזיוון דמשמא פניהם היו מאירות יותר מאור זיו המשם. (**למ"ק ויל"ג ומפלסיט**)

קצתה רבי שמעון ואמר, ייעול רבי חייא יכנס ויבא רבי חייא, וליחסמי בכמה קומין גדרשא בריך הוא לחדתא אונפי צדיקין לאמנא דאתה ויראה בכמה אוורות עתידי הקב"ה לחדר פניהם של הצדיקים לעתיד לבוא, כי כמו שם היו מחדשים פנים הרoba בתורה כל يوم ויום, כך הקב"ה יחדש אוור פניהם בגין עدن בכל יום מדה כנוגד מדה. זכהה איהו מאן דעאל הכא בלא כסופא אשרי מי שבא לכאנ ואינו עריך להתבונש בפני חבריו, כי לא חסר לו תורה ומעשים הגונים ואינו נוכה מהופתו של חבריו, וזכהה מאן דקאים בההוא עולם עולםך פקי"פ בכלאי אשרי מי שעומד בעולם החthon כעומו חזק, ללחות עם ימץ' הרע בכל התגברותו, אי נמי, שהוא כעומו חזק להגן על דורו, וקמא וראה רבי חייא את עצמו. דהוה עאל שהיה נכס בשבתו של רבי שמעון, והוה קם רבי אלעוז ושאר עמדויין דיתביון תפן ורביכאל עוזר ושאר הצדיקים عمורי העולם שישבו שם, כמו לכבודו של רבי חייא, והוה הנה בסיפר והוא היה מתבונש בפני הצדיקים מפני הכבוד שהלכו לו, ואשmeta גראמיה וברשיותו רברגיא אח עצמן. ועל ויתיב לרגליו הרבי שמעון ונכנס והתיישב לרגליך

אנת בְּלִי בַּעֲפָרָא, וְאַנְתָּךְ קַיִם וּנְהַגֵּעַ עַלְמָא. אַשְׁתּוֹמָם רְגַעָּא חֶרְאָא וְאָמָרָא,
עַפְרָא עַפְרָא לֹא תַּהֲגָאָי, דְלָא יַתְּמַשְׁרוֹן בְּקָבָעָמִידָן דַּעַלְמָא, דְהָא רְבִי
שְׁמַעַן לֹא אַחֲבֵלְיָה.

גָּם רַבִּי חִיאָה וְהַהוּ בְּכִי, אֹזֶל וְרַבִּי יוֹסֵי עֲמִיה, מַהְהוּא יוֹמָא אֲתַעֲנֵי אַרְבָּעִין יוֹמָן לְמַחְמֵי לְרַבִּי שְׁמֻעוֹן, אָמְרוּ לֵיהּ לִיתּ אַנְתּ רְשָׁא לְמַחְמֵי לֵיהּ, בְּכָה וְאֲתַעֲנֵי אַרְבָּעִין יוֹמָן אַחֲרִינִין, אֲחַזְיוֹא לֵיהּ בְּחַזְוֹ�וָא לְרַבִּי שְׁמֻעוֹן וְרַבִּי אַלְעָזָר בְּרִיהָ, דְּהָוּ לְעָאן בְּמַלְחָ דָא דָא מַר רַבִּי יוֹסֵי, וְהַהוּ בְּמַה אַלְפִין צִוִּיתָן לְמַלְולִיהָ, אֲדַהְכִי חַמָּא בְּמַה גַּדְפִּין

ויתוק מדבר

הנזכר במס' שבת (ד"ג קמ"ע), שלא שلط ב' רבכון. (למי'ך ולמי'ג)

ר' מישך ואמר כי קם רבי חייא והנה בכי קם רבי חייא מעל הארץ והוא בוכה על רבי שמעון שכבר מת, אזול, ורבי יוסי עמיה הילך רבי חייא לדרכו ורבי יוסי חייה הולך עמו, מההוא יומא אתענין ארבעען יומין מאותו היום התענה רבי חייא ארבעים וום, ונגד מה שכחוב במשה (דברים ט ע) "ואשב בהר ארבעים יום וארבעים לילה לחום לא אכלי ומים לא שתתייה",oso נסוך סטפונא טגינס טגיון קו"ס קמומה, למחייב לרבី שקעון שיראה וותגלת אליו רבי שמעון בהקץ או בחלום, אמרו ליה זו ושמיים, לית אנט ומ שאי למחייב ליה אין לך רשות לדאות, כי עדין אין לך זכות לראותו, בכה ואתענין ארבעען יומין אחריבין בכבה והתענה עוד ארבעים ימים אחרים, חמוץיאו ליה בחזואה לרבី שמעון ורבី אלעזר בריה זו הראו לו במראה חזין את רבי שמעון ורבី אלעזר בנו על ד כבром, בסוד הנפשות שבעולם הזה השוכנת על הקבר, חמוץו לעאן במלחה דא דאמר רבי יוסי וראה שהיו עוסקים באותו הסוד שאמור רבי יוסי לעיל, והבו בקה אלפין היו כמה אלף נשמות הצדיקים, צייתין למלויליה וומעדים ומאזינים לתורתו, ארתק כי חמא בפה גדרין ורבנן עלאין בין כך ראה באחותו חמוץין כמה מלכים גדולים ועלונים בעלי נפoms שכאו, כדי להרכיב עליהם את רבי

ק

ביהו וישראל בצלות אין כמ' בכם להללו אח השכינה אל
בעל, וזה פגין שכירות כלוקט.

אל אחד ייחיד ומיחיד אם עוננו ענו לנו ה', עשה למינו שמה שהרי ישראלי
בגלוותם שפורים ולא מין (שרכין סת א), שעליו אמרו שפורה אסור
להתפלל (שרכין סד), זאת היא שכינה⁸⁷, תפללה למשה, וכך תפלתם איננה עליה
לפניה, ונורי השכינה מתחאה לעלות אליה אין כה בישראל לעלות [להעלות]
אותה, וה' עשה למען שמה שהיא השכינה הקדושה שם ותעללה אותה בשמה
הקדוש יוד הא זאו הא, [בכיפוריא] ומ'ה תעשה לשכה בגרול יוחש א טי,
במ"ה¹²⁵ וזה, שהוא חותם שללה, שמקבשת השכינה הקדשה לוניה, שמי
בחותם על רבך וזה חותם אמת, ואמת ה' לעולמים⁸⁸ שהיא השכינה בו תקש
אותה על לבך, ובך יהו ישראל נקשרים עפה לעלות אחריה שהרי היא אם
רִמְמָנִית שaina עזיבת את בניה, ואו ידר ברום מעד אביה עליה עליהם

(סרג)

שנאמר בו ונכח עליו רוחה ישבעה א, וזה הרוח ישביר מלהם השברות,
ועלוי אמור יין קשה... רוח מפינו שעזב בך אי, ומכל שנון שם שפורים
ולא מין, אלא כמי נשפש שנשפה קרה עליהם ולב ירע מרת נפשו (משל י, י),
זה הלב של¹²⁶ יודע ונrai מרת נפשו, זאת תהה¹²⁷ שנאמר בה אלה קשת
רוח א נכי שמו א, טה, קשת רוח דיא תפה מרות הזה, וכן ושלר לא שתי
אלא וריא מרת נפש שמרא א, ט, וכן ישראל שפורים ולא מין וארכים לישב
דעטם בה הרוח. רבון כל הדולמים לב יודע מרת נפשו ונrai, ונרי אףה
ירע המיריות שנמרמים הרושים לשכינת הקדושה שנארן ונקררו את
חיהם בעבורה קשה שעמו א, יט, בכמה עבורה קשה בעצים ובאננים שפערו
תיהם וראי שהיא השכינה הנוגנת קיים ומים לכל מעשיהם שעוזים ויה
קרו רשותהך וסוטו קשה (ופחים לא), שהשכינה הקדושה היא אלה וראת
ה' שנאמר בה יראת ה' מהורה עומרת לעוד (טלילים ט, י), אבל בסוף מדרגותיה
מצד חוץ, שם הקשי נמצוא ויקררו את תיהם, ואל על פי שם הוא מושל
וראי שנאמר ולכיתו בכל משלחה (טלילים ג, ט), ועם כל זה הרושים האלה
חושכים מחשבות רעות עלייך, עד כתמי אליהם יתגר אן אין אוב שכך לא צח
טלילים ע, ותני הנטש זאת מקונה לך שנאמר בה קווייה ה' קונה נפשו ותלים
כל, ט, שתגלה אמתך ליה אותה שהיא מושלה על הכל, קנא לשקה גנא לאמרת
קרש ורדו כי אתה ה' לבך עליון על כל הארץ (טלילים גג, ט), **ליישועתך**
קיורי ה'.

* קא

פַּטְלִין אֲוֹרְיוֹתָא עֲפֵי בְּגָנָה וְאַסְתָּחִית שְׁלָטָסֶם אַפְּצָעָלְשָׁנִית
רַיִן אֲוֹרְיוֹתָא לְהַתְּבִּקְתָּה דְּאַטְּשָׁכִינָה עַל יְדֵיכֶם. אַטְּלָעָקְתָּא
וְשִׁשָּׁא נְשַׁקְשָׁו וְרַוְעוֹת גְּנָאָר עַל דְּשִׁיטָה כִּיחַד אֲוֹרְיוֹתָא עֲפֵי
סְפָרִים תְּבִרֵה שְׁאָרָא טְאַל אַיִן כִּסְכָּר עַקְרָבֶל כִּדְאַל לְזַקְנָה
בְּעַלְפָלִין אֲוֹרְיוֹתָא שם עַטְפָּה.

אל אחד ייחיד ומיחיד הרי אבראה עצה מבנים נסרכה חבקתם ירפייה טט,
ט, שבו ותקמת סופרים מסרחה נטירין צי, בנון וסירה קעדר

(סרג)

(שמות כו. יט), שהוא זכר שאינו אזכיר כל כך אלא הוספה לבה, שבזמןו אשר ת"ח (מלמדי חכמים) היה משתרלים ברזין ואורייתא שהוא חכמה שנאמר בו כי ה' יתמן חכמה, פשוט ב. ה, ופסק של התורה כי זו ריקם בכמה פלפול וסבירא שהוא "קשה ותכו" שמדובר עשו ושמעה¹²⁸, וזה עוקר דברים יוטחן זו בזו (פירושיו כה, א), בסבירה, שבזה היו מכיניעים אלה הקפלות הסובבבים לתורה ואו כי משיגים תורת אמת, ובשעה שהו עסוקים בו בפיה אורות עליונים כי ממשיכים למטה, שאמרו על יונתן בז' איזאל בשעה שהה עסוק בתורה כל עוזר¹²⁹ שהה פרוח עלייו היה נשך (סחה כת), וזה בזמנו שהה עסוק ברזין ואורייתא ונאי, וזה כי מתקבלים בשכינה הקרויה ברבקות גמור, ועטה חכמת סופרים תפרא שחרי רזין ואורייתא הם מ胎לים לפשט התורה והפשט הוא העקר גסירה חכמתם ונאי, וזה חכמה, חכמת האמת, תורה תורה אמת שם אין מחלוקת אלא תורה ה' תקימה (תהלים יט, ח¹³⁰, וכ"ב [וילך בד] לפה אלא אבראה עזה¹³¹ מבנים, שהתורה נשמקה מישראל כ"ב (כל בד) עד שאין יותר יפה ושבה התורה שנאמר בה זקרה היא מפנינים (משל ג, ט) וזה תזכיר לא נרא להם מפה עגנים וחושכים ומחותן ביריל שמאפסיק בינייהם ואחד בדור להעברים בכמה פלפול וסבירא להבנם לפניהם. רבון כל העולים תרי תפנו אין יונטו לעבריך וסמות ה, טו), שהוא הפשט¹³² כמו שאירא שחרי אם הרשונים בני אדים אלו בטעורים (שחת קב, ד), ולבני אומות לו עשו (שמות ה, טו), וזה לבון הולך¹³³ מ cedar אמר וזה שמעתה אלילא דהלהבתא (סוטה ג, ב), ונאי אין בנו כה לבקע בחושים האלה לבנות תורה אמת, והנה עבריך אפיקים ונאי, וזה מפה אשר לא בתוכה בתורה ורבוט כה, שאירורו¹³⁴ זה מיתת צדיקים שם צrisk וצוק שנטולקו מישראל שמאדר שלם פלפול וסבירא שהו עוקרים הרים וטוהנים וזה פודהרין כה, וזה חבור קו"ש [קדשא בריך הוא ושכינתי]¹³⁵ ומשם נתלה בימיית ה' ק"ש זכרשא בריך הוא ושכינתי אב¹³⁶, ואנחנו לא גבע מה נעשה כי עליה עינינו לקוות רק לך שאטה תבהע בתורה החושים האלה בכח

כב

בגפו שליטה הור שגראה שהקב"ה מסביר עצמו משיכתך.
השכינה ארוכה שסירה פגני לילית שלה קזרית ל. ואולם
בם אפרה שסירה זו נקנית ל. לא נקשת לה רוחה אלא שסירה
אבל בזמנו שליטה הגואה השכינה עלה בצעת ובגוי ווי נקצת
לה רוחה.

אל אחד ייחיד ומיחיד א'תיה ס'pter לי' פ'אך¹³⁷ תצרני (תהלים ל. ז, ונאי,
שנאי) בזמנו שאטה מסתר עצמה משכנתה הקדושה ברי'
שסירה ברולה ארך מן המצר שהיאليلת שפה רעה שהיא מצרנית¹³⁸,
ביה מן המצר קראיתי זיה (תהלים קת, ת), ומוי הוא השומר אלא שם יה ונאי
אםאו עלאה שופר וישראל, קראיתי זיה ונאי, ועם כל זה בפה כער ורתק יש
לה שחרי האורות אינם מתגלים עליה אלא דיה לצרה בשעתה (ברכו ט. ב)
שנאמר שנון וסמה וישנו נסוי גנו ואנקה ישעה א. זי, בזמו שגוט גנו
ואנקה¹³⁹ לגמורי או שסמה נמצאת ומגעת אל השכינה בלי הספר עוד,
שנון וסמה ישינו ונאי, ואיקתי מגיע אליה אלא בזמו שפתגלה נצח שבו
ונם נצח ישראל לא ישקר (שטרוא ט, בט), שמאדר הור כל הימים דזה איבא א. זי,
שהוא מאדר תה ותעה בגדתה עיקרה טו, אבל מאדר נצח וגיא שבה
השכינה עליה בנצחון ובגאות, ימון מקרא (סוטה מ. א), מאדר נצח ונאי שבה
בל העולים עד מה ד' מסתר לצחiqu ותליים ט. מ), שגוטו שהוא נסיר
שקר שולט, אבל נצח בו נצח ישראל לא ישקר ואמת מתגלה ואו השכינה
יש לה כה להלחים נגיד כל איזה, ולטול גם נקמות מהם וקמי ה' ויחלפו כה
(ישעה מ. לא), בקווים של ישראל שפכניםים לכח זה שהוא שבט מושל בכו

ובעל חכמה לאצורי עתום א', כוונה ה' באפק להנעם מן הס"מ הרשע להשיב אבראה לבعلיה, ומיד ישמח משה במתנות חילקו יופי פהט שפטה, שorthy של שבטו, שהרי בפניהם הפלות בפה עוני הנה אכזר שגאנמר ענייטי בזום נפשי (תהלים לה, י), שהוא עוני תורה, באזתו הזמן ישמח משה במתנות חילקו, שהרי ותפלתי על חיקוי תשוב (שם), שתחזור אבראה לבעליה, ומיד יתגלה התורה שהיא תורה אמת תורה משה בקווים של ישראאל, בהם והוא ה' יחליפו פה ישעה מ', לא, שהיא תורה "תקמה", "כח מה", שנאמר בו מה שמו ומה שם בנו (משל ל, ד), תגלה אמתך וזהר עניינו בתרתך, אף ארוח משפטיך ה' קונווך לשמק ולזרקה פטאות נפש ישעה מ', ח, ליישועתך קויתך.

* קנה

חפהךך לעונר רבעים כל השכינה שגאל כהה גמלות נפר
ונמו לשפהה געת וביותר בפנו עזקהךך שאשא שפמ איז גה
ללייה

אל אחד ייחיד ומיחד שפחנו כי מות עינינו שנות ראיינו רעה, (תהלים א, טו), שהרי בזמנו שנות שילטה לשפהה רעה שתירש בכרעה, פשלי ל, וכח השכינה הקורשה, שבה כל שמה ישבה באולםנה באבלותה, שנאמר איכה ישבה בדור היותה באולםנה (איכה א), ונאמר בה ערבה כל שמה יעשה כה, וא, שהשכינה היא שמה שהריה היא חמתת הרים וגדריך שמתה בדורו, ונמו ששליטה נתגה לשפהה רעה נאמר ונרגן מפידי אלו פשלי ה, וח, ונמו ששליטה נתגה לשפהה יעשה כה, וא, וזה ערבות ברע, שבדע פשלי ט, כה, ערבה כל שמה יעשה כה, וא, וזה ערבות ברע, שבדע מפידי בינייהם, ואותו היבן גאנמר בטליה נגנות וויאר מר לה איכה א, י, מפידי בינייהם, והיא לילית שפהה רעה גורם מר לה שנאמר בה וויאר את מיהם (שמות א, י), וכמו שהיא גורמות לה מורות בך היא שמה, שנאמר בה אוביה שלו שבור על משפטה (איכה א), שהרי נאמר אמלאה התרקה יוקיאל

(קמא)

42

שההפלל לפניה, ועם כל זה הקברת אותו בארץ ציה שנאמר בו ונקבר אותו בני הארץ מואב/mol בית פעור (בראים לד, י, והרי הנה ראי לשקרו עם הפללה שלו שנאמר בו זקי יהוה לבתו (בראים כד, ח, זו בירת המקדש, וער עתה הוא הולך וסובב בעניין זכה לבנים לא-ארץ לשמה עם אשתו בצריתו, וער עתה הוא הולך וסובב בעניין המזרע על הפלחים (בראים כרכ' ט, א), שנאמר בו סבב הלהך חרוץ (תהלים א, י), זה רוחו של משה שהולך וסובב במקומם שבعل תורה נמצאים (שם) למצוות השכינה שם, שנאמר בו אוכיה נא ואסוכבה בעיר בשוקים וברחובות (שהesh ג, כ), שם והולכת נמצאתה שאומר בו בראש הומיות תקרה (פסלי א, כא), ועם כל זה נאמר בקשתיו ולא מצאתיו (שהesh ג, ג, שהרי אין השכינה שורה אלא במי שפטה עצמו עלייה עPsi ברכות ט, ב, ומעתם הם שנמצאים כה, שהרי נאמר עליהם כל חסך רעבון לזרמייז עבדין (מקיזו ל, ונאמר עליהם אמר אבר חסיד מון הארץ (פיהה ג, ב), פסו אמונות מבני אדים (תהלים יב, ב, שיש להם אמונה זאת, שהרי איזון אדריך לנצל אמונה זאת מותה ביתו, והוא פרדיי קורי רבכיא (ללו קלט, ב, ועוד, טהור מפל פסלה, עבורה תפאה, ואו ימי אומן את הנפשה היא אספיר אספיר ב, א, שהרי כל זה אדריך בסיטות ובצער בדולין, שופט כל הארץ (רבאשת ית, ח, דין אמת, אפה שבתקבת בתורה אם חבול מחייב שלמת רעך עד בא המשמש תשיכנו לו שמו כב, כת), והרי חזך השם, כי בא המשם וראי, שהרי חכמה נסתלקה מישראל שהיה מאיר לישראל בשמש, והרי הס"מ ה"ש שעבילה השמלה הזאת שהיא בלהו שלו, והרי אין לו כסות אחרית שהיא בת יתרה, ונאמר בה כי היא בסוטה לבה היא שמלתו לעוזו בפה ישבב שמו כב, ועוד היא בגרע (שמות כא, י, והרי ס"מ הרשע איןו רזה ערינו להשבר לו, והרי הוא צוק אליך בכופה הפלות שנאמר בו ויצעק משה אל ח' (שמות ח, ח, ואדריך שתשמע עצתו שהריה אפה חנו וכו' בתבנת בתרתך ושמעתך כי חנו אמי (שמות כב, י), ועוד היא אבראה שלו שאבר מפונ, ומצתה, שהרי וחדר שלך אינו מתרפרש לעולם, ומלא בתבנת בתרתך והיה עמק עד ריש אחריך (בראים בכ, ב) והרי הוא דורש אותה ובקבש אותה, אל קנווא ונעם וכו'

(קכ)

באים תכופות זו לזו, ועם כל זה אינה יכולה להיות ילד בעבור שאון לה כה, שנאמר בה וילכו בלא כה לפני רךיך איכה א.ו, עיניינו תלויות אליך שנאמר אשא עני אל החרדים מפני בכע עזורי מהלכים קא.ו, שכן מפתח של היהת ושל תהית הפתחים הם ביריה משאיה ב.ב, אתה שנאמר בה ברודן ורב כה (תהלים קמ.ח), מן כה לאיליה אהובה שלך שנאמר בה נוער כה וילאיו אונים עצמה ירביה ישעה מ.ט) שהרי עיניה קליות אליך שנאמר בה קנייטי האיליה שלך ירבה ישעה מ.ט) מעדן שאמור צאו ולאשר בחשד ה' קותה נפשי (תהלים ל.ה), נפשך דוד, אמר לאסורים צאו ולאשר בחשד הבלו ישעה מ.ט) ומיד כל מרד יחו' למתחה, שכן בזמנו שאקה מתגלה נראים מלמעישך שאין אתה פועל כי אם טוב שנאמר בה טוב ה' לפל (תהלים קמה, ט), והוא ה' בקתה ירושלים אהבת ציון אל תשכח לנצץ (קסע מהקהל), תופר אילה שלך לרchrom עליה, ונאמר בה ויזנפר אללים את רחל[...]. ונפחה את רחמה (בראשית ל.כ), מיד ותחר ופלד בן בראשתה ל.כ, שכן נאמר בעטה אראשנה ישעה מ.ט) בכה, בכה אורות עליונות שיתגלו באוטו הזמן, ותקרה את שמו יופף בראשתה ל.כ), זה צדיק אותן אמרת שמתגלה בכמה אחרות אותות ומופתים, ומיד השקר מתרבע בון קווולם שאין שלוות עוד, אלא ואמת ה' לעולם (תהלים קמ.ב), ה' אל קתרת הפלים ע.ו) שכן יישראל מקיים אלקיך באמת, לישותך קנייטי ה'.

כב

בקשחת שם י'ה להשלמת שם אללים הוא ערך תפקון שתחה
קדר את השכינה, וים אללים אל קדי לך כי, ותמת השהה
לשכינה בכחיהם אל לישראל גזון תלויות, תה לעיל' תהך
לס'א כמ'ש פאלקינה שפטמי שך.

אל אחד יתיר ומיחד אתה ישר (באורה) (באורה) יוזקה שנאמר בה להגדר
כי ישר ה' צור וילא עולתה בו (תהלים זמ.טו) וזה צור ישראלי ישעה
ל.ט), ששם הרברים בסתום פקיף שאין הנקש יכול לשלט עלייו, אלא גזאל
חזק (רבקה ג.ל), לפי שיש צור ויש גזאל וזהו ה' צור וגואל (תהלים ט.טו) וזה
הפלאך הגואל אותו מפל רע, אבל יאהודוני, בו פתחו שעירים ובא גוי צדיק

(כבב)

כו, ובזמנו שטעיר הרע זהה מיר מה שהיה "ברע" נעשה "ערב", והיה
עלת "ערב" היה אור, ואותו הזמן אל המשמי ואובתי לי כי נפלתי קמתי
(רבקה ג.ח), שנאמר בו ביום ההוא אקים את ספת דוד הנפלת (צמ"ט.ט.א), מיד
כול שאין וכול שמה קול חתן וכול בלה ענפה כה, וזה אין עוד גנו
מפריד אלף (פסל.טו, כה) מיר חתן שמה בפה שלו, ושמה מאשת נעריך
(משל.ה.ה), ורשעים בחשך ירכמו (שמואל.ב.ט), שהרי בזמנו שהפלך מאיר
לשכינה באור שלו שנאמר בו ונאמר אללים יהי אור ויהי אור בראשית א.ט,
ויה אור שנברא ביום ראשון שבננו הקב"ה לצדיקים לעל' (לעתיד לבוא)
שם צדיק וצדקה^ט מיד ואת הפואר הגדול למסullet הימים (בראשית א.ט),
ונבה לעת ערב היה אור עקרבה י.ה, מיד והיה אור הלבנה באור החמה,
יעשה ל.ה, שהרי בחסרון הלבנה יש ימי עז שהייא מצה להם עז, וכמה
טרחא ומלוחה שארכיה לעשות עם כס"א, וזה מצה רב, וכ"ב (בכל בד)
ברוגנות של טמאה שעמדו על השכינה שם ימי עז, אך בוגנים בפה
ברוגנות של אורות עליונות נזקנים לימי שמקהנה בזמנו שהפללה הזאת
תקנים לחפה "שמחנו בימות עניתנו" (תהלים א.טו) וכן, שם מים שנאמר
בhem כל ימי עז רעים (משל.טו, טו, ועוד יש שנה וושנה, יש שנה טובה
שהיא השכינה והקרואה שמתפללים עליה חרש עלינו שנה טובה, ווש שנה
רעיה שהיא לילית שפחה רעה בזמנו שהיא שולטה, שם שניהם אשר תאמר
איין לי בכם חוץ נקחת ב.ה, והם בעקבות מישחא, שבאו זהם החזק
ויסני (בקהירין ג.ה) ומחוץ לא נמצא, אלא חפ"ז מתעלם למלعلا, וחצ"ה
שולט, שהיא חזקפא מלוכאת בלא תנאה, וזה שנות ראיינו רעה (תהלים א.ט),
ויהיא לילית שפחה רעה שנאמר בה כי רעה נבר פגיהם שמואל י.ט, גבר וראוי,
שהיא בונה עוז בוגנו (בראשית ב.ח), שאמרו עליו זהה, עוז, לא זהה בוגנו
יבמות ט.א). רבון כל הולמים הרי אילה שלך שנאמר בה אילית אהבים
יעלת בן (משל.ה.ט) צוקת אליך בשבעים קולותיהם ע.ט. פיותם של
פזמור יגענה ה' ביום צרה (תהלים כ.ט), שהרי יום צרה הוא שנאמר בו יום
צרה (ומבוקה) (יתובחת) כי באו בנים עד משבר וכח אין לליה מליב.יט, ט
זה בעבור הרשעים הטעונים את השונה ע"פ זכר א.ו, נהרי חבל ליריה

(כבב)

החדש, הנלמד מקרא ד'לא תעשון בן לה"א, – והטם עם השם שבו עלול לה庵ד בימים או אף לה庵ד בריבוי חומן משפטם הרים ביאורו. עכ"ר השואל. ותירץ: א) בפשטו אויסור מהיקת השם הוא רק כי שמות שאינן מהחקים. ובמ"ו שרואים גם מהמוכבא מהמנגיד דר' יוסף טאיטציג אָק לכתוב כל מיני שמות קודש היוציאים מנהרות ג"ע, ואח"כ למוחק בתוך כוס יין (וכטשי בו בטק"א). ב) שהזה הוקם על טם ואני נמחק, וידע טרשע"ה שיעלה הטם יחד עם ארונו של יוסף ולא יאבך שם. ושאל שוב: שא"ב במשמעות דודז (סוכה גג ע"ב) שעלה התהום מודיע היה ציד קדוש לעתיך דק"ז דאותופל שמורת למחוק השם להציל העולם, הא היה יכול לזרוק שם החוקם על טם שאיןנו נמחק. – ותירץ: שי"ל שם היטה הנטול ר'ך באפ"ן שימחק השם בימים, ע"י היה צידק ההיתר דאותופל מק"ז מסותה. ובפשטו י"ל עוד שלא היה זמן להחקם השם על טם, שהוא מלאכה, והוצרכו תיקף לכתוב על חרטם.

* ויקח משה את עצמות יוסף וגור, שבוהה תליה הגאולה האחרונה

כב] ר'בר בארוכה מהענן דוקח משה את עצמות יוסף. שא"י מהר"ה
ראב"ג וצל"ב (ביהיל ס"י ואבעוד מקומות) שכמו שהיה כן בנאלה
הראשונה, כך גם הנאלה האחורהנה תליה בהתקשרות בנו"י בקדושת ציון
רבויל שבבחי עצמות וופק וכו'. – הינו שבל יהודו קישר את דעתו שעdet בחיה
ニצין יש מה שיכל א) לקודשת ציון רביול, ובא להשתתח על ציון הך, ובזה
יתקיים בחיה ויקח משה את עצמות יוסף עמו. וול' שם: "ולחוציא ולגאל מכל
זה את נפשות ישראל עד שישבו לתבונת התורה לעומקה, תלוי ועומד בבחינת
יוסף ומשה, כי כמו שנגאלה מקרים לא היה אפשר למשה רבינו ע"ה לאלו
אותנו רק על ידי שלחך עמו עצמות יוסף וכו', כן גם עבשו: כל זה משיח בן
דוד לנאלה יהודיה על ידי עצמות משה בן יוסף ואפרים, שהוא הנсталך
ונסתור בפלא אור האל"ף המאורה וכו'. עכל"ק.

העלאת עצמות הצדיק ע"י הקב"ה בעצמו

כג] ודריבר שאף שלפי סברא זו לכאי' יש מקום של הר"א שצריך להעלות את
עצמות יוסף לרביול מל"ז לאר"י כמו שהעילה מושרע"ה את עצמות
יוסף, – אך באמות יש דריש בספר סיור מהרי"ז מל"ז (נדף הצ"ז) בדוריש לפני
תקיעת שופר, לנבי ה"א דאי בחול" (סוטה ט ע"ב), שהשבר שקיבול מושרע"ה על
שהתעסק בעצמות יוסף היה, שבקבורת מושרע"ה התעסק הקב"ה בעצמו. –
ומבואר שם הפנימיות בויה: שוה שהקב"ה בעצמו טיפול בקבורת מושרע"ה היה
דרגה יותר גבוהה מהודרגה של "ויקח משה את עצמות יוסף עמו" עי"ש (ונובן

עניני הפרישה

ויהיו בשלח פרעוה את העם (יג, ז)

* ויהיו – מושרע"ה צוהו כי

יט] בטעה דזכר מעין המדרש (שכידר כ, ח) המכובא על הלשון וחיה בשלח
נו', שמשרע"ה צוהו וכשישלח פרעוה את העם. – וביאר זאת
עפ"י דאי בשם משפטו (פר' הי' שירה תרע"ג) בשם המפורל' במצות לוויה, שהיה
מוגנה להמתלה מהזיקות כדאי' בחול' (גמ' סוטה מו ע"ב), הייתה שמתעכבר ניצוץ
קדוש מנשחת המלואות להמתלותו, השומרו מהזיקות. והג' בעניינינו: שע"י
פערעה יציא וליוה את העם ושולחים אין שילוח בכל מקום אלא ליווי – מכילתה
דרבי ישמעאל בשלח מסכתא דיזיה פתריתא), נטלוה ניצוץ רע מפערעה להעם,
שגורם להם אה"כ הוותה וכו', ועי' צוה מושרע"ה כי.

* ביאור הטעויות דלא נחם אלקים דרך ארץ פלשתים

כ] ויחמבייר כוה הטעם והטעויות בפסקו שלא נחם אלקים דרך ארץ פלשתים,
שכידוע מהר"ה ר'ם"מ מרימנאוו י"ע ומקרו מוח'ל' פלשתים
היא קליפת הילצנות. (וביאר עפ"ז בשם הרה"ק ר"ץ מלובלין ויע', שום' שאת
הבראות שחרר אברהם סתומות פלשתים, ורק יצחק הצליח לחבור בור שלא
סתמו פלשתים. – שהרמו בוה שאברהם לא הצליח להכנייע את הפלשתים
הייתו שמדתו אהבת, וא"א במדחה זו להכנייע את הילצנות, ורק יצחק ע"ה
שמודתו יראה הצליח להכנייע הפלשתים, שביראה אפשר להכנייע קלי הילצנות).
– אמנים בפשטות אין כ"ב חש שתחטפס אצלם עם ישראל עתה קלי הילצנות
(שאי' שירק ביב' אצלם בע"י הילצנים עתה מabitם באחות נפלאות ונוראות וכו').
אלל שטכין שנכנסו בישראל ניצוץ רע מפערעה – יש חש שיבשעבו דרכ'
הפלשתים תיתפס קלי הילצנות בניצוץ רע זה, עד שתתנבר חז' על בנו"י –
אך ע"י שבנו"י לא עברו דרך ארץ פלשתים ניצזו מקל'י הילצנות, עי"ז וכן
ליואמין בו' ובמושעה עבשו. – שהילצנות מונעת מלהאמין בצדיקים, משא"כ
שניצלו מילצנות, וכו' להאמין במושרע"ה, ועי'יו וכו' לכל מה שוכן.

ויקח משה את עצמות יוסף עמו וגור' (יג, ט)

איסור מהיקת שם קודש בחטט שורך מושרע"ה ליאור

כא] שאל אחד מהתלמידים בהא שמובא בחול' (תנחותה בשלח ס"י ב, פס"ד
כהנא פיסקא יא) שורך משה טם ליאור עם שם קודש ליל"י (שער
הפסוקים להארויל ישיעו ס"י א), בכדי להעלות שם את ארונו של יוסף. והדבר
תמונה עפ"י הלבת, דהא יש איסור דמייקת השם, וכן איסור שלא לאבד כתבי

אל שהופק ע"ז, שבכ"ז הכלל ברוחניות שקדושה ראשונה לא זהה ממקומה, והינו נשואarat הקדושה שבמוקם הראשון שנזכר שם (מוועבון) בשילומות, אף כשלילה גוף ה'ק' משם, – ולפעמים יש צורך לחתוך להבע"ט חזק ואיך מקום הראשון שנטמן שם בח"ל (כדי להעלות בו את אלו שבכחיו חoil ואמכ"ל).

// * יבאר מה שציוון האותה'ה ה'ק' ממוקן ליד אבשלום
[כו] ודיבר שוב (וכתבן מוה כבר בראיה של שכ"ק שעברה שאחר של הבעש"ט והאריז"ל ורבי"ל מאיר כבר בירושלים, בציוניהם ה'ק' דהאותה'ה ששם מאיר אור הצעש"ט (וכהו שיש קשורות ול"ז, אהיה'ה דודו, והבעש"ט נפש דודו וכו'), והרש"ש, שם מאיר אור האריז"ל ורבי"ל, (וכמי'ו זה בארכונה בשבוע שעב). והופק עתה שתחמה קברים מעיל יד אבשלום (שבנהו אבשלום בחיים. ומה' האם ניכ' קבור שם), מושום שהצדיקים גודלי המעליה הניל' עוסקים בהמתקת הדינים מעיל חלק מבני' שמרדו רחל' באביהם שבחמים, כמו אבשלום שמרדו בדור אביו עד שרצתה לכבב הופך החיים לאביו וכו', – וכן שדהע"ה עפק בתיקון אבשלום באמרו בניبني ח' פעמים בדברי חז"ל סוףה ע"ז), עד שהעלתו מוי' מדורו נהנים והביאו לג'ע, – כך הצדיקים היהודי הדורות הניל' עוסקים לעורר וחמים העליונים דעתיק דהאב העליון על בניו שמרדו בוocab'ם, ולהעלותם מسؤال תחתית, ותתקם עד שיחו כל בנ' לאל יצא מןocab'ם, ולהעלותם לנואלה, – ולא בגאולה ראשונה ש'וחמושים על' גנו' אחד הכלל רואים לנואלה, – משה'כ' בגאולה האדרונה טוענים הצדיקים להקב"ה שאחרי כ"ב מהמשה וכו', משא"כ בגאולה מוכחה שהתה הגואלה באפנ' של חמפני באפנ' הרבה אלף שנים בגלות מוכחה שהתה הגואלה באפנ' של חמפני באפנ' וכו'. (וור' האדרוא וטה פרשת האונו דף רצ' ע"ז). וכ"ז כדי להורות שאן צדיקים אלו לדורם ע"ז (בדאי' שטבל הוא את עצמו). ומסתמא גם אצל האריז"ל היה העברת הצדיקים היהודי הדורות הקברים בח"ל לארץ ישראל, שכמו ש侃רתם היה ע"ז הקב"ה בעצמו, אך גם העלאתם לארץ ישראל היה ע"ז הקב"ה בעצמו.

רחמי עתיק הנרגימות בג' פסוקי ויטע ויבא ווות וمتגלים בירושלים עיה'ק

[כו] ודיבר קצת מעין זה זרמתי עתיק, שהמה מרומים בן' הפסוקים שבפרשנינו דוישׁ ויבא ווות' שמהם יוצא שם ע"ב, שהוא שם החכמה, ובנימיות המכונה עולגה לפנימיות עתיק. ויהינו ג'ר דעתיק – רדלא', והוכר שאמנם אדמור'ר מלובייאוישׁ וו"ע מפלפל ומפרש שהכונה זו'ת דעתיק, ולא בפרשנות המשמע מרוב המקומות שהכונה לג'ר דעתיק, אך כבר הארין במקו"א לישב דברי אדמור'ר מלובייאוישׁ באפנ' שלא יסתורו לפשרות רוב המוקומות.

וה נם בפשטות). ועפ"ז ייל שבגאולה האחרונה יתקיים עניין והדעה את עצמות הצדיק ע"ז הקב"ה בעצמו, ולא ע"ז בשר ודם, שהוא דינה גבואה מדרגה דוקיק משה וגוי.

* קבורת הבעש"ט ורבי"ל ע"ז הקב"ה בעצמו
כדי ואמר שכامت מצינו בקבורת הבעש"ט ובקבורת רבוי"ל בחו' ענן והקבורה של קבורה ע"ז הקב"ה, בחו' ענן שהיה אצל מושיע'ה, שאצל הבעש"ט מובא מהה'ק' ממונקאטש (דרבי חיים ושלום אות תקכו) שקיבל מאבותיו ורכותיו לטעה בקדש שהיתה קבורה בוים א' דשכבות ע"ז עמיין לנפק בשעו"ע (פי' תקכו ס"א) ולא האמורים שהלימו פתרת הבעש"ט עד ים ב' דשכבות כדי שיוכלו לקבורה ע"ז ישראל). – ובמק"א ביאר באיר פרט פנימי בוזה, שהיותה הבעש"ט עוסק בתיקון כל הכרה, וצריך לתקן אף את הגנים שהיפכו מהה לעבדים לבני' כמו שיזיה לעת"ל, ע"ב היתה קבורה ע"ז העם. אך עתה באיר הדבר בכח' יותר פנימית לדלהן – שזה כדי להראות האמת שהקב"ה בעצמו קבר את הבעש"ט, כי כל אחד מבון שלא תכנ' שהנויים יקברו את הבעש"ט, וביע' שהאמת היא שהקב"ה בעצמו קברו.

ואצל רבוי"ל מובא להדיא (שייש' ח'ב' קסט) שהקרבן שהיה לעניין בשער כאילו הוא קבר את את רבוי"ל, אמר בפירוש שידעו שלא הוא קבר את רבוי"ל, שכרצה לקחת את רבוי"ל ולהניחו בקברו ראה שתאות אור גדול שננוור אותו ולא יכול לעשות כלום, וכשנסתלק האור ראה שרבי"ל שוכב ומונח בקברו. – [וכן אי' להדיא בקבורת הרשב"י, שהיותה מטהו פורהת באיר וכי']. (וור' האדרוא וטה פרשת האונו דף רצ' ע"ז). ומסתמא גם אצל האריז"ל היה ע"ז (בדאי' שטבל הוא את עצמו). וכ"ז כדי להורות שאן צדיקים אלו לדאג עבור העברת הצדיקים היהודי הדורות הקברים בח"ל לארץ ישראל, שכמו ש侃רתם היה ע"ז הקב"ה בעצמו, אך גם העלאתם לארץ ישראל היה ע"ז הקב"ה בעצמו.

// * הקבלה שיש שהבעש"ט טמון ליד האריז"ל, אך קדושה א' לא זהה ממש ממש
[כה] אמנים על הבעש"ט יש קבלה אצל חסידי לעלוב, וכן מוקובל מר"ט סלוניים, שבבר הטעו הקב"ה לא"ז, והוא טמן לצד הארייז"ל. (זוקבל מכאן הרה"ח הרה"ץ רבי גדריה קעניג זצ"ל, בשם אביה, שטמן הבעש"ט בין האריז"ל לרומ"ק; וראש דק' דהבעש"ט למוגלות הארייז"ל, ותגלי נוטות לעבר הרמ"ק, ע"כ קבלה זו. וביאר בזה בארכונות, שהו ענן הבעש"ט, לקשר בין הרמ"ק להרייז"ל. ואכמ"ל).

לאללי'שע: "הקשית לשאול" וכן, כי⁵² אחרי שאתה עלול ממנה* ומושפע באמצעותו, או יכול שתעלח למדרינה יותר ממדרינתך, כי הועלול לא יתחזק יותר מהעהילך, אבל אם תראה אותה לך מאיתך – שתיהה שם⁵³ בעת שיימשך השפעתו עלי יותר ממה שהוא נמשך היום*, וזה בעת אשר אתה לך מאיתך, שאין ספק שבשתת היזה נתעלח אליו על אחת כמה וכמה ממה שהיה בתחלתו, עד ששיבו לפניו וגו'ו כמלאיו השרת*, אם תראה אותה בעת ההיא ונגע אליך עוד שפע באמצעותו יוויה לך כן שגען אליך פי שניים ממה שאני עומד בו היום*, שבאמצעות המעליה שאתה עליה בה בעת ההיא, ואם אין לך יהיה, כי אי אפשר שתעלח באמצעותו מלמעלה ממדרינתך⁵⁴ אם לא שתיהה עמדוי כאשר אשיג להשפעה הגדיל, כי אז באמצעותו ובשותפה עמדוי להשפעה היזה, יימשך אליך ממנה ותר ממה שאתה מוקן אליו. וזה היה עניין הקוראה למשה עם אהרן ומרום נשווה* כפי מה שפירשתי. והוא עניין הימשך חולשת הנבואה והחכמה דור אחר דור במו שיבורשטי.

ויראה לי עוד, כי מלבד השתתף הנכיה עם הנכיה והחכם עם החכם בתעלת קובל החכמה כמו שפירשנו, יש בזה עניין אחר*, והוא: שאון ספק, שראו שנאמין שכמו שבזמנם שבית המקדש קיים היה המועד והוא המקודש

קדום לכן, והוא או אפשר לו להשဖע עלייו פי שניים מה שהיה באלו הורט הלקודה, מה שלא היה אפשר לו להשיפע קודם שייליך". 52 מובא בשם רביינו ב"ארכונאל" מ"ב. וראה רד"ק שם באופין אחר. 53 ראה "ארכונאל" שם שהקשה על פירוש זה: אם הכוונה "אם היה שם", הרי אליו ידע בודאי שיהה שם, ולמה אמר בלשון ספק. 54 "מדורגת" — בnder: "מעמלת".

ארות משה

שאתה עלול מני. הנכואה תושפע אליך מני, ואני העילה שתבוא אליך הנכואה, שתהייה שם בנת שiomשך השפע עלי יותר מה שהוא נמושך היום. כלומר: לא הראייה שהוא נלקח מני תגרום שיקבל אלישע פי שנוי מואלהו, אלא ההימצאות בעת הלקחה. עד שעשו נפשו וגופו כמלacci השרט. עד שנשתנו נפשו וגופו להיות כמלacci השרט. שיגוע ארין פי שנויים מה שעני עמוד בו היום. לא שיריה אלישע פי שנויים מה שיריה אלהיו בעת החשפעה עליו, אלא פי שנויים מהם שעומד בו אלהיו היום, שהוא אפילו פחות מה שיריה אלהיו בעת הסתקותו. וזה היה עניין הקוריאה למשה עם אהרן ומרים בשוה. ואוטו הסבר יש לשאלת למה קרא ח' גם למשה כשרא לאהרן ומרם, הינו כדי שיקבלו שפע נכואה באמצעותן. מלבד השתफה הנכואה עם הנכיא והחכם עם החכם בתועלת קיבול החכמה כמו שפירושנו, יש בזה עניין אחר. הלשון קשה קצת, וכובונתו שהוויזל שיש לנכיא קטן מהנכיא הגדול על ידי השתפותו עמו, יש לו תועלת מני נס כשהוא

מקום מוכן לחול שפע הנכואה והחכמה, עד שבאמצעות המקום החוא היה שופע על כל ישראל⁵⁵ כן ראוי שיהיו הנכאים והחכמים והחסידים מוכנים לקבל שפע הנכואה והחכמה, עד שבאמצעותם יושפע השפע ההוא על כל המוכנים לכל בני דורם לכהן⁵⁶, גם לא ישתתפו עימיהם*. אבל מצד היוצאים בדורם, שהם בעצם* המקדש המקודש⁵⁸. והרמב"ן זל כתוב בסוף סדר זהה עקב⁵⁹: "וַיַּחֲנֹן בְּאֶנְשֵׁי הַמְּלָאָכָה זוֹאת", שתהיה נפשם גם בחיהם צורה בזרור החיים⁶⁰, כי הם בעצםם מעון לשכינה, כאשר רמו לעל ספר הכוור"⁶¹. ע.ב. ואפשר שנתכוון גם לזה*. ולפיכך בהימצא הנכאים והחכמים והחסידים בדורותיהם יהיה השפע שופע עליהם, ובאמצעותם⁶² אפשר שיהוא שופע על

בארות משה

לא משתתק עימו. **❷** כל המוכנים לכּל בני דורם לך. על כל המוכנים ומוכשרים לכך מבני דורם, והכוונה לכך לאלה שאין בהם די חכנה והכשרה לקבל מאת ה' בעצמו כמו הנביאים שבמציאות מושפע לאחרים, אך יש בהם חכנה והכשרה לך, היינו: לקבל באמצעות הנביאים, כי גם לזה צריך חכנה מסוימת. גם לא ישתטו עימם. גם אם לא יימצא בקרבתם. ומה שהיה צריך מטה לפני זה לעמוד עם אחריהם ומריהם, ולא עבר השפע באמצעות הצד עצם החומצאו, היינו: משום שהוא זה כל כך בנסיבות, שאף לקבל באמצעות אחר לא הוא מוכנים אלא מצד השתתפות עימן. **❸** אלא. שם בעצם. היינו: הנביאים והחכמים והחסידים. **באנשי המשלה הזאת.** היינו: מעלת הדיביות בה. **❹** שתיה נפשם גם בחירות צורחה בצדורי החיים. במסכת שבת (פרק ב) אמרו חז"ל: "נשנתן של זדיקים גנותות תחת כסא הכהונה, שנאמרו: 'זהיתה נפש אדוני צורחה בצדורי החיים', ואמר הרמב"ן: שעבורי מעלת הדיביות אף בחירות דבוקים בשבינה. ואפשר שנטכו גם זהה.

שכל האותות אשר נעשו בנסיבות ציוה ה' יתברך שייעשו על ידי המטה*. ולא⁶⁸
 רוחה המטה מסיע בעשיית האותות בתנעות⁶⁹ לבד', אבל בהימצאו שם גם
 כך*, שהרי ראיינו שאמר ה' יתברך למשה במי מריביה⁷⁰: "קח את המטה והקהל
 את העדה אתה ואחרון אחיך ודיברתם אל הפלע לענייניהם ונתן מיטיו והוציאו
 להם מים מן הפלע והשקיית את העדה ואת עירם"⁷¹, והנה בכך לא ציוה
 שיכחה בסלע כלל, אבל*, שידבר אליו, ועם כל זה אמר: "קח את המטה", הנה
 נראה כי הימצא המטה שם היה מסיע בעשיית הנם הזה, והחטא במשה היה
 כשהיכחה בסלע⁷², וכן הוא דעת רשי⁷³ מדברי אנדרה⁷⁴. אבל הרמב"ן ול⁷⁵ יריהק
 וזה, ואמר: "כי מאחר שציווה לך את המטה יש במשמעות שיכבה בו, ואילו היה
 רצונו בדיבור בלבד מה המטה הזה בידך". ובאמת כי אין זו קושיא⁷⁶, כי כמו
 שנזכר להודות שתנעות המטה היו מסיעות בעשיית הנשים אעפ' שלא היה
 מטבח המטה ולא מטבח התנעות, בן הוא אפשר קרוב* שהימצא המטה בלבד
 יסיע במעשה הנם*.

שברענרת הבהה על דברי רשי". 75 במדבר שם ז. 76 כיין זה כהן הוא"ם במדבר שם.
שהברעה הבהה על דברי רשי". 75 במדבר שם ז. 76 כיין זה כהן הוא"ם במדבר שם.

גארות משה

שהשפע נתמגע לאחר מכן, מכל מקום יותר בו שפע כדי לסייע לאותות האחרים. שככל האותות אשר געו במצירין ציווה כי תברך שיעשו על ידי המטה. נכתוב מנגד "מטה" רך במכות דם (שמות ז יז) וצפרדע (שם ח א) וכינים (שם י ב) וכן ט (בג) וארכיה (שם י יט), ואמנם, דעת הראכ"ע (שמות פירוש הארץ ד י) שرك מכות אלו ונוג מכת חזק היו ע"י המטה, אבל דעת רבינו ופירוש הקדר (ט) שرك מכות אלו ונוג מכת חזק היו ע"י המטה, שמהפתקן "אות המטה הזה תיקח בידך אשר תעשה בו את האותות" נלמד שכל המכות געו ע"י המטה, וכן דעת הרשב"ץ בפירשו ל"הנאה של פסח" על י"באותות זה המטה". ויתכן שאין כאן מחלוקת, וגם לדעת רבינו רך מה שנזכר בכתב זה וזה המטה, ומה שהוא אומר כאן שום שאר המכות געו על ידי המטה, ע"י הטעית המטה, וכך היה שאר המכות געו ע"י המטה, והכוונה: על ידי הימצאותו]. ולא היה המטה מסייע בעשיית האותות בתנשותם הדבר. סיווע המטה בעשיית האותות לא היה רך על ידי הנעת המטה. אבל בהימצאו שם גם כן. אלא גם בעצם הווינו נמצואו. אבל. מה המטה היה בידו. למה היה צריך להחיק את המטה בידו. אפשר קרוב. מאד יתכן.

בכל המוכנים מבני דורם, וכל שכן לאותם המתקרבים אליהם ומשתתפים עימם. אלא בחיותם בלבד, אבל, *אחרי מותם* מקומות קבורותיהם ראוי ליחסו השפע שם בצד מן הצדדים*, כי עצמותיהם אשר כבר היו כלים לחול עליהם השפע אלהו יעדין ישאר בהן מן המעללה והכבד שיספיק לכיווץ זה. ומפני זה אמרו רבוינו זל"ה שרואו להשתתח על קברי הצדיקים ולהתפלל שם, כי חתפילה במקום הזה רצiosa יותר*, לחימצא שם* גופות אשר חל עליהם בבר השפע האלוהי⁹.

ואין זה מן התיימה⁴, כי הנה ראיינו שאמר ה' יתברך למשה: "וְאַתָּה
הַזֶּה תִּקְחֵח בַּיּוֹך אֲשֶׁר תַּעֲשֵׂה כֵּן אֶת הַאֲוֹתּוֹת"⁵, הנה המטה הזה מפני שהיה
בידיו של משה בעומדו לפני הסנה⁶ וחל עליו מן העניין האלוהי עד שנעשה בו
האות הראשונית⁷, מפני זה, אחורי זה היה מספיק בעשיית האותות באחרים.

65 סותה ל' ב': "מלמד שפירש כל מעצה מרגלים והליך ונשחתה על קבורי אבותך, אמר לך: אבותך, רקשעו עלי ורહם שנאנצל מעצתן מרגלים". עיי' תוס' שם ד"ה "אבותך". **(64)** השווה ספר "העיקרים" לא"ד פלאיה: "ובסיבת זה הוא שאנו משתווים בעת צרה עלי קבורי הגזיקים - מצד הרוח שנשארא' בעצמותיהם ההם מהרווח האלוהי שיש לנו, והם יזרור מונחים מולחים להיליצא על ידים שהשעפ' האלהי, מכמו שהיה העניין במתה משה שם היורו עץ יבש, מצד שנמצא כד' משה בעת שהחזה השלוף הנכבי א' חזה עלי היה הוא מצטרף חמייד בעשית האזהותך, אמר כי ייכhn למשה: זאת המטה זהה תחק בירך אשר תעשה בו את האזהותך". 65 שמות ד. 66 שם שם ב. 67 שם שם ג.

ארות משה

יל': שהם כמו בית המקדש. אבל. ו**וא** בחירות בלבך אבל אחורי מותם כי. לכאורה נראה מפסיקות הלשון שכונתו: שלא רק בחירות השפע שופע עליהם באמצעותם הוא שופע על אחרים, אלא גם אחורי מותם מושפע באמצעותם של אחרים, וכן נראה שהוא כותב ה'רומים' בכיה ר', ראה להלן עמי תרג. אבל מהמשך דבריו לא משמעו כן, שכוכב שהחפילה במקום קבריו הצדיקים רצואה יותר, ממשע שאין הכוונה שבאמצעותם יושפע שפע למ��יף, אלא שבאמצעותם החפילה התקבלו יותר, כך עניין המטה בסטמך הוא שהוא מסיע בעשיות האותות ולא שבאמצעותם מושפע שפע. וכך גם אמר שהכוונה כאן: ולא בחירות בלבד הם מושפעים בשפע אלהי, אלא אף אחורי מותם יש בהם שפע מסוים, ומושום שיש בהם שפע, התפילה שם רצואה יותר, וכן הטענה מושום שיש בו שפע הוא מסיע בעשיות האותות. בכך מן הצדדים. וכי התפילה במקומות ההוא רצואה יותר. ראה לעיל דיה זילא בחירות בלבד. **להזמין** שם. מפני שמנצאות שם. וכן זה מן התהילה. שעניינים רבים מושפעים בלבד יושפעו שפע אלהי. **וחול** לעליו מן העניינים האלהיים עד שנעשה זו האות הראשית. במשמעותה חל על המטה שפע אלהי בה נעד...